

NUMĂR DUBLU—Ediție specială

DE
LECTURĂ

FLACĂRA

SĂPTĂMÎNAL DE OPINIE, POLITIC, SOCIAL ȘI CULTURAL • ÎNFIINȚAT ÎN 1911

**UNDE
A DISPĂRUT
CADAVRUL?**

— pag. 4 —

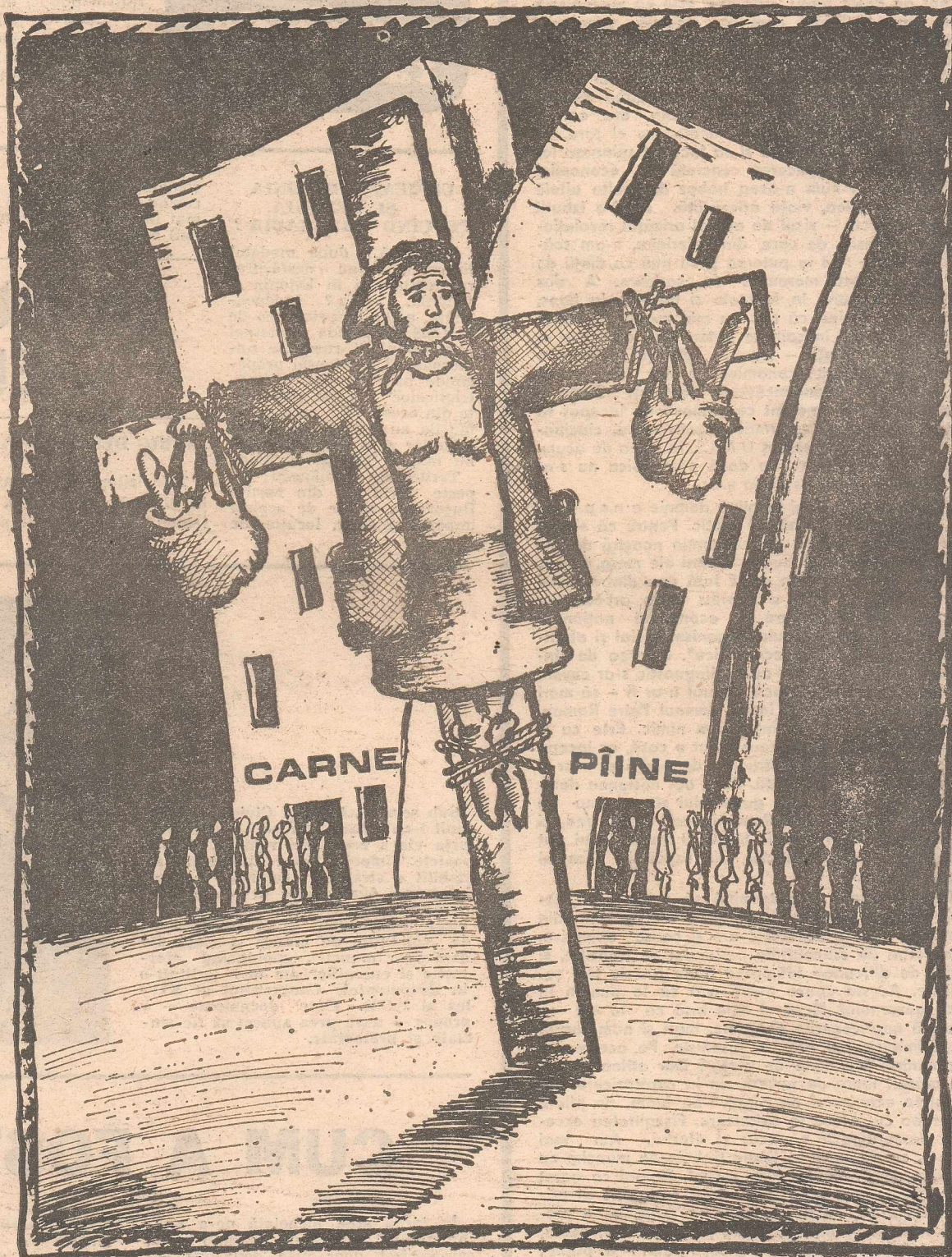
**GOLFUL
DUPĂ RĂZBOI**

— pag. 28 —

**Chiuretaj
cu ștreangul
de git**

— pag. 6 —

Femeia română la calendele lui martie 1991

Desen de CEZAR MIHAILA

**SUPLIMENTUL
PREMIILE
FLACĂRA**

— pag. 13-20 —

ANUL LXXXI

NR. 9 — 10

6 — 12 MARTIE

1991-BUCUREȘTI

N.E.P.-ul românesc

Si mai de mult, dar mai ales acum, dificultățile, neîmplinirile și mizeriile din țara noastră au făcut să se vehiculeze ideea că românii sînt mai puțin muncitori și mai puțin pricepuți decît alte nații. Insultă. Peste graniță, în diferite țări dezvoltate, încadrați în mecanisme bine puse la punct, românii dau randamente mai mari decît alții, pentru că sînt stăruitori, serioși, de nădejde. Este limpede că la ei acasă se comportă altfel numai și numai din cauză că aici lipsesc tocmai mecanismele bine puse la punct. Crearea acestor mecanisme, se știe, este treaba celor de la cîrmă.

Cu mecanismele n-am stat niciodată grozav. Trebuie să conchidem că în această privință românii le lipsește într-adevăr talentul? Cert este că fiecare a aruncat vina pe predecesori: liberalii pe conservatori, țărăniștii pe liberali, legionarii pe partidele istorice, Antonescu pe Carol al II-lea și pe legionari, Dej și ai lui pe Antonescu și pe tot ce-a fost pînă la ei, Ceaușescu pe Dej și, în sfîrșit, Iliescu, Roman et comp pe Ceaușescu. Dar, indiferent de acest rugbi, adevărul este că mecanisme bine puse la punct, care să meargă ceasornic, nemțește, și în cuprinsul cărora românii noștri să arate ce pot, așa cum fac cînd sînt în alte părți pe glob, n-am avut niciodată și nu avem nici acum.

Cu ce seamănă cel mai tare orînduirea Iliescu-Roman? Cu n.e.p.-ul leninist. Lenin era, ca și Marx, un om de bibliotecă, acolo era el tare, să ia cărțile și textele altora și să facă pe spinarea lor alte cărți. De conducerea concretă a economiei habar n-avea, cum n-avea habar de multe altele privind realitatea, viața adevărată. Lui i-a izbutit un singur lucru — visul de aur al oricărui revoluționar de profesie, de care, din nefericire, n-am scăpat nici noi — : să ia puterea și să țină cu dinții de ea, trecînd peste mormane de cadavre. A dus Rusia la dezastru, la foamete și mizerie, la haos, după care, vîzînd că așa nu mai merge, a recurs la singurul mod în care se putea face atunci la ei economia de piață — bișnița. Bișnița ridicată la rangul de politică economică de stat s-a numit n.e.p. (novaia ekonomiceskaia politika). Stalin a lichidat n.e.p.-ul imediat ce oamenii au început să ciștițe cite ceva. Au urmat colectivizarea, cincina-tele și restul, care au dus U.R.S.S. la ruina de acum. Istorie, am zice. Am zice dacă perestroika nu s-ar reclama tare și precis de la n.e.p.

Și iată-ne și pe noi în plîină domnie a n.e.p.-ului. Nu, nu declarat, ci numai faptic. Pentru că singurele elemente viabile din economia noastră de astăzi sînt bișnița și ciubucul. Numai ele merg, numai ele dau randament. În rest? Iată una dintre aprecieri: „Practic, criza a cuprins toate articulațiile și centrul de coordonare al economiei naționale pînă la scleroza întregului organism social și abandonarea raționalității economice”. Puterea de sinteză a celui care a pus acest diagnostic s-ar cuveni lăudată fără rezerve dacă autorul n-ar fi — să mori de mirare, nu alta! — însuși domnul Petre Roman. În acest caz, nu mai înțelegem nimic. Este ca și cum un arhitect, după ce-a făcut o casă, ar începe să critice la singe construcția, de parcă el n-ar fi pus acolo nici o cărămidă. Bine, dar misiunea domnului Petre Roman și a guvernului său era nu să constate că situația în România este foarte rea, ci să ducă țara la o situație bună. Și atunci? Cui sînt adresate criticile, implicite, din raportul primului nostru ministru?

Obiectivitatea ne determină să spunem că, totuși, situația catastrofală în care ne găsim din punct de vedere economic are și cauze obiective. Este vorba de dificultățile perioadei de tranziție, și astfel de dificultăți întîmpină toate fostele țări socialiste. Aceste cauze n-are rost să le punem în circa guvernului. Necazul este însă că la ele se adaugă nepriceperile și gafele, mari și numeroase, ale administrației noastre feseniste. Pe acestea le incriminăm. Economie de piață? Dar atîtea și atîtea măsuri luate de guvern vin în contradicție cu cerințele economiei de piață. Să luăm, de pildă, hotărîrea cu privire la salarizare. Fiscalitatea excesivă descurajează hîrnicia și efortul. Am mai spus-o, ca să ieșim la liman trebuie să muncim cu îndirjire, zi și noapte, fără preget. Numai că acest lucru nu se face nici pe zimbetul fotogenic al primului-ministru, nici pe grimasa perpetuă a președintelui, ci pe bani, ciștițați pe cînstiteala, adică, muncești mult — ai mult, muncești puțin — ai puțin; aceasta e lege de oricare societate prosperă. La noi, cu sistemul de impozitare hotărît de guvern, se ajunge la un fel de egalitarism ca pe vremea odiosului: muncești puțin — ai puțin; muncești mult — ai tot puțin; muncești enorm — ai la fel de puțin. „Codul eticii și echității socialiste” de pe vremea lui Ceaușescu funcționează din plin! Dar el va da, evident, aceleași rezultate ca și atunci.

Nu punem la îndoială dorința actualei echipe guvernamentale de a scoate țara din marasm. Dar numai cu bune intenții nu rezolvî nimic, e nevoie de pricepere. N.e.p.-ul românesc, ca și cel din țara de origine, este lipsit de orice perspectivă. Economie serioasă nu se poate face prin bișniță. La prețurile de acum, ca să nu mai vorbim de cele ce vor veni, omul de rînd riscă să nu mai poată să cumpere nici pine. Guvernul a ales încă o dată calea sacrificării celor mulți și necăjiți. Unde ne sînt gospodarii pricepuți și responsabili? Cine va crea ceasornicul elvețian al economiei românești?

ION D. GOIA ■

George Arion

DICTATORUL A FUGIT!

Dialogul pe care îl redăm mai jos, strict autentic, s-a purtat la telefon, la ora prînzului, în ziua de 22 Decembrie, într-un oraș de provincie, nu prea departe de Capitală.

Cineva, sosit grabnic și îngrijorat din București aflat în fierbere, s-a uimit de liniștea pe care a găsit-o în urbea sa și a sunat la un prieten.

- Ce faci? I-a întrebă pe acesta.
- Mă uit la televizor.
- La ora asta? Doar nu s-a deschis programul.
- Ba s-a deschis.
- Și ce vezi?
- O piesă.
- Cum adică o piesă?
- Da. O piesă strașnică. Joacă Dînescu și Caramitru.
- Cum îi spune?
- **Dictatorul a fugit!** Dar tu parcă erai la București! Te-ai și întors? Lasă, vorbim mai tîrziu.

Deschide televizorul. Îți spun, e o piesă grozavă. Numai suspans!

Cel care venise din Capitală unde văzuse valurile minioase ale mulțimii revărsate pe străzi, strigătele ei împotriva dictaturii, fraternizarea din tre armată și populație, a pus încetîșor receptorul în turcă, fără să priceapă nimic, a deschis televizorul și, treptat-treptat, s-a lăsat cucerit de imaginile de pe ecran.

Mai bine de un an de zile provincia a fost acuzată că în decembrie '89 a stat în papuci în fața televizorului și n-a realizat nimic din revoluție.

După ce află însă despre un dialog precum cel de mai sus, nu se poate să nu rămîi, măcar o clipă, pe gînduri și să nu te întrebi, dacă nu cumva, ea a înțeles mai bine ce s-a petrecut atunci, luînd totul ca pe un spectacol și vîzîndu-și liniștită de treburi.

zona de tandrețe

URMEAZĂ ESTONIA ȘI LETONIA. PE CÎND BASARABIA?

Duminică, după modelul lituanian, s-au desfășurat referendumuri în Estonia și Letonia. Tema? Independența, adică desprinderea de U.R.S.S. În pofida existenței unei populații rusefone numeroase și a intensei propagande promoscovite a „patrioticelor” partide comuniste din aceste țări, referendumurile au consemnat voința letonilor și a estonilor de a nu mai fi fericiți sovietici.

Teritoriile românești de peste Prut și din nordul Bucovinei, răpite de același imperiu sovietic, locuite de

români moldoveni vor scăpa curînd de binefacerile celui mai internațional (antinațional) bolșevism?

dele cu nr. 215 (al particularilor, „un sprijin pentru guvern”) și nr. 216 (democrat al satului românesc, menit

Pe lângă faptul că unii delegați ai „Vetrei Românești” au ajuns acolo din greșeală. E drept, ei au ajuns apoi la Ploiești, unde dl. senator Radu Ceantea a ajuns fîhrer și la Vatră și la P.U.N.R., înlăturîndu-i pe toți cei care nu-i recunoscuteau conducerea autoritară. Ca să vezi demisie! Doamne ferește să mai demisioneze și altul în maniera asta! Oricum, nimic despre Brașov unde sindicatele, care reprezintă adevărata majoritate a țării, au hotărît și ele cite ceva. Cui nu i-au sunat bine aceste hotărîri? Alo, Saddam!

CONSTANTIN DUMITRU ■

LA ÎNCHIDEREA EDIȚIEI

NIMIC DESPRE BRAȘOV

Televiziunea ne-a arătat, în ultimele două zile, de toate: s-au constituit parti-

să ne întoarcă la obștea gentilică, liber-schimbîștii au desemnat femeia ideală („angel radios”) etc., etc. Dar, parcă-parcă, și la Brașov s-a întîmplat cite ceva.

Sub semnul Alianței Civice, brașovenii l-au comemorat pe Liviu Babeș, torța vie a revoluției române. Tot la poalele Timpei, lideri sindicali au stabilit o strategie comună privind integrarea sindicatelor în procesul de democratizare a țării. Părerea că sindicatele ar trebui să se ocupe strict de „condițiile de muncă și viață ale oamenilor muncii”, „mobilizînd eforturile și energiile” am mai întîlnit-o în documentele Congresului al XIV-lea al P.C.R. Care documente — a propos — n-au prea apucat să fie studiate și prelucrate.

CUM A FOST ASTĂ-IARNĂ?

În iarna abia încheiată ne-a străjuit norocul. A fost un anotimp blind, caracterizat doar prin două-trei accente ceva mai tari. Am avut numai cîteva zile de frig, îndeajuns însă pentru a demonstra incapacitatea guvernului de a rezista chiar și unei ierni românești. În zilele geroase din această iarnă, guvernul a fost grav destabilizat. Ne-a interesat, acum cînd destabilizatoarea iarnă a trecut, să aflăm părerea omului obișnuit despre iarna pe care a trăit-o.

„Au fost condiții mizerabile, domnu’le. În numai 4 zile de ger s-au oprit apa caldă, curentul electric, iar aprovizionarea de toate felurile s-a blocat”. (Nicolae Harabagiu, confecționar I.C.R.A.L. Pajura).

„A fost rece în apartamente. În Crîngăși a fost ca-n ghețarie”. (Dumitru Lipovanu, pensionar).

„Incredibil de greu a fost. Frigul și prețurile mari ne-au pus la pî-

mint”. (Cătălin Gheorghe, inginer sta-giar).

„O lume întreagă știe cît de greu a fost iarna asta în România. Difícil de găsit de mincare, căldură nu, totul foarte scump”. (Mirela Settenhofer, inginer).

PĂREREA STRĂZII

„A fost ca și-nainte. Nimic deosebit. Doar iarna a fost ceva mai blindă”. (Cristian Negru, mecanic).

„Am trăit acceptabil. S-au simțit niște îmbunătățiri în ceea ce privește lumina, n-au mai fost multe întrepreri de curent electric. Și s-a mai găsit și cite ceva de mincărîcă”. (Maria Popescu, țesătoare).

„Am avut parte de frig la bloc,

deși s-a promis că va fi căldură. Lipsesc alimentele, iar scumpirile ne-au făcut praf pensia”. (Andrei Covaci, pensionar).

„Alimentația a fost bunicică. Eu stau la țară”. (Gh. Baracu, cefarist la Florești — Prahova).

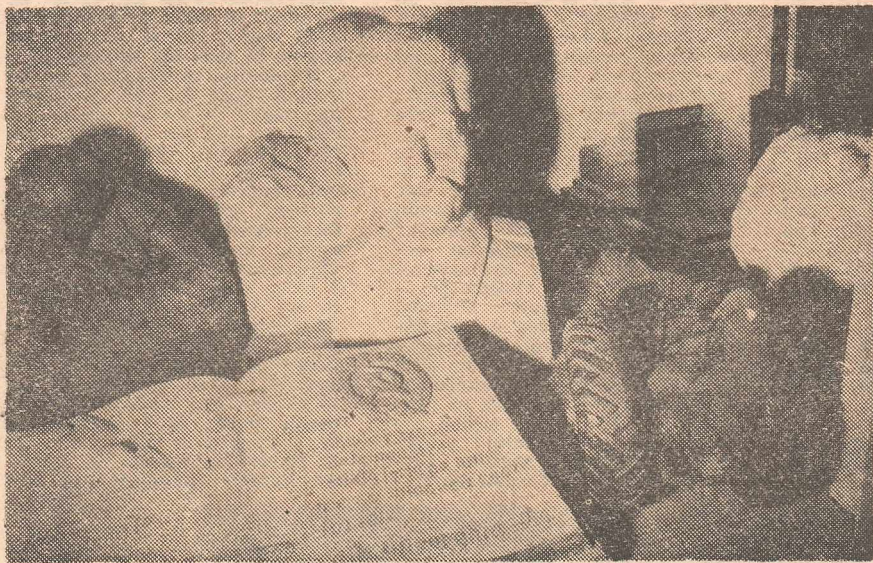
„Nu am avut, zile în șir, nici apă caldă, nici apă rece, nici căldură. Și, cu toate acestea, a trebuit să plătim la întreținere ca și cum le-am fi avut. Iar salariile sînt atît de mici încît nu ne putem cumpăra nici măcar un pat”. (Marian Stanciu, strungar la „Semănătoarea”).

„În case a fost ca pe timpul odiosului. Transportul în comun — nici schimbare. Aprovizionarea cu alimente e ceva mai bună, dar salariile sînt peste măsura de mici”. (Aurel Voicu, șofer la I.U.G.C.C.F.).

E. MIHĂESCU ■

CUM
SĂ
FIICPUN-ist dacă
n-ai
fost
COMUNIST?

● Procuratura declară recurs!
● Intră în scenă și un maior de contrainformații ● „Domnul Marțian ne-a spus că nu avem dreptul” ● Un os mai mic, pe plan local ● Biserica n-a dat nimic. De ce oare?
● Trimiși în judecată, pentru genocid și crime împotriva umanității, următorii: Alexandru Drăgușin, Gh. Apostol și Ion, Gheorghe Maurer

Povestea înființării și activității Asociației Naționale a Oamenilor care n-au fost membri ai Partidului Comunist Român are niște amănunte care frizează incredibilul. Ea constituie, pare-se, un caz unic în România și în lume: înscrierea sa ca asociație a necesitat 40 de zile și 4 judecăți la tribunal. Având sediul la Galați, ea este o asociație cu un profund caracter anticomunist și își propune, încă din statutul adoptat, ca scop: „a lupta pentru restabilirea, obținerea și respectarea drepturilor acestei categorii de oameni care au fost nedreptățiți în timpul dictaturii comuniste, tocmai pentru că au înțeles să nu facă nici un compromis cu conștiința lor și n-au acceptat să intre în rindurile P.C.R. nici ca simpli cotizați”. Înființarea sa, hotărâtă la 29 decembrie '89 și certificată printr-o telegramă trimisă primului ministru, a fost anunțată la postul de radio EUROPA LIBERĂ pe 6 ianuarie 1990, după o săptămână, și pectuită prin încheierea unui proces de constituire la 20 ianuarie. La data 22 ianuarie, Asociația obține aprobarea de la F.S.N. Galați de a se înscrie la Judecătoria. Pe 2 februarie '90, cererea de înscriere a fost respinsă de către Judecătoria, care „își declină competența” în această privință. Membrii fondatori sînt îndrumați să se înscrie la București (de ce? — nu se știe...). Pe 5 februarie se judecă, în primă instanță, recursul. Ca urmare, pe 6 februarie '90, se face pronunțarea și Judecătoria înscrie oficial liga respectivă. Ceea ce urmează ține, din nou, de un palpitant scenariu suprarrealist: Procuratura a declarat recurs. După relatarea unor membri ai ligii, Procuratura a luat dosarul și l-a reținut, refuzînd să-l predea. Astfel încît

similitudine cu situația Asociației Deținuților Politici, Asociația celor care nu au fost membri P.C.R. revendică dreptul de a face parte din C.P.U.N.-ul recent constituit la acea vreme în București. De aici înainte, fără o poziție clară, Puterea folosește diverse metode pentru a-i întârzia. În 11 martie, conducerea Asociației face un memoriu la C.P.U.N., în care își justifică cererea de a face parte din C.P.U.N. Din motive care țin, probabil, de entropia universală a sistemelor, memoriul nu este înregistrat decît pe 22 martie, cînd o delegație din Galați, reprezentînd liga, se deplasează la București. Puterea dă mînea în aut. Între timp, Asociația intenționează să integreze în platforma sa punctul 8 al Proclamației de la Timișoara. D-nul Gheorghe Momanu, președintele Asociației, declară că platforma Proclamației de la Timișoara este parte integrantă a platformei asociației pe care o conduce. Ce s-a întimplat mai departe? Pe 22 martie, cei de la ligă au ajuns la d-nul profesor Minzatu cu memoriul prin care liga cerea să fie reprezentată în C.P.U.N. Iată ce rezoluție a pus d-nul profesor Minzatu pe acest memoriu: „Se va rezuma la proxima ședință a biroului executiv. Se vor anunța telefonic inițiatorii”.

„Toate acestea ar fi trebuit să fie îndeplinite de către Paul Jerbas, acum senator de Vaslui — declară d-nul Momanu. Unii zic c-ar fi fost maior de infanterie, dar noi credem c-a fost maior de securitate (ca și cum securitatea s-ar confunda ușor cu infanteria, n.a.). Însă prezentarea nu a fost făcută. Într-o săptămînă am fost din nou la București și d-nul Jerbas mi-a făcut legătura cu d-nul Marțian. Am discutat telefonic din

lătării d-nului Momanu, ne întrebăm care a fost motivația explicită a refuzului d-nului Iliescu la cererea Asociației. Să fi avut dreptul să intre în C.P.U.N. numai foștii membri de partid?

Ulterior, Asociației celor care n-au fost membri de partid i s-a aprobat să-și trimită reprezentanți în C.P.U.N.-ul local. Adică i s-a atras delicat atenția că trebuie să se mulțumească și cu un os de mai mic calibru. Pe plan local. Deși erau o asociație la nivel național. „Am fost primiți în C.P.U.N.-ul local numai fiindcă am forțat ușa și acolo” — declară d-nul Momanu. În prezent, asociația numără cîteva mii de membri. Orașul cu cei mai mulți aderenți este, pare-se, Buzăul, unde numărul lor depășește cîteva sute. Fondurile sînt mici și se string din te-miri-ce. Se plătesc cotizații, după îndușătoarea regulă: „fiecare cît poate”. Asociația a contat pe subvenții și donații, în special din partea Bisericii Ortodoxe. Li s-au făcut promisiuni de la Episcopia Romanului și cea a Buzăului dar, pînă în prezent, nu s-a primit nici o subvenție. Asociația a dat, de curînd, o imputernicire pentru organizarea unei filiale în Germania și speră că va primi de acolo niște contribuții. Pînă acum, Asociația nu a făcut nici o adunare generală. Ea urma să se țină în februarie a.c., însă pentru că cineva să vină în Galați, la sediu, de la Timișoara bunăoară, trebuie să se întrecină pe cheltuieli proprii, deoarece organizația nu are în fond decît cîteva mii de lei. Astfel încît adunarea generală s-a aminat. De-a lungul evenimentelor politice marcante ale acestui prim an de istorie postrevoluționară, Asociația a luat, în cîteva rînduri, atitudine fermă în diverse momente. De exemplu, în 10 iunie '90, a trimis o cerere Comisiei de validare, prin care se cerea ca Alexandru Birlădeanu să nu fie validat ca senator, deoarece el a ocupat funcții în ierarhia comunistă, participînd la distrugerea economiei românești. Este clar că, în aceste condiții, liga stătea ca un ghimpe în gît Puterii. Asociația considera, în continuare, că prezența în Parlamentul țării a „cetățeanului Birlădeanu ar fi o insultă la adresa poporului român”. În 16 iunie, după pogromul minieresc, cînd multora le tremura încă umbra pe stradă, Asociația celor care n-au fost membri P.C.R. cere ca I. Iliescu să fie suspendat din funcție, fiindcă s-a făcut vinovat de fapte care-l fac nedemn de a fi președinte (prin apelul făcut către mineri și altele). Pentru toate aceste atitudini civice, Asociația a fost răsplătită din plin.

O minciună „în fals”

Și iată cum: un membru al Asociației celor care n-au fost membri P.C.R., inginerul M. Cristodor, avea imputernicire să organizeze filiala din sectorul 3 al orașului București. După relatarea d-nului Momanu, Cristodor a organizat o filială pe care a încercat s-o substituie Asociației. „Din august '90, Cristodor a încercat să organizeze o adunare la București, cu reprezentanții filialelor, «ca să se cunoască». De fapt, adunarea a avut ca scop să demită conducerea de la Galați și să mute sediul la București. Exact același lucru s-a întimplat cu partidul Casa Română a Europei Democratice (C.R.E.D.). Cristodor s-a intitulat președinte al Asociației celor care nu au fost membri P.C.R., și un anume Mihai Gligor secretar general.

O NOUTATE ABSOLUTĂ

Greviștii foamei
sînt scoși la licitație!

■ încercarea de evacuare a unui automobil destabilizator ■ intrarea în primărie a fost blocată ■ „măi, n-are rost...” ■ o tăcere cumplită ■ eu licitez, tu licitezi, el licitează?

O grevă a foamei, declanșată în sinul „originalei noastre democrații” pare să fie, în accepțiunea Puterii (de la președintele ales pînă la ultimul primar de comună), un gest provocator, destabilizator, merit să atragă în jurul persoanei o aură publicitară, să scandalizeze Opoziția și „o anumită parte a presei”, de fapt greva foamei ar fi un moft! Cazurile greviștilor din Piața Universității, a liderilor sindicali din Timișoara, cazul d-lui Dumitru Iuga sînt cîteva exemple față de care Puterea a adoptat o indiferență provocatoare. Greva foamei nu este un act obișnuit, la îndemina oricui (vă puteți imagina pe dl. Ion Ilies-

cu în greva foamei sau pe dl. Alexandru Birlădeanu?), el depășește limita dintre actul de asceză religioasă și cel de asceză în slujba comunității, a intereselor generale. Este un act asumat cu riscuri și urmări grave. Puterea ar trebui să manifeste o deosebită sensibilitate față de aceste forme de protest. Din nefericire, persoanele aflate în greva foamei au fost supuse chiar de Putere unui tir de calomnii, provocări, discreditări.

Cei patru greviști de la Pitești n-au reușit să destabilizeze orașul. Au reușit totuși să-l sperie (în ordine) pe primar, prefect, șeful poliției și pe alți „oameni de bine” — iată cum!

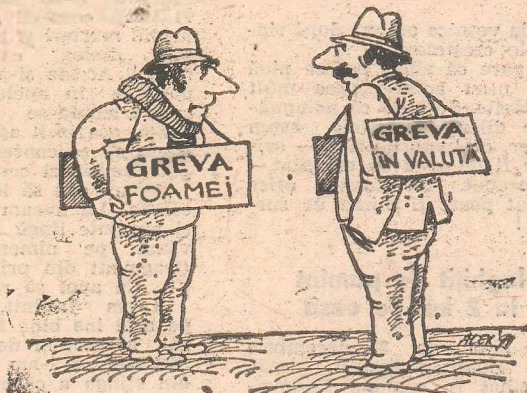
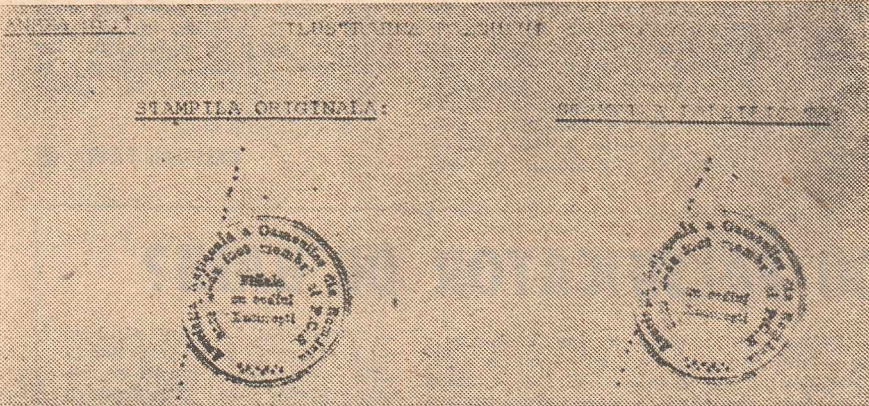
„O mașină care face greva foamei”...

Astfel au exclamat mulți piteșteni care au trecut prin fața primăriei, văzînd o „Dacie” pe parbrizul căreia se afla un afiș prin care dl. ing. Florin Ciobanu, președintele Ligii întreprinzătorilor particulari din județul Argeș, anunța, în 4 februarie, declanșarea unei greve a foamei pe termen nelimitat, în semn de protest față de ilegalitățile comise de administrația municipiului. În aceeași zi au declarat greva foamei alți doi membri ai Ligii, dl. Dumitru Bădoi și d-na Silvia Savu. Pe 7 februarie li s-a alăturat și dl. Bogdan Model. În primele ore de la declanșarea grevei — în camera 7 din primărie, deci la sediul Ligii — dl. primar Dumitrescu a chemat Poliția, cerîndu-i căpitanului de la serviciul circulație să-l amenadeze pe proprietarul mașinii (dl. Florin Ciobanu) pentru parcare interzisă. Primarul a insistat pentru amenzi din oră în oră. Precizăm că Liga a trimis pe 1 februarie adrese la principalele instituții, inclusiv Direcția Sanitară, a căpitanului de la serviciul circulație, incluzînd intenția celor patru. Tentativa de evacuare a automobilului destabilizator a eșuat. În prima noapte, primarul a încuiat camera 7, greviștii petrecîndu-și noaptea pe holurile clădirii, sub paza portarului. Nici scaune n-au avut. La ora 0,30 a apărut primarul care a încercat cu „vorba bună” să-i scoată pe protestatarii din spațiul

delicat al primăriei. N-a reușit.

A doua zi, cineva de la guvern a surfat la primărie și secretara a raportat că aici nimeni nu face greva foamei. În următoarea zi, polițiștii au ridicat mașina și un pluton al poliției a înconjurat clădirea, forțînd pe greviști să-și evacueze cu in camera nr. 9, sediul Alianței sindicale Argeș. Intrarea în primărie a fost blocată. Salariații instituției au interpus legăturile telefonice. Ing. Colhon (fost secretar p.c.r. la C.P.L., actualmente salariat la serviciul personal din primărie) a mîncat fără reținere în fața greviștilor. Avalanșa de injurii, presiuni psihice, calomnii a durat pînă pe 9 februarie. De atunci s-a lăsat o tăcere cumplită în jurul lor, întreruptă doar de cîteva „dialoguri” purtate între ei și prefect. „Dialogurile” începeau cu îndemnul d-lui prefect: „Măi, n-are mfw cmfw eglnmii m rost greva atîta timp cît se iau hotărîri pe baza legislației în vigoare”. În ziua de 15 februarie glicemia greviștilor ajunsese la 0,46. Asistența medicală a fost asigurată de dr. Gheorghe Popa, căruia greviștii îi mulțumesc. Dar comportamentul cadrelor sanitare medii a fost sub orice critică! ne-a declarat dl. Nicolae Frățilă, vicepreședintele Ligii. În astfel de condiții, greva foamei este o sinucidere.

PETRE BARBU

Desen de
AUREL ȘTEFAN ALEXANDRESCU

Liga a trebuit să intervină la ministrul adjunct al Justiției de atunci, N. Braciacu. „Procuratura ne-a spus că sîntem partid, declară un membru al ligii. Dar nimeni nu ne poate obliga să fim partid cînd noi nu vrem să fim. Noi sîntem organizație: clar”.

Securitatea intră pe fir

Cum? Ca atunci cînd plouă și apa se infiltrază pe sub parchet, așa a intrat și oculta „mafie” roșie în textura ligii. În organizație a fost primit, încă de la început, un cetățean numit Tătaru, care îndeplinea „concluzia de bază”, adică, într-adevăr, nu fusese membru al P.C.R. În schimb, după cum aflăm de la asociație, fusese... doar maior de contrainformații! Ulterior el a depus o cerere de ieșire din asociație, dar nu la sediul asociației, ci... la tribunal. De ce la tribunal? Știa el ce știa...

Într-un tirziu, pe 6 februarie, Asociația apare înregistrată oficial. Prin

biroul lui Jerbas, timp de aproximativ 45 de minute, cu d-nul Marțian. D-nul Marțian ne-a spus că nu avem dreptul. Știa foarte bine ce știa, că noi nu trebuie să intrăm acolo. Apoi i-am scris o scrisoare d-nului Minzatu și am reluat discuțiile cu Jerbas. Jerbas a promis că-i prezintă lui Iliescu situația.

Are ceva dl. Iliescu împotriva
celor care nu au fost
membri de partid?

Mal tirziu, Jerbas mi-a comunicat că i-a prezentat lui Iliescu memoriul nostru. Tot telefonic mi-a spus că d-nul Iliescu a spus că nu am avea dreptul de a fi reprezentați în C.P.U.N. I-am spus lui Jerbas să meargă din nou la Iliescu și Iliescu să scrie pe memoriul nostru că nu avem dreptul să intrăm în C.P.U.N. Asta a fost ultima discuție cu Jerbas. Apoi mi s-a întrerupt orice legătură cu Bucureștiul. În urma re-

UNDE A DISPĂRUT CADAVRUL?

■ Comuna Radovanu — un loc al pierzaniei? ■ Ionel Tăcutu ucis în cimp pe... tăcut ■ Crima pare să nu aibă mobil ■ Cadavru a dispărut cu desăvîrșire ■ Cercetările bat pasul pe loc ■ Cineva anume își asumă crima ■ Un criminal, doi sau trei? ■ Un pașaport — alibi fals sau autentic? ■ Cine să fie, totuși, făptașul? ■ Variantele procuraturii — în ceață ■ Speranțe, doar speranțe?

Câte orele 16.00—16.10, frații Aurel și Ionel Tăcutu s-au despărțit, luându-și împreună cu familiile rămas bun de la părinți. Fratele, cumnata, soția și cei patru copii au încăput cu greu în autoturismul „Lada”, aparținând lui Aurel Tăcutu, care a demarat scurt, cu destinație Soldanu, la casa socrului, și mai departe, acasă, spre București. Ionel Tăcutu s-a văzut nevoit să ajungă într-acolo pe jos, urmînd a străbate prin cimp drumul peste Argeș, pe pod, mai bine de o oră.

A plecat pe la ora 16.15, despărțindu-se în cele din urmă de

apoi am trecut cu căruța peste el (urmele, sint, continui totuși! — n.n.) și m-am pus pe el cu toporul și l-am omorît.”

Dilema fundamentală este absența mobilului. Iată cum argumentează cel investigat: argumentează cel investigat: „M-a întrebat dacă merg spre Soldanu și eu i-am spus că nu. La care el (Ionel Tăcutu — n.n.) m-a înjurat și atunci mie mi s-a pus, așa, ca o pată pe ochi și n-am știut ce fac și l-am omorît.” „Așa să fi fost? Greu de acceptat, de vreme ce oamenii nu-și amintesc ca victima să o bișnuiască să-njure. Oricum, gogorita lui Bălașa e copilărească. Acesta și-a recunoscut fapta doar în momentul cînd chinga probelor acumulate a început să-l cam strîngă la încheieturi. Din clipa sosirii rezultatului laboratorului criminalistic al I.G.P., șansele respectivului de a se sustrage res-

buie să fi dispus făptașul să poată arunca atît de departe un cadavru de 90 de kg., încît să nu poată fi găsit în decurs de două luni? A fost cadavru aruncat în apă, ori îngropat?

Fabulațiile învinutului nu se rezumă doar la atît. El face precizarea că înainte de a-l arunca în apă i-a „îndesat căciula pe cap”. Ori cu toții știu că victima nu a avut căciulă! Tot făptașul pretinde că era perfect treaz, însă cetățeanul David Arghira, din aceeași comună, și-a amintit cum i-a vindut acestuia țuică înainte de a pleca după lemne. Același Bălașa Stelian neagă cu obstinție faptul că ar fi fost împreună cu altcineva la locul faptei, însă urmele găsite grăiesc de la sine. În plus, se pare că paznicul barăcilor de la canal, Marin D. Postelnicu, ar fi recunoscut în seara zilei de 22 decembrie căruța cu pricina, minată nevolnic de trei

ar fi putut avea vreo legătură cu cauza. Virgil Postelnicu, fiul lui Vasile Postelnicu, liber-profesionist, cu suficiente antecedente neclare (viol în grup, agresiune cu cuțitul a cetățeanului Ilie Velcea, etc.) făcea parte prin natura lucrurilor din anturajul celui actualmente arestat. Ce alibi are, în fond, respectivul Virgil Postelnicu? Aici intervine un amănunt senzational: respectivul a prezentat poliției comunale un pașaport în care a arătat că are aplicate două ștampile (una de ieșire din țară, pe 21 dec. alta de intrare, pe 22 dec.) Pretinde că a fost în Iugoslavia. Problema care se pune este alta însă: nu ar fi fost firese ca acest pașaport să aibă aplicate două, ci patru vize (două de intrare, alte două de ieșire)? Să fie false aceste ștampile? Dacă da, „hora” se lărgeste îngrijorător de mult.

În plus, ca amănunt relevant: tatăl victimei declară că luni, 24 dec., înainte de a intra în sediul poliției locale, l-a întâlnit ieșind de acolo pe Vasile Postelnicu, același personaj influent, care, văzîndu-l pe Dumitru Tăcutu, i-a spus: „Mă simțeam că mi-e milă de d-ta, nea Mitică!”. Or, de ce să-l fi fost milă lui Vasile Postelnicu de Dumitru Tăcutu, de vreme ce nici măcar familia însăși nu era convinsă la acea oră de moartea lui Ionel Tăcutu? Știa, oare, Vasile Postelnicu ceva în plus? Și dacă da, ce? Și-apoi, ce a făcut aceasta în data de 22 decembrie 1990, între orele 16.00—19.00? A fost audiat? Ce spune soția acestuia? Dacă a sesizat propria căruță murdară de sînge, de ce nu și-a luat sluga la întrebări, de ce nu a anunțat imediat poliția? Și încă un amănunt, legat de arma sa de vinătoare, recăpătată ca prin minune după ce-i fusese ridicată în 1983: a fost cercetată temeinic arma cu pricina? De cînd nu s-a mai tras cu ea? Cum de nu e de găsit cadavru-probă? Parcă prea multe necunoscute în această ecuație fierbinte.

În loc de epilog

Ce-i drept, pe bijubiile e greu de înaintat. Hățișul neclarității pare imposibil de depășit. Cert e că metodologia spinoasă a cercetărilor întreprinse de procuratură, veșnica lipsă de fonduri, încălcarea acesteia, lipsa „de facto” a cadavruului, structura indirectă a probelor adunate la dosar și nu în ultimul rînd vremea, dispusă la intemperii, pun nepermis de multe bariere în calea elucidării acestui caz.

În comuna Radovanu plutește în aer neliniștea sătenilor confrunțați cu o astfel de enigmă. Cîtă vreme adevărul nu va ieși la lumină, nu se vor putea simți în siguranță, iar familia Tăcutu, îndoliată și frîntă de suferință, va rămîne neconsolată.

Totuși, pînă cînd?

CRISTIAN PAVEL ■

CRIMA de la Radovanu

Romanță pentru un cadavru dispărut

Nu i-a fost dat să se bucure de înnoiri decît exact un an. Un an de convulsii, de speranțe renăscute, fie în familie, a-lături de soție și de cei doi copii minori, fie în slujbă, la uzinele „Faur”, unde lucra de ani buni ca bobinator. Un singur an, fiindcă la 22 decembrie 1990, în drumul de 5 km. pe care îl avea de străbătut de la casa părintească pînă la cea a socrilor (afilați în satul vecin), pașnicul Ionel Tăcutu — în vîrstă de 40 de ani — a căzut victimă miinii (miinilor?) criminale care, aparent inexplicabil, i-a pus atît de lesne capăt zilelor.

Au urmat cele mai neguroase și cernite sărbători de iarnă pe care familia Tăcutu le-a trăit în decursul întregii sale genealogii. Lupile scurse între timp, măcinate de investigații, întrebări fără răspuns, căutări disperate, supoziții și bulversare au transfigurat chipurile celor rămași, acoperindu-le mina împietrită cu dirzenia și încredințarea firească cu care luptă să facă lumină peste tenebrele acestei tragedii.

Se spune că răul e obscur și că durerea e clară. Clară și atunci cînd părinții, soția, rudele apropiate, frămîntă la nesfîrșit în miini aluatul gîndurilor ce refuză să se lege. Cu toții pretind adevărul și, mai presus de toate, își revendică măcar trupu-l neînsuflețit, căruia să-i poa-

vecinii părinților, Mihai Moraru și Petre Roșcovanu. Iată ce declară aceștia: „Am vorbit puțin, l-am mai întrebat de lucrările de la canal, că ne interesau și pe noi. Era bine dispus, în stare normală, nici vorbă să fi fost băut sau să dea semne că ar avea probleme cu sănătatea.”

De ajuns în Soldanu, însă nu a mai ajuns. „Simbata toată am stat ca pe jar — ne spune socrul victimei, Tudor Zavera. A trecut fața cu copiii, am așteptat, s-a făcut noapte, dar... nimic! Am plecat spre Radovanu a doua zi dimineață, am alertat pe cuscul Mitică, pe ceilalți și am pornit să-l căutăm”. Primele investigații au fost declanșate de cei doi unchi, Marin Șt. Postelnicu și Manole Tăcutu, care au pornit pe urmele celui dispărut. Respectiv-vele urme erau clare, ele înșirîndu-se pe o distanță de aproape doi kilometri de casa părintească.

Chinga probelor se transformă în cătușe

Haina prezentată autorităților locale de către D-tru Tăcutu în dimineața zilei de 24 decembrie a declanșat începutul cercetărilor. Plecînd de la acest unic indiciu material, poliția comunală a ajuns la persoana lui Bălașa Stelian, sluga ciobanului Vasile Postelnicu (recunoscut întreprinzător al comunei, om influent și cu dare de mină). Șeful de post, pit. Preda, cit și sg. maj. Lică Aștefanei au trecut la investigații concrete. S-au făcut fotografii la locul respectiv, s-au audiat primii martori și a început lungul „dialog” cu proprietarul hainei. Acesta și-a scaldat pozițiile în apele echivocului, contrazicîndu-se cu consecvență, așa încît asupra sa a început să se concentreze întregul demers al cercetărilor.

„M-am dus să iau lemne cu căruța. Le aveam deja tăiate și aranjate lingă Argeș. N-am văzut pe nimeni pe drum.” (fragment din primele declarații). Ca apoi să revină:

„L-am întâlnit, într-adevăr pe acel lns bine făcut, îmbrăcat în costum de blugi. N-am fost atent și l-am lovit cu uluba din stînga a căruței, care s-a strîmbat (un fier — beton cu 20 de mm. în diametru se strîmbă lovind un om? — n.n.),

ponsabilității asasinatului s-au spulberat definitiv. S-a certificat faptul că pe coada toporului și pe haina există urme de sînge uman. Prezumtivul criminal a fost arestat, iar după lungi ezitări, și-a recunoscut fapta în prezența unui martor și a ofițerilor din cadrul Poliției Oraș Oltenița. E drept, insuficiența probelor puse la dispoziția laboratorului n-a lăsat acestuia posibilitatea de a putea depista cu exactitate grupa sanguină a petelor de sînge descoperite.

Minciuni în circuit închis

Șirul inadvertențelor continuă. Făptașul declară că după consumarea actului criminal a pus cadavru în căruța, l-a dus la Argeș și l-a aruncat în apă. Cercetările făcute la fundul apei n-au dat, însă, nici un rezultat. S-a căutat atent cu bărci, cu cângi, cu prăjini, s-a dragat riul, totul degeaba. Întrebarea este: de ce forță tre-

persoane. Ciudat e că acesta își asumă riscul mărturiei mincinoase, refuzînd ulterior să mai declare același lucru în fața procurorului Topirceanu, din Oltenița. Să fie vorba de presiuni sau amenințări din partea cuiva direct interesat?

Procuratura — cu motoarele în relanti?

De aici, lucrurile încep a fi într-un totu-bizare. Este cel puțin ciudat că într-un caz în care lipsesc deopotrivă atît mobilul, cit și cadavru, să nu fi fost deja făcută reconstituirea. La fel de ciudat este și faptul că cei din anturajul pretinsului criminal nu au fost deloc temeinic investigați. Abia în acest moment, ne declară dl. procuror Eugen Iordăchescu, de la Procuratura Județeană Călărași (cel care conduce cercetările în faza actuală) vor fi chestionați cei care

Tăcutu, împreună cu soția

Sergentul major Lică Aștefanei pune punctul pe „i”

la reda veșnica odihnă după rînduilele creștinești.

Se pare că zilele scurse pînă acum n-au adîncit prea mult cercetările. Se pare că nenumăratele dileme de pînă acum sporesc, că lucrurile sînt — oricît ar fi de greu de acceptat — la început. Și, firește, orice început poate fi minat de surprize!

Înghițit de pămînt la 2 km de casă

În data de 22 decembrie 1990, Dumitru Tăcutu, tatăl, domiciliat în comuna Radovanu (jud. Călărași), a tăiat porcul. Muncă, slavă Domnului, familia adunată, veselie, belșug.

UN NOU FALSIFICATOR DE BANI?

Toți uităm un detaliu. Potlogăria. Uităm — domnilor — de potlogarii. De domniile potlogarii. Cine sînt potlogarii și ce fac ei? Sincer să fiu, eu am de gînd să scriu aici despre unul singur, care nu e cel la care vă gîndiți dumneavoastră și care nici măcar nu e potlogar cu patalamă, fiindcă se află, încă, în cercetarea Procuraturii din Reșița. Pentru ce? Ei bine, da, aici chestia devine interesantă. Pentru falsificarea de bani.

În preajma sărbătorilor din decembrie 1990 (precizare necesară, fiindcă în '90 am mai avut și alte sărbători), la Reșița, statul a dat concetățenilor bere. Concetățeanul Mihai Vengjer a comandat la magazinul 7 din complexul comercial „Victoria”, zece sticle de bere și a scos banii — 90 de lei — în monede de cinci lei. Puțin bombate la mijloc și cu inscripțiile oareșicum șterse. Vinzătoarea — vigilență — observă ciudățenia și refuză monedele. Omul nu spune nimic,

și le pune la loc în buzunar și scoate o hirtie de o sută. Totul e în regulă. Dar — după sărbători — statul oferă concetățenilor lapte. Concetățeanul nostru devine un perseverent consumator de lapte și cumpără — de la același complex — zilnic patru sticle de lapte. Plătît, constant, cu patru monede de cinci lei. Puțin bombate la mijloc și... cum ziceam mai sus. În 25 ianuarie a.c., pentru vinzătoarea de lapte repetiția aceluiași gesturi și aceluiași monede devine obositoare. Oprește banii și îi arată șefei de magazin, Florica Rădoi. Șefa de magazin alertează poliția. Poliția e sireată. Trimite doi ofițeri în civil, care stau și ei la coadă ca să cumpere lapte. (Cine a zis că poliștii nu stau la coadă? Stau). Poliștii, îi cedează înțietatea lui Mihai V. Care comandă patru sticle de lapte, scotînd patru monede puțin bombate și... cum vă spuneam adineaori. Poliștii, „percutează” și îl ridică rapid pe concetățean („că

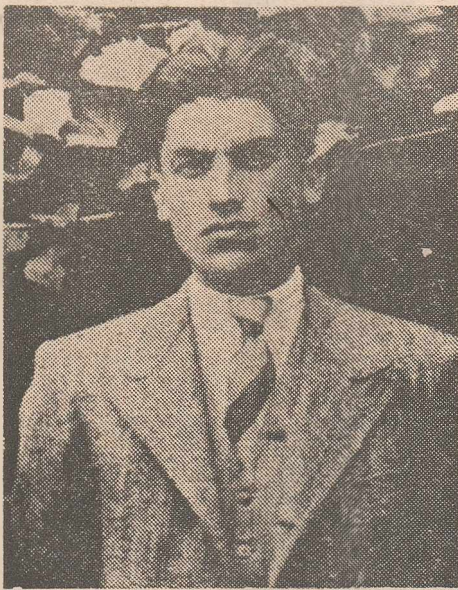
— altminteri — vine altul și mi-l rădică”), îl duc la domiciliu, unde găsesc bucăți de tablă argintie de dimensiunea unei monede de cinci lei, monede în diferite stadii ale fluxului tehnologic, piese și scule destinate falsificării. Trebuie să mai spun că Mihai Vengjer (53 de ani) a fost dat afară în 1986 de la întreprinderea cinematografică județeană Caraș-Severin (unde era fochist) și de atunci nici nu lucrează, nici nu e pensionar. Trebuie să mai spun că M. V. nu recunoaște nimic, că — teoretic — e nevinovat și că, pînă acum, încă șase casierii comerciale resitene au semnalat faptul că dețin monede de cinci lei (puțin bombate la mijloc și cu inscripțiile cam șterse). Nu trebuie să mai spun nimic (fiindcă nu mai am ce), dar mă muncеște groaznic o întrebare: de ce or fi ieșit monedele alea atît de bombate?

RADU CIOBOTEA ■

La 3 august 1989 s-au împlinit 50 de ani de la declanșarea uneia din barbarele comuniste de inspirație stalinistă în satul Ucuriș, județul Bihor: anchetarea, torturarea și în final execuția publică a cinci țărani români, considerați a fi capii unei revolte care a umplut de spaimă, la acea vreme, stăpînirea.

Slugoi lui Stalin, nesocotind tradițiile agrare românești s-au grăbit să-l imite pe crutul dictator sovietic hotărînd în cadrul plenarei din 3-5 martie 1949 rui-narea poporului român prin „transformarea socialistă a agriculturii”. Pentru a duce „munca de lămurire” cu sâtenii să renunțe la proprietatea privată asupra pămîntului, guvernul stalinist român de atunci a repezit peste sate invazia de lăcuste lacome a cotelor agricole.

Cum au reacționat țărani? În 3 august 1989 ei nu au putut să vorbească decît în șoaptă și pe la colțuri. Ei o fac

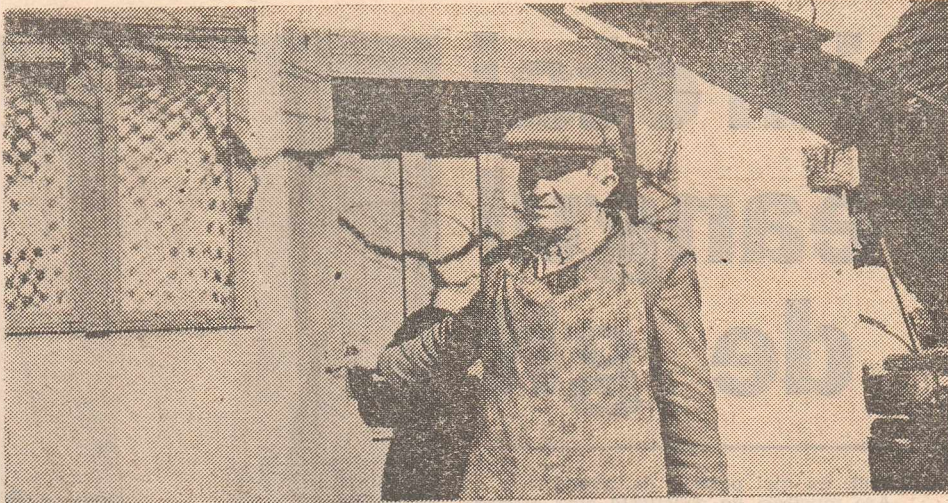

Mateoc Ioan fiul
Ucis de trupele de securitate pentru că a aruncat pe foc registrele cu cotele agricole, portretele lui Lenin și Stalin și pentru că a cîntat „Deșteaptă-te române!” în 31 iulie 1949

abia acum după Revoluția din Decembrie și după intrarea în vigoare a Legii fondului funciar cînd amintirile tragice ale luptei țărănilor de aici pentru drepturile lor au năpădit din nou memoria supraviețuitorilor satului.

Cîntînd „Deșteaptă-te române” au dărîmat Poarta de Triumf comunistă

Ing. Nicolae Bogluț: „În ultima duminică a lunii iulie 1949, țărani din Ucuriș s-au adunat în foarte mare număr, aproape tot satul, la Primărie și au cerut să li se scoată batozele pentru a-și putea treiera griul de mult adunat în stoguri pe arii. Oamenii nu mai aveau ce să le dea la copii să mînce, toți așteptau piinea nouă. Pentru că obligațiile cu cotele au fost așiate, au stîrnit nemulțumirea țărănilor și nefiind încă împărțite, precum și din alte ordine superioare, primarul **Cotuna Teodor** a refuzat să autorizeze pe cei doi particulari care aveau batoze (**Brîndușe Ioan** și **Popa Teodor**) să treiera griul oamenilor. Copiii se țineau de poala rochiilor mamelor și scinceau de foame. Atunci, țărani din sat l-au alungat pe primarul comunist, pe secretar și pe alți funcționari de la Primărie, au ars portretele lui Stalin, Lenin, Marx și Engels. Chiar acolo era întinsă peste ulița din sat Poarta de Triumf (cum erau, de altfel, în toate satele) cu stema partidului, cu secera și ciocanul, cu steaguri roșii. Oamenii au strigat să se aducă un firez (fierăstrău, n.r.), pe care **Moise Mihoc** l-a adus de îndată și oamenii au tăiat Poarta de Triumf a partidului, au ars-o în foc aruncînd și registrele agricole și obligațiunile cu cotele agricole. Pe uliți curgea puhoi de țărani care cîntau împreună cu elevii îmbrăcați în strai de sîrbătoare (era duminică): „Deșteaptă-te române!” și „Trăiască regele!”. Apoi mai tăiat și firele de telefon ce asigurau legătura cu plasa Beliu și cu Oradea, au înălțat baricade din lemn și bolovani la intrările în sat. Seara, deja, tot satul Ucuriș a fost înconjurat de trupele de securitate, comandate de ofițeri și subofițeri, pe deasupra satului răscolat se învîrtea un avion. Ca într-un război, domnule ziarist! Dimineața, cum ai ieșit pe uliță după apă, cum te-au înghet securiștii! Țărani din sat au fost arestați, închiși în beci, bătuiți și amenințați cu moartea, siliți să spună tot ce s-a întîmplat. Bătăile au durat două zile, iar miercuri dimineața, în 3 august, au fost împușcați cinci țărani. N-au avut curajul să-l privească în față cînd îi executau! Toți au fost împușcați, pe cînd îi mințeau că li duc spre casele lor, în coafă, improșcîndu-li-se creierii în cinci locuri. Lîngă biserică a fost executat **Mateoc Alexandru**, lîngă școală **Mateoc Flore**, lîngă fîntîna satului **Mateoc Ioan**. **Bodean Ioan** a fost ucis tocmai la intrarea în sat.

Fostul primar comunist cu două clase (tot primare), **Cotuna Teodor**, care la data de 31 iulie 1949 a refuzat să dea batozele țărănilor să treiera griul, spunîndu-le: „Să mincați prune și castraveți ca să strîngeți cureaua!”. Astăzi, are peste 80 de ani, este surd și cînd fotoreporterul **Marian Antal** l-a fotografiat, a crezut că va fi împușcat.

După o săptămînă l-au împușcat și pe **Mateoc Ioan** fiul pe o cărare din apropierea satului.

Așa s-au răfuit comuniștii cu satul pentru a deschide drumul colectivizării. Alte 15 familii, rubedenii cu cei uciși, au fost deportate în județul Constanța (în total 45 de suflete). Din pămîntul lor a pornit aici gospodăria agricolă colectivă, adică dintr-un furt. Și din cinci vieți răpuse. De atunci, ni s-a luat și titlul de comună și atribuit satului Olcea din apropiere. Și de cite ori propuneam noi ceva pe vremea lui Ceaușescu, ni se închidea gura: „Mă, să tăceți din gură că voi siniteți cu rebeliunea!”. Și cînd a fost ultima oară Ceaușescu în vizită pe aici, tot satul a fost iar înconjurat, că le era frică, vezi bine!”

„Pe tata l-au împușcat în locul frate-meu!”

Mateoc Floare (căsătorită **Măduța**): „Atunci, cu rebeliunea, tatăl meu **Mateoc Ioan** în etate de 50 de ani, era cu iosagul (vitele, n.r.) pe imăș. Frate-meu, tînăr și iute, a luat parte la rebeliune,

că primarul ăsta și-a bătut joc de noi. Apoi a fugit prin păduri să nu-l prindă securiștii, și pe tata l-au împușcat în locul frate-meu. I-au spus lui tata să-l aducă pe pruncul lui să-l judece, dar tata n-a vrut sau n-a știut unde-i ascuns. Atunci, l-au împușcat miercuri dimineața lîngă fîntîna satului. Eu am auzit și m-am dus repede să-l iau de acolo. Soldatul care-i păzea trupul m-a amenințat că mă împușcă. A stat tata acolo de dimineața pînă seara, era să-l mînce turma de porci din sat. Iar pe mama, deși văduvă și bătrînă, au deportat-o în județul Constanța. Da, asta ne-a făcut nouă tovarășul primar **Cotuna Teodor**, care ne-a spus atunci: „Să mincați prune și castraveți ca să puleți strînge cureaua”. Primar cu două clase. Oamenii au vrut să-l omoare și el s-a ascuns într-un hambar de fînă. Șeful securiștilor în civil era unul **Retezaru**. Era suflecat la mineci și cu un par îi lovea pe oameni în cap și peste spinare. Cînd l-am întrebât de tata și de frate-meu, am primit și eu cîteva lovituri de bită peste spinare”.

Bodeanu Maria: „Duminică, l-am văzut pe frate-meu, **Bodeanu Ioan**, la primărie, aruncînd portretele lui Lenin și Stalin pe foc lîngă Poarta de Triumf dărîmată. Nu l-am mai văzut de atunci decît miercuri seara, pușcat în cap lîngă satul nost’. Ca un ciine, nu ca un om, a murit sărmanul!”

MASACRUL

De la Ucuriș

Mateoc Flore, împușcat lîngă școala din Ucuriș.

„Aici în fața școlii din sat l-au împușcat pe tata” spune **Mateoc Maria** (căsătorită **Sirb**), fiica răzvrătîtului **Mateoc Flore**.

Mateoc Ioan bătrînul: „Nu mă împușcați, că n-am făcut nimic!” (A fost împușcat în locul fiului său, tot, **Mateoc Ioan**)

Anton Alexandru și **Mihoc Floare**. Au fost deportați pentru că din pămîntul lor și al altora să pornească gospodăria agricolă colectivă.

Mateoc Floare, căsătorită **Măduța**, fiica celui ucis **Mateoc Ioan** și sora fratelui ei împușcat **Mateoc Ioan junior**.

Anton Alexandru, deportat: „Am fost izgonit din sat tocmai în jud. Constanța, în satul **Pecineaga**. După 6 luni de muncă, mi-au dat o permisie acasă, dar aveam D.O. (domiciliu obligatoriu) pe buletin. Cînd m-am întors din **Pecineaga** în 1955, noi cei care am pătimit acolo, aveam să pătîmim și aici. Nu aveam voie să mergem la horă în sat, la petreceri, la cîmînul cultural. Eram toți ca niște ciumați, se ferea lumea să vorbească cu noi, de parcă am fi fost criminali”.

Mateoc Maria (căsătorită **Sirb**): „Luni era plin de armată prin sat. Marțea, am auzit de la soacră-mea că îi duc pe cei anchetați la Oradea la închisoare. Am venit la tovarășul primar care pe atunci era mare și tare și i-am cerut să-l libereze pe tatăl meu, **Mateoc Alexandru**. Era în toiul verii, pe țărani arestați i-au scos din beci, îi sileau să stea cu ochii deschiși la soare, le țineau baionetele sub barbă să nu se aplece și-i scuipau în gură”.

Mateoc Teodor: „Mă duceam cu căruța prin sat la culesul cinei, nevasă-mea era în car, iar eu înaintea boilor. Văd venind doi militari cu **Mateoc Ioan** în vîrstă de peste 70 de ani. „Nu mă împușcați că n-am făcut nimic!” le-a strigat bătrînul. „Dă-te la o parte, bătrîne!” i-au spus ei. Și l-au împușcat în ceafă, apoi după ce a căzut lîngă fîntînă i-au mai tras cîteva gloanțe în cap. Eu eram cam la vreo 30' de metri de el, în spatele lor. S-au întors spre mine și unul din ei s-a răstît: „Tu de unde p... mă-tii ai apărut?” „Nu mă împușcați că sînt nevinovat ca soarele”, le-am spus eu. Unul mai înalt s-a repezit spre mine cu pistolul automat gata să mă împuște. Nevastă-mea plîngea în car. Celălalt i-a spus ortacului să lase pistolul jos și mi-a spus să mă duc de acolo, injurîndu-mă iar. Am întors carul și am stat la socru meu pînă seara tîrziu. Peste ani de zile, cînd m-am angajat taxator la IRTA, l-am descoperit pe ucigașii lui **Mateoc Ioan**. Le-am spus că de atunci nu am putut să-i uit din cauza groazei care m-a cuprins. Îi cheamă **Farkaș Francisc** și **Caraba Crăciun**, dar nu știu dacă mai trăiesc”.

La Oradea, revolta țărănilor din Ucuriș a avut efectul unei bombe. Secretarul cu propagandă a hotărît trimiterea unei trupe artistice să-l „educe în spirit comunist” pe răscolăți, dar trupa de

artiști a fost întîmpinată la capătul satului și sfătuită cu binișorul să facă cale întoarsă. Secretarul cu propagandă (unul **Laibovici** sau în orice caz un tovarăș cu numele terminat în -ici) a dat telefon înspăimîntat la București unde nu se pricepea prea bine numele satului. Și atunci, acesta ar fi spus: „Satul Ucuriș, cu „u” de la „uțet”!». Alte revolte țărănești izbucniseră în Bihor în satele **Ciutelec**, **Șuşag** ori **Batăr**. Cotele aruncaseră satele în explozia răzmeriței. Din satul Ucuriș alte familii au fost deportate: **Anița Nicolae**, **Anița Moise**, **Mateoc Ioan**, **Păfugan Zene**, **Bodean Gheorghe**, **Mateoc Alexandru**, **Anton Alexandru**, **Anton Flore**, **Boglea Moise** și **Muscan Ioan**.

Astăzi, țărani din satul Ucuriș vor să li se repare marea nedreptate care li s-a făcut după curajoasa lor ridicare la luptă împotriva teroarei roșii: să li se redea titlul de comună de care au fost deposezați. Ing. **Floruncuț Isai** mi-a arătat **Memoriul** trimis de oamenii satului domnului președinte **Ion Iliescu** ca să li se reatribuie, cum este și firesc, titlul de comună. Dar de atunci — tăcere. Oare și în ochii noli **Puteri** răscoală din 1949 a celor din Ucuriș este un păcat mare?

PASCU BALACI

Chiuretaj cu ștreangul de gît

— 1984 • 1984 • 1984 —

Sinziana avea 18 ani și o sarcină în două luni jumătate atunci cînd i s-a rupt, apa, pornindu-i-se o hemoragie sălbatică. Cu toate că o doamnă îi făcuse injecții și sondă — părea pricepută — a început să ardă toată, s-a speriat și s-a dus de bună voie la spitalul Bucur. În 10 zile de internare a fost în pragul septicemiei, nebunia i-a dat oricum tircoale:

Stăteau cite 3 femei în pat, culoarul secției de ginecopatie era schițat cu dire de singe, haine pătate, cearsafurile, stacojii. Orice, nouă pacientă care își ratase avortul la domiciliu, atrăgea în cabinetul medical două costume stas, cu două serviete diplomat, cu rînsoare regulamenteră, tăcute, atente, care notau conștiințios concluziile doctorilor. Citeva dimineți la rînd Sinziana a fost dusă într-o sală de consult; medicii se schimbau de la o zi la alta, cele două costume erau nelipisite. Răstignită pe masă, Sinziana diridia din toate încheieturile, doctorul o palpa, o dilata, mîna atîngea înăuntru carnea inflamată, durerea rupea ca o fiară, era întrebă „Ce-ai făcut? Cine ți-a făcut?”. sfătuită „E în interesul tău, spune ca să te chiuretăm și să scapi”. Mîna doctorului se îmbiba deja de mirosul micului cadavru, fata nu putea să o denunțe pe cea care o ajutase, începuseră spaima de moarte, chinurile infecției.

Pînă cînd a apărut o studentă în 5 luni, cu tentativă de avort. Nercușită, fătul mort și așezat de-a curmezișul. A urlat de după-amiază pînă la 4 dimineața, răgea pur și simplu de durere. Nimeni n-a operat-o, nimeni nu i-a dat nici măcar algocalmin, pentru că trebuia să spună cine i-a făcut sonda. Moartă în zori, dusă în sala de operație, a fost scoasă fără burta umflată. Femeile din saloane au izbucnit, țipete, disperare, pumni în ușa camerei de gardă unde s-au încauiat asistentele și doctorii, greva foamei timp de o zi: NE CHIURETEAZĂ SAU MURIM TOATE! A venit Procuratura. Dezlegați, doctorii le-au operat cite trei în sală, desfăceau truse după truse, curățau pe bandă rulantă, în 12 ore au fost și externate, au sărbătorit noaptea de înviere acasă. A pîrut o minune că n-au înfundat pușcări. Sau cimitirele.

Cum să te descotorosești

— 1991 • 1991 • 1991 —

La 23 de ani, Nicoleta are trecutul străfulgerat de 4 avorturi. Primul dintre ele s-a sfîrșit la spitalul Giulești, în vremea de teroare; speriați și spionați de miliție, medicii n-au crezut-o că pierduse chiar spontan sarcina, n-au intervenit, au lăsat-o să se tirască strivită de durere. A rămas înspăimîntată, tratamentul doctorilor i se pare animalic, spune că nimic nu se face cu sufletul. Nu este căsătorită, nu își permite să crească un copil, de aceea trebuie, iarăși, să scape de graviditate. De la scoaterea de sub interdicție a avorturilor, este pentru a doua oară în această situație. Și continuă să refuze chiuretajul legal, înfricoșată nu de prețul derizoriu, nici de suferința fizică, ci urmărită de amintirea primului coridor al infernului. Anul trecut în mai a trăit o experiență care încă îi dă fiori: „Aveam contractii după ce făcusem nici nu mai știu cite sonde; m-am așezat pe o găleată, trebuia să termin odată! Am stat o oră cu fătul spinzurat de cordonul om-

bilical, nu mai puteam de groază”.

Are muștrări de conștiință cînd aruncă pachetul de oscioare la gunoi, ar vrea să apuce alt drum copilașul. Ține calendarul băbesc, dar tot se ivesc surprize pentru că are dereglări de ciclu. Anticoncepționale? Păi, este cam neglijentă și cele pe care le-a cumpărat odată nu le-a mai înghițit întreaga lună. De alte mijloace, a auzit și ea ca tot omul, dar nu e lămurită cit sint de folositoare și nici nu prea are încredere în ele.

Peisaj in carne vie

Valvele desfac vaginul. Un clește sterilizat și rece care forțează mușchii revoltați ai femeii. Hegarul pătrunde în col; încăpăținat, și acesta se încordează, refuzînd să deschidă drumul neantului pentru o ființă omenască abia înmugurită. Răsucirea hegarului produce dilatația, iar femeia simte că pereții interiori se depărtează unul de celălalt în plin vîrtej al durerii.

Chiureta smulge primele fișii din sarcină. Tăvița de la capătul mesei se umple cu zdrențe singerinde: carnea sfîrtecă a unui copil care nu se va naște. Femeia nu vede decît tavanul lăbărtat peste fața ei schimonosită. Aude hîrșitul de smirghel din pintecul eliberat, uterul își cascadează zidăria, medicul scormonește în căutarea celor mai ascunse resturi din pruncul decupat.

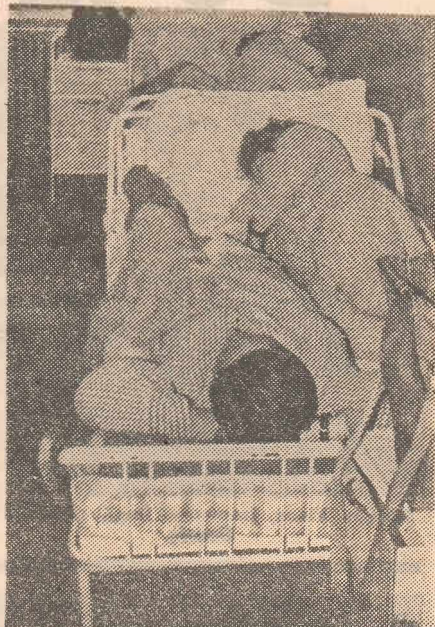
La picioarele lui stă cuminte o găleată de plastic în care se îmbrățișează schingiuit fărîme de mîini, picioare și cranii miniaturale, rupte de sub penița înceată a timpului.

Evl mediu intimplător

Directorul spitalului Filantropia este medic ginecolog și cunoaște cifra uriașă de avorturi naționale: în 1990, UN MILION. Încercînd să recupereze anii de obscurantism sanitar, a înființat un cabinet de contracepție și educație sexuală, a discutat cu fiecare femeie care repeta avortul, explicîndu-i cum se poate feri de o sarcină nedorită. Anul trecut au fost înregistrate numai 130 cereri de introducere a steriletului, la dispoziția secției aflîndu-se încă vreo citeva mii sosite ca ajutoare din Iugoslavia, Ungaria și Polonia.

În dimineața de iarnă murdă în care stam de vorbă, în spital sint internate 40 de femei, iar unele vin pentru a doua, a treia oară. După citeva ore bune de concentrare și operații, unui medic nu-i mai trebuie nimic; manevra de chiuretare este oarbă și implică — chiar în situația unui desăvîrșit profesionalism — riscuri teribile, pentru că uterul supus la eforturi de menținere a fătului, la curățirea insistentă oboșește, mușchii nu mai reacționează și se poate produce perforarea. Nostalgic, domnul director Sihota aminteste că în țările occidentale funcționează institute specializate în planificarea familiei, cuplul este instruit, mijloacele contraceptive gratuite, iar dramele sint lesne de evitate. În România însă, profitînd de prețului ridicol al unei intervenții avortive — între 30 și 110 lei — femeile nu se străduie să capete minime cunoștințe prin care să își apere sănătatea, echilibrul și conștiința.

La Municipal se regăsește același cabinet de sfat premarital și anticoncepție dar și aceeași tristețe. Săptămîna trecută a fost o zi în care s-au efectuat 117 întreruperi de sarcină. Doctorul Meilă

bricație și cite și mai cite. Dacă nu s-ar încapățina să trăiască în Evl Mediu, ar fi uluite de informațiile pe care doctorii le pot oferi. Orice pastile anticoncepționale trebuie într-adevăr administrate în urma recomandărilor medicale. Steriletul nu prezintă nici un fel de dezavantaje — pînă și prețul este în jur de 300 de lei —, operația prin care se montează este rapidă și nedureroasă, în mod excepțional organismul îl respinge, trebuie schimbat la 3 ani, poate fi retras oricînd.

■ 1991 ■ Ingineră, 35 ani, 2 copii, al doilea chiuretaj într-un an. „Ultimul copil este născut cu probleme, nu pot, nici să vreau, să mai fac altul, nu-mi permite sănătatea. Am avut grijă doar de calendar, n-am încercat nimic altceva. Știu că n-ar fi trebuit să las asta pe ultimul plan, nu m-am interesat cum se cuvine. Știu că nu se poate la infinit prin chiuretaj”.

Salonul de doliu inutil

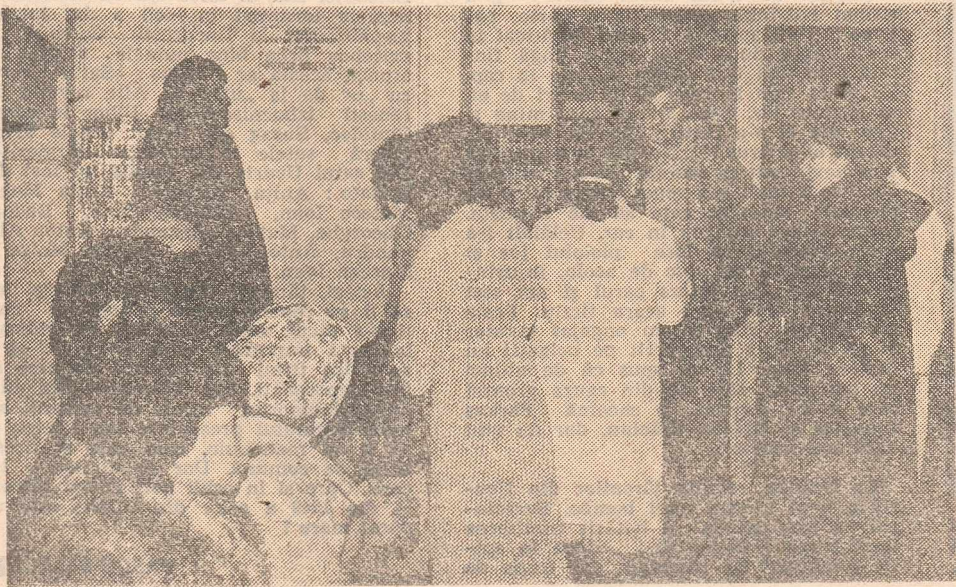
■ 1991 ■ Confectioneră cablaj, 24 ani, un băiețel, al doilea chiuretaj într-un an. „Aș vrea doi copii, dar la timpurile care sint... Am probleme cu ciclul, degeaba respect calendarul. Am luat și anticoncepționale, dar am renunțat, nu m-am bazat pe ele. Doctorul mi-a zis de prima oară despre sterilet, dar sper să nu ajung la așa ceva. Unul dintre cele mai sigure mijloace e să n-ai contact...”

■ 1991 ■ Muncitoare, 29 ani, 3 copii, al doilea chiuretaj într-un an. „La scumpețea care e nu-mi mai trebuie nici un copil. Sigur, nu mă răzgîndesc. Ce mijloace? Mai înțeleg și bărbatul... Medicamente n-am încercat niciodată, doar băi fierbinți...”

■ 1991 ■ Economistă, 29 ani, 2 copii, al patrulea chiuretaj. „Primele două sarcini le-am pierdut și a fost nevoie să mă curețe. Anul care a trecut am făcut primul chiuretaj să nu nasc. Cred că ajung doi copii. Ultima oară mi-era frică să nu perforiez uterul, să nu fac cancer; calendarul degeaba îl țin. Am să-mi pun sterilet, m-a convins domnul doctor”.

EXISTĂ DREPTUL DE A ALEGE ÎNTRE A DORI SAU A ÎMPIEDICA NASTEREA UNUI COPIL. SĂ NU FIE TRANSFORMAT, DIN NEȘTIINȚĂ, ÎN DIFERENȚĂ, NEPĂSARE, ÎN LIBERTATEA DE A UCIDE.

OLTEA MUTULESCU
Fotografii de
ELENA GHERA

— interviu

cu dr. MIHAIL POPA,

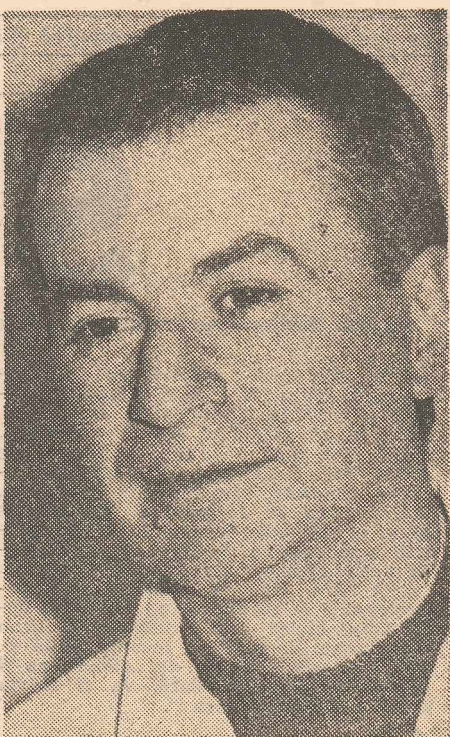
medic primar

la Spitalul

„Cantacuzino“

Reluăm, începând cu acest număr, o mai veche și atât de necesară preocupare a revistei „Flacăra”. Necesară pentru toți cei care, aflați în suferință și disperare, caută o speranță, o lumină. Prin interesul publicistic pe care îl vom arăta de aici înainte celor mai capabili și mai pricepuți medici din țară, tuturor acelor doctori care-și depășesc statutul de funcționar și fac pași înainte în știința medicinei, dorim să venim în întâmpinarea celor loviți de necaz, de boală și durere. Tutoilor acestor cititori ai noștri, știuți și neștiuți, le dorim sănătate. Tocmai de aceea vom fi alături de ei, încercând să le punem la îndemână nume, date, idei, experiențe din lumea de azi a medicinei românești.

VIAȚA ÎNAINTE DE VIAȚĂ

datorată în proporție de 90 la sută condițiilor materiale, iar 10 la sută ne aparține nouă, medicilor. Noi sintem vinovați

de o anume descurajare și de o interminabilă stare de comoditate. Sintem, domnule, niște comozi. Dacă am fi altfel poate că am reuși să trecem de situația de a desfășura o activitate de rutină. Bună și ea, dar...

— ...dar ce?

— Vedeți, la ora actuală există în lume, în fiecare ramură medicală, cel puțin 3 capitole noi, cu totul noi — care privesc specialitatea respectivă. Sint chestiuni medicale care acum 10 ani erau în fașă sau nu erau deloc. E dramatic să cunoști aceste lucruri de specialitate și să ai impresia că, toluși, trăiești în 1970.

— În specialitatea dv., care sint cele trei capitole de mare interes și de acută nouitate?

— Este vorba de diagnosticul prenatal, de evaluarea stării biologice a fătului și de fertilizarea in vitro. Trebuie să se înțeleagă faptul că aceste chestiuni nu mai sint niște aventuri ale lumii medicale. Deci, practicindu-le, tu, medic, nu înseamnă că renunți la acea prudență pe care odinioară o recomanda Hipocrate. Faptul că pînă în momentul de față în țara noastră nu s-au făcut fertilizări in vitro, sau diagnostic prenatal în manieră modernă, nu înseamnă că noi am fi, cumva, mai prudenți. Nu sintem decît rămași în urmă.

— Din cele trei noutăți științifice, desigur că diagnosticul prenatal prezintă cel mai mare interes pentru viitorii părinți.

— Și nu numai pentru viitorii părinți, ci și pentru societate. De pildă, în ceea ce privește reducerea numărului de handicapați. Prin diagnostic prenatal putem ajunge să avem un număr minim de handicapați care sint, se știe, o problemă gravă nu numai pentru familie, dar și pentru societate. Iată, handicapații din România au devenit o chestiune internațională!

Prin diagnosticul prenatal se poate controla dacă fătul este afectat de boli genetice sau de boli datorate altor factori. Exemplu — boala Langdon-Down, această aberație cromozomială ce determină afecțiuni psihice care fac copilul de neșcolarizat. Încă dintr-un stadiu incipient, luna a treia, a patra de sarcină, pot fi depistați copiii cu afecțiuni. Astfel, sarcina poate fi întreruptă fără complicații.

— Ajungem, prin urmare, la evaluarea stării biologice a celui care va fi sau nu va fi un copil sănătos. Ce înseamnă această activitate de evaluare?

— Acum 20 de ani credeam că știm foarte multe lucruri despre starea biologică a fătului, folosind metodele determinării hormonale și care erau foarte scumpe și ofereau destul de tirziu posibilități de interpretare. În momentul de față, prin velocimetrie, pot fi determinate suferințele fătului și poate fi controlată dezvoltarea cerebrală a acestuia. Putem, deci, să indicăm necesitatea scoaterii fătului de sub influența unor factori nocivi. Putem, de asemenea, să descoperim malformațiile. Prin velocimetrie, la Fundeni, se poate stabili starea biologică a sarcinii; deci prin metode moderne. Reușite se înregistrează și în ceea ce privește moartea fătului în timpul sarcinii, prevenirea acestui fapt.

Am început, deci, să introducem în practica noastră curentă diagnosticul prenatal. De asemenea, apelăm la metodele consacrate aprecierii stării de sănătate a sarcinii. Doriința noastră este ca aceste lucruri, pe care acum le considerăm noutăți, să devină rutină în practica medicală din întreaga țară. Se poate, deși există limite de ordin material și, așa cum am spus și mai înainte, o oarecare doză de comoditate. Ca să vă dați seama cit de importante sint aceste practici moderne — de control al activității și dezvoltării cerebrale a fătului în primul rînd — vă invit să luați încă o dată în seamă problema handicapaților. Avem în fiecare județ cite două-trei case de copii handicapați. Sintem într-adevăr responsabili de sănătatea mintală a națiunii. Nu e nici o exagerare aici.

— Evident. Dar cu aparatura necesară unor asemenea practici medicale cum stăm?

— Am spus că sintem limitați de aspecte materiale, dar am avut surpriza să observăm că și industria se preocupă. De exemplu, Electronica Industrială ne-a trimis niște plante cu aparatură medicală, cerîndu-ne să ne pronunțăm și să comandăm, dacă vom fi de acord, firește.

— Fără îndoială că elementul spectaculos, socotit o cucerire pînă la mari euceriri ale secolului, este metoda dezvoltării embrionare in vitro. A avut loc, în țara noastră, un astfel de eveniment?

— Nu. Încercări s-au făcut. Vă veți întreba ce rost are fertilitatea in vitro, mai ales că implică și o latură morală. Dar există soți care nu au nici o șansă de a avea copii. De exemplu, în cazul în care femeia a avut două sarcini extrauterine. Singura speranță, în acest caz, rămîne fertilizarea in vitro. În toată lumea se consideră că metoda fertilizării in vitro este foarte scumpă. Evident, este scumpă și la noi. Dar asta nu înseamnă că această situație a împiedicat practicarea ei. Vă va surprinde să aflați că în România s-au făcut fertilizări in vitro în mediul veterinar. Deci pentru mediul veterinar se gaseau bani... Am putea pune, totuși două întrebări: ori sint veterinarilor mai buni decît noi, medicii umani, ori li s-au oferit condiții materiale mai bune decît nouă.

Pornind de la experiența pe care am căpătat-o în urma unui curs de biologia reproducției umane, pe care l-am urmat la Paris, și altul de fertilizare in vitro și diagnostic prenatal la Berlin, am încercat să duc la bun sfîrșit două fertilizări in vitro. N-am reușit, poate și pentru faptul că din cele 50 de componente ale mediului de cultură am reușit să fac rost, cu sprijinul Institutului „Cantacuzino”, de 47. Nu, nu se poate cu improvizații, oricît de mult am ști într-un domeniu sau altul și oricît entuziasm și bunăvoință am avea.

— O concluzie, pentru încheiere, domnule doctor.

— Știm să facem mult mai mult decît facem la ora de față. Am spus acest lucru încă de la începutul convorbirii noastre, pentru a se înțelege corect situația în care lucrăm.

EUGEN MIHĂESCU ■

Rugat de un cunoscut din București să mă duc pînă pe str. Breiner Bela nr. 72 să ridic niște medicamente de la dr. Ladislau Elthes, m-am înființat în data de 9 ianuarie a.c., în jurul orei 15 la susmenționată adresă.

Deși dr. Elthes nu era prezent, am ridicat medicamentele de la o asistentă, după ce mă legitimasem. Atîta mi-a trebuit! Bolnavul care a fost cu mine în încăpere a ieșit afară, spunîndu-le oamenilor că înăuntru se află un reporter de la revista „Flacăra”. Bietii bolnavi (sau cei care veniseră pentru rudele lor) au făcut cerc în jurul meu, rugîndu-mă să le ascult păsările și durerea, conform bunei tradiții a revistei noastre. Ba, pentru mai multă siguranță că o să scriu, dl. Gheorghe Constantin din București mi-a cerut să-i spun numele pe care l-a și notat. În micul hol, bărbai și femei stau în așteptare, cu damigenele și alte recipiente ca să le umple cu ceaiul preparat de doctorii Elthes. Spunîndu-le că dr. Elthes a fost contestat de colegii săi din Bihor, că în presa bihoreană s-a înregistrat chiar un duel între domnul dr. Elthes și contestatarii săi, oamenii sint gata să sară pe mine, fierbind de minie. Unul le dorește acelor medici să se îmbolnăvească de ficat, ca să

se tirască în genunchi în fața domnului Elthes, pentru că sătutul nu crede celui flămînd, după cum nici sănătosul nu crede celui bolnav. Nu le vine să creadă ce i s-a întimplat

Breiner Bela nr. 72 circa 25—30 de oameni din toată țara. Iată memoriul pe care unii din cei prezenți la acea dată mi l-au înmînat, cu rugămintea de a fi dat publicității în

Isai, str. Gheorghe Doja nr. 20, Jibou, jud. Sălaj, Precup Gheorghe, com. Monor nr. 27, jud. Bistrița Năsăud, Sandu Lămița, str. Constantin cel Mare nr. 107, Timișoara, Ghencea Ion,

tivitatea, atît la Spitalul județean cit și la hotel „Lotus” din Baile Felix. Subsemnații de mai sus ne continuăm de mai mulți ani (4—5 ani) tratamentele și ne simțim foarte bine în urmă medicației prescrise. În afară de acest ceai nu luăm alte medicamente, în afară de vitamine, și n-am mai solicitat internări la alte spitale.

Dorim să fie repus în drepturile anterioare la spitalul județean cu secție aparte pentru că nu-i este îngăduit să-și desfășoare în mod normal activitatea.

Dr. Elthes oferă medicația în mod gratuit la locuința dînsului de pe str. Breiner Bela nr. 72. Zilnic se întîlesc oameni din toate colțurile țării la adresa sus-menționată. Dr. Elthes se bucură de apreciere internațională, iar în propria sa țară nu se bucură de acest lucru.

Rugăm Ministerul Sănătății și pe primul ministru, dl. Petre Roman, să pună capăt nedreptăților care i se fac la Oradea d-lui dr. Elthes Ladislau.

Vrem dreptate pentru dr. Elthes!

Sperăm ca acest memoriu să ajungă măcar pe această cale la destinație.

PAȘCU BALACI ■

„Vrem dreptate pentru dr. Elthes!”

d-lui dr. Elthes Ladislau și blestemă cu sîrg conducerea direcției sanitare, prefectura. Unul s-a legat și de Guvern, dar aproape toți au sărit spunînd că Guvernul nu este amestecat, ci numai autoritățile locale. Promit că vin a doua zi cu reportofonul pentru a înregistra nume, adrese și plîngerî, dar toți imi spun că mine ei nu mai sint aici, ci alții. În fiecare zi vin în medie pe str.

revista noastră, după ce a fost întocmit acolo, pe loc.

MEMORIU

„Subsemnații Constantin Gheorghe, str. Liane 11, sect. 3, București, Saman Aristică, comuna Padeș, jud. Gorj, Miron Măriuța, str. Micro 21, Bloc N 5, apart. 28, Galați, Agache Vasile str. Primăverii, bloc A 11, apart. 1, Abraham

str. Tiglina nr. 2, Bloc D 2, ap. 40, Galați, Cimpean Gheorghe, alcea Azuga nr. 4, Bloc C, scara B, etaj III, apart. 13, Arad, Bochiș Petru, str. Gheorghe Lazăr nr. 40, Timișoara.

PROTESTĂM împotriva autorităților județului și a conducerii Direcției Sanitare Bihor pentru motivul că nu-l lasă pe dr. Elthes Ladislau să-și desfășoare în bune condiții ac-

Sărăcie lucie. Săraci lipiți. Lipiți de ziduri, de garduri și trotuare. Populind ungherele, găurile, zările. Cărei delimitări obiective să-i supunem? În ce perimetru neregulat să-i încadrăm? Fiindcă ei au existat și vor exista, fie ca un șrot social, fie ca un reflex indurerat al implacabilului. Chingile disperării, adeseori tăcute, nefirești, mărunțesc cuvintele și speranțele laolaltă.

Uimitor și trist, săracii epocii „de aur” nu mai sint aceiași. Chiar dacă ar fi, ei nu sint la fel de puțini. Căci guvernarea postrevoluționară, în dorința de-a încerca în pripă marea cu arătătorul, roasă de ambiții și tare oculte, a făcut din etapele reformei o coborîre succesivă spre infern. Fără îndoială, infern e atunci cînd pensionarii respiră anevoie în fața vitrinelor viu colorate ale shop-urilor, infern e mai cu seamă în familiile cu nenumărați copii care adună la joacă de prin containere ambalajele metalizate, infern e și cînd mai marii zilei propovăduiesc la telecolorul vecinilor neștiuta noastră prosperitate.

Supa săracilor? O idee, colo, aruncată-n vînt. Un pod, nu-i așa, prea îndepărtat. O supă organică din care ar putea renaște caritatea, spiritul firesc — uman al milei, filantropia dezinteresată. Să fie numai o iluzie?

Zguduți din temelii pe neștiute?

La sediul F.S.N., sector 1 al Capitalei e un calm relativ. Filiala partidului de guvernămînt pare preocupată; camera spațioasă e traversată de oamenii locului care trebăluiesc sau schimbă replici în surdina. Sintem conduși în biroul d-lui președinte Sorin Meșteru, cel de la care reținem cîteva idei: „În platforma F.S.N. s-a pus accent pe programul de reformă încă din luna februarie a anului trecut. Apare, acum, mai mult decît necesar ca, într-o reformă care zguduie din temelii structura socială, să urmeze măsuri de protecție socială. Prima etapă a reformei a reușit deja să diferențieze din punctul de vedere al veniturilor acele categorii socio-profesionale care își găsesc mai greu resursele, datorită convulsiei (parol, nu spui care! — n.n.). Urmează în curînd cea de-a doua etapă a reformei, care va afecta și mai mult punga cetățeanului (revenim la „Punga cu doi bani“? — n.n.). Statul însă, structurile Puterii, abilitate de Parlament, vor trebui să țină cont neapărat de starea socială a populației. Noi, ca partid de guvernămînt, avem în plan ca în cadrul Convenției Naționale F.S.N. din 16—17 martie, plecînd de la proiectul inițial, să avem dezbateri foarte la obiect legate de ce anume incumbă protecția socială; mai concret, un program de măsuri viabile”.

Clădim pe fire de păr

„Este, cred eu, de datoria fiecărei formațiuni politice să patroneze cumva niște cantine. Dacă vom împingea greutăți, vom avansa proiecte — către Parlament. Antecedente în acest sens avem. (Le știm și noi, nu-i vorbă! — n.n.). Funcționează deja în cadrul partidului nostru o comisie socială care a fost destul de prezentă prin zile, cămine, leagăne de copii. Am fost impresionați (!!! — n.n.) de

curățenia pe care am găsit-o, de faptul că s-au putut dispensa în marea lor majoritate de prezența persoanelor oneroase. S-au înminat pachete, s-au strîns fonduri, s-a facilitat accesul străinilor sosiți cu ajutoare. Comisia de femei ce activează la sediul din strada Varșoviei nr. 4 a avut și are merite recunoscute. Vedeti, dacă ne-am putea debarsa de sensurile strict politice... Oamenii percep politica în mod egoist. Și asta nu e în folosul păturilor paupere. Ne-a fost refuzată în genere orice colaborare, chiar și pe această linie. Singuri, cei de la M.E.R. au fost ceva mai receptivi. E ciudat, însă toate demersurile noastre au fost date peste cap de evenimente imprevizibile. Clădim pe fire de păr... O supă a săracilor; ar fi ceva...”.

Vorbele se adună ca într-un story amăgitor. Martie însuși se poate duce — vorba poetului — cu toți cocorii înapoi. Deocamdată, supa aburește doar în oalele gospodinelor de-acas’.

Ministerul, din colț în colț

De la partidul de guvernămînt la Ministerul Muncii și Protecției Sociale e — și la propriu și la figurat — o aruncătură de băț. Sintem îndrumați către unul din consilierii ministrului, dl. Mihai Seitan, care, îndatoritor și plin de solicitudine, încearcă să despoie, laolaltă cu noi, firul jalnic al problemei în cîte se mai poate. Înțelegem că în cadrul respectivului minister problemele sînt defalcate pe domenii cuprinzătoare:

cel al asigurărilor sociale (sistemul general de pensii de toate categoriile, ajutoarele pentru incapacitate de muncă, etc.), cel al asistenței sociale (mai vast, cuprinzînd toată populația, indiferent de vîrstă) și cel mai nou, care vizează protecția șomerilor. Ministerul este, pare-se, într-o etapă de formare a băncilor de date, o perioadă de acumulări, de analiză a condițiilor obiective care limitează posibilitățile concrete de acțiune.

„Cît timp sistemul statistic și informațional e la pămînt (n.n.), cît timp degradarea civică este evidentă, cît timp gitanizarea, de pildă, e incontrollabilă și, mai ales, cît noțiunea de „sărac” nu-și găsește o definiție clară, va fi foarte greu de întreprins ceva!”.

Caritate și publicitate

„Fundatia Liberală de binefacere St. Vineri” este adăpostită într-o casă veche în centrul Bucureștiului. După trecerea lui Toma Necredinciosul din Valea Jiului, una dintre încăperile care aparțin fundației are ușa încropită din bucăți de lemn nevopsit.

Scurta istorie a milosteniei liberale reține contacte cu asociații străine, primire de ajutoare, peregrinări sumbre prin școli de copii handicapați și cămine ale bătrîneții exilate, huiduieli politice la Azilul spital nr. 10, unde cîteva asistente pline de patriotism au considerat pericolos să primească pachetele cu mâncare și îmbrăcăminte drogată. Legalizată în noiembrie 1990, fundația a pornit cu umilul fond de 7 000 lei și nu l-a depășit niciodată pe cel de 40 000. 1 000 de membri au depus taxa de înscriere numai dacă și-au permis (100 lei — facultativă), plătesc cotizația lunară (25 lei), mai fac donații — frecvent două, trei sute, în mod excepțional 10 000.

Cei care au suflet și pentru nenorocirile altora nu sint oameni bogați, dar alegîndu-și deviza „prin noi înșine”, încearcă să-i ajute pe sărmanii înghesuți în subsolurile existenței. La „St. Vineri” vine omul amărit; se formulează o cerere, verificată de cîteva membri care își pun la dispoziție timpul, și apoi li se oferă un sprijin, fie bănesc, fie în alimente și îmbrăcăminte.

Pe doamna Alexandrina Niculescu nu o surprinde întrebarea care a pornit ancheta noastră. Declară că s-au gîndit la supa săracului, numai că sint necesare amenajări speciale; există un aragaz cu două ochiuri, este o încăpere care poate deveni bucătărie, veselă au început să adune, dar nu prea curge apa, iar un boiler încă nu a fost instalat. Recunoaște că fundația n-ar putea asigura porții zilnice decît pentru 20, 30 de persoane, iar să se ală-

ture altor asociații de binefacere în scopul îngrijirii unei cantine, sint slabe speranțe pentru că fiecare dintre acestea se doarește în centrul atenției și al laudelor, mulțumindu-se ca eforturile de sprijinire a nevoiașilor să rămîn izolate, lipsite de amploare socială.

Vocația samariteană a bisericii!

Părintele Gh. Petre Daniel, consilier al Patriarhului, vorbește cu tristețea milostivului care a traversat prin negură pustia: Tot ce-a putut face biserica ortodoxă pînă acum în folosul săracilor a făcut aproape pe ascuns. A venit vremea binefacerii la lumina zilei, într-o formă organizată cu caracter permanent, căci rîndurile nevoiașilor se îngroașă fără putință de tăgadă. Prin portalele primite, toți preoții au luat cunoștință de hotărîrea Sîntului Sinod privitoare la ajutorarea săracilor. În București, cam în 2 luni, va prinde viață proiectul unei cantine a săracilor, grație inimosului părinte diacon Nuțu Anghelina, de la Institutul Teologic. Un

microbuz va transporta prînzul cald la casele tuturor săracilor aflați în evidența parohiilor.

— Înțeleg că cei care cerșesc, care dorm în stradă sau în gară nu vor avea acces la această cantină?

— De aceștia trebuie să se ocupe Poliția: unii pot fi bețivi fără leac, unii impostori, unii chiar infractori. Nu putem lăsa familiile întregi (mai ales pe cele cu mulți copii) să moară de foame la domiciliu și în schimb să-i adunăm pe cei de pe străzi numai pentru că arată ca niște amăriți.

Dați și vi se va da!

Recunosc că am recepționat fără entuziasm și chiar cu neîncredere anunțul publicitar al Societății creștine de binefacere „Dorea”. Am vrut s-o cunosc în-deaproape dintr-un soi de curiozitate profesională, ba chiar din suspiciune profesională. Bineînțeles că n-am bănuț clipă că în lumea asta a noastră aflată în plin proces de dezorganizare am să găsim o microsocietate, care să funcționeze atît de organizat și de moral în afara oricărei implicări instituționale. De la oficialități, această societate de binefacere nu are decît Sentința civilă nr. 2 328 din 17 XII 1990, care-i conferă personalitate juridică. În rest, nimic: nu sediul, nu facilități în procurarea benzinei (așa cum există pentru handicapați), nu hîrtie. Deocamdată, sediul este în locuința unuia dintre membrii fondatori, a cărui

SĂRACULUI

soție, de 5 ori operată de cancer la colon, robotește, cu aceeași dragoste (nu e o figură de stil, nu zimbiți cu neîncredere!) atit pentru familia ei numeroasă (are 7 copii), cit și pentru coletele cu hrană, îmbrăcăminte, medicamente, pe care soțul său le transportă cu microbuzul personal săracilor din București și din țară. Și astfel procedează și ceilalți credincioși care au participat la fondarea societății. De necrezut, dar pînă acum n-am găsit nicăieri o evidență a săracilor. „Dorca” are registre în care familiile avute în vedere pentru ajutorare figurează cu toate problemele specifice: venit, număr de copii, vîrstă și sexul acestora, nevoile urgente ale fiecărui membru din familie, ajutoarele trimise (lunar sau trimestrial). Printr-o scrisoare de îmbărbătare ce însoțește fiecare pachet, destinatarii sint rugați să semnaleze și alte familii ce au nevoie de ajutor, spre a fi luate în evidență. Motto-ul societății acesteia, cu adevărat creștină, este: „Dați și vi se va da!” Din păcate, nici un român din țară n-a depus nici măcar un leu în contul 45.10.575.0, deschis la B.R.C.E., dar fondatorii speră să-i sensibilizeze pe români la nevoile celor de lingă ei și să nu mai conteze pe străini.

Cu intențiile stăm bine

Cînd am intrat în sediul P.N.T.-c.d., eram înarmată cu speranța că determinativul „creștin” trebuie să cuprindă în sfera de conotații și o preocupare expresă a acestui partid pentru sprijinirea săracilor. „Și noi sintem săraci (noi, adică partidul) — mi-a declarat domnul Ioan Lup, vicepreședintele acestui partid. Și asta din cauza minerilor. De aceea nu avem cum să-i ajutăm nemijlocit pe cei săraci. Vrem însă să propunem în Parlament ca în condițiile creșterii numărului și alor să aibă loc reducerea concomitentă a plăților familiilor afectate: chiriilor, transporturi, impozite”.

Tot e ceva, îmi spun eu. Nu mă pot opri să nu mă întreb de ce, pînă acum, partidele politice n-au abordat problema săracilor (măcar din rațiuni de capital politic). Socotesc în gînd ce ar fi însemnat o donație de 1 000 de lei de la cele peste 100 de partide într-un cont deschis pentru săraci: destul pentru a dota o cantină.

Simplă contabilitate

Pensia bunicii, cu compensație cu tot — 1 632.
Pensia de boală a mamei, plus compensația — 1926.
Alocația copiilor, plus ajutorul pentru mamele cu mulți copii plus pensia alimentară — 2 811.
Total lunar — 6 396 lei.
„Scăzînd cheltuielile absolut obligatorii — chirie, întreținere, lumină, telefon și medicamentele fără de care bunica, bă-

trînă, și mama, cu un diagnostic extrem de grav, nu pot trăi, rămîn 3 872 lei, adică 125 lei și 73 bani pe zi.

125 lei și 73 de bani pe zi pentru o bunică bătrînă și bolnavă, o mamă a cărei supraviețuire depinde de un tratament din ce în ce mai costisitor, căruia i se adaugă un regim alimentar obligatoriu și, bineînțeles, multă, multă liniște. Și trei copii, o fetiță în clasa a VI-a și doi gemeni, un băiat și fetiță în clasa a VII-a.

Încercați să asigurați unui copil hrană, îmbrăcăminte și încălțăminte necesare, cărțile, caietele, rechizitele și, măcar din cînd în cînd, bucuria unei prăjituri ori a unui suc, din 25 lei și 20 bani pe zi.

„Viața a devenit un coșmar, îmi spune bunica, Aurora Nicolae. Nici înainte nu ne-a fost ușor. Acum, însă... Pe zi ce trece, fiica mea este tot mai deprimată. Asta îi agravează boala. Dar poți altfel cînd pentru a ne duce într-o simplă plimbare pînă în centrul orașului cu copiii avem nevoie de 30 de lei pentru autobuz, adică o adevărată avere, raportată la bugetul nostru zilnic? În fiecare noapte mă rog la Dumnezeu să mă ajute să inventez ceva de mîncare pentru a doua zi. Copiii au fost premianți ani de-a rîndul. Cîtă vreme, însă, poți învăța de nota zece, mîncînd te miri ce? Sint anemici, au permanent amețeli, dureri de cap, gripele îi lovesc în plin. În cercăm să supraviețuim. Poate pînă la 1 aprilie vom reuși. După aceea...”

La lumina tubului de neon instalat în sufrageria apartamentului din Drumul Taberei, cei trei copii își fac lecțiile, bunica înșiră niște gheme din care apoi va face capete de păpuși, iar mama tricotează un pulover pe care speră să-l vin-

dă la una din zecile de consignații din oraș. Fiecare leu în plus e, aici, o adevărată avere.

Semne de întrebare

În care rubrică a statisticilor Ministerului Muncii și Protecției Sociale o fi încadrată o asemenea familie?
Cine își închipuie că dînd unui bătrîn pensionar sau unui bolnav obligat să trăiască dintr-o pensie mizeră de boală, 400 de lei, asigură protecția socială?

Oare nu există nici măcar un singur ministru, un singur deputat, un singur senator, care să se întrebe și să-i întrebe și pe ceilalți, ce înseamnă, pentru o familie cu trei sau patru copii, „ajutorul” de 400 de lei aruncați drept momeală de Ceaușescu, și păstrați neschimbați în România democratică?

Propunem Parlamentului și Guvernului României cîteva minute de meditație asupra acestor întrebări. În cazul în care subiectul se dovedește demn de interes, vă anunțăm că în numerele viitoare ale revistei noastre, veți găsi noi file din DOSARUL SĂRĂCIEI.

Supă caldă...

Dacă treci noaptea pe strada Popa Soare, la numărul 18, te trezești în fața unei clădiri luminate, cu geamurile deschise pe care năvălesc aburii calzi și îmbietori ai unei tradiționale supe de vacă, puse pe-ndelete la fiert. Aici, la restaurantul Comunității evreiești un adevărat schimb trei, zeci de bucătărese, pregătesc, pînă în zori, trei feuri de mîncare pentru 600 de persoane. O prepară noaptea pentru ca la ora 7 dimineața să fie proaspătă și caldă. La ora șapte începe agitația în stradă și suțele de porții de mîncare sint instalate

Nu își mai au sens întrebările retorice.

E clar, Nimeni nu a calculat care este acel prag minim al supraviețuirii în condiții decente, dincolo de care începe sărăcia — demnă, la început, din ce în ce mai greu de ascuns, apoi, coborînd în mizerie și degradare.

Țara e plină de oameni săraci. În fiecare zi mai mulți. În fiecare zi mai săraci. „În România nimeni nu moare de foame” a devenit expresia însăși a cinismului. Priviți fețele oamenilor de pe stradă, priviți-le ochii. În mulți, în prea mulți veți citi disperare și foame.

În Piața Matache, un țăran vinde ceapa pe dolari. Un altul, mai milos, o vinde în lei — 30 kilogramul. Se cumpără ca delicatesele — nu cu suta de grame, că „n-avem greutate”; cu bucata.

Cînd ceapa a devenit un lux, supă săracului este o tragică necesitate.

Anchetă realizată de ROXANA PAICU, OLTEA MUTULESCU, VALERIA DORNEANU
ȘI CRISTIAN PAVEL
Fotografii de Elena GHERA și GIG MOTOIANU

în cele opt mașini aliniate, care le vor distribui bătrînilor evrei din toată capitala. Totul se desfășoară într-un zor nebun, pentru ca mîncarea să poată ajunge pînă la ora două pînă în cel mai îndepărtat colț din București, acolo unde o bătrînă sau un bătrîn neputincios sau sărac să poată beneficia de o masă caldă gata pregătită, gustoasă și ieftină.

Spunem ieftină pentru că majoritatea se distribuie gratuit, altele se plătesc cu o sumă simbolică de 3 lei, iar pentru cei mai înstăriți o porție cu trei feluri de mîncare costă 30 de lei.

O caldă utopie?

DI. consilier își continuă precizările: „Pînă la Revoluție, asistența socială — cîtă era! — a fost egalitaristă și eronată. Trebuie făcută neapărat o distincție, o ajutorare punctuală. Nu mai departe, Legea 21/1924, lege neabrogată, permite formarea asociațiilor non-profit, neguvernamentale, umanitare, care ar putea activa în sens strict benefic. Fondul legii e excelent; ar trebui, poate, pe alocuri, actualizată. Acest lucru e în atenția Ministerului. Vor trebui create anumite sisteme de servicii, care se vor dezvolta proporțional cu procesul de reabilitare autentică a muncii. Ne gîndim și la o terapie socială anume. Ministerul însă nu trebuie să se substituie asociațiilor filantropice. El are menirea de supervisor, de creier care elaborează strategii cu lungă bătaie în viitor. Supă săracilor? Să-i spunem, pentru moment, utopie?...”

„Cind a venit Isus la țarm, L-a întâmpinat un om din cetate, stăpinit de mai mulți draci. De multă vreme nu se îmbrăca în haină și nu-și avea locuință într-o casă, ci în morminte.

Cind a văzut pe Isus, a scos un strigăt ascutit, a căzut jos înaintea lui și a zis cu glas tare : Ce am eu a face cu Tine, Isuse, Fiul Dumnezeului Celui Prea Înalt ? Te rog să nu mă chinui.

Căci Isus poruncise duhului necurat să iasă din omul acela, pe care pusese stăpînire de multă vreme ; era păzit, legat cu cătușe la mîini și cu obezi la picioare, dar rupea legăturile și era gonit de dracul prin pustii.

Și dracii rugau stăruitor pe Isus să nu le poruncească să se ducă în Adînc.

Acolo, pe munte, era o turmă mare de porci care pășteau. Și dracii au rugat pe Isus să le dea voie să intre în ei. El le-a dat voie.”

(„Evanghelia după Luca”, 8, 27-31)

Montez, cu ochii minții, această scenă biblică ori de cîte ori trec prin apropierea Sediului central al Frontului Salvării Naționale, situat în strada Varșovia nr. 4, într-o clădire cuminte, așezată la jumătatea distanței dintre ambasadă Iranului și Pakistanului la București.

Mă întreb, cu ce a greșit această clădire anul trecut cînd, la 21 aprilie, a trebuit să fie sfințită de Prea Cuvioșia Sa Arhimandritul Simeon Tatu, Stareț al Mănăstirii Plumbuita și senator F.S.N. ?

Era ea, oare, posedată de duhuri necurate, ca personajul din stenograma întocmită de Luca, biblicul ?

Dacă DA, atunci de ce Prea Cuvioșia Sa nu s-a folosit de instrumentarul clasic prescris pentru efectuarea unor astfel de operațiuni purificatoare : agheasma și busuiocul ? De ce s-a limitat numai la fredonarea citorva psalmi și o rugăciune arhierescă ?

De ce un partid la putere a ales ca sediu central tocmai o vilă suspectă de poluare diabolică, cînd avea posibilitatea să pună mina pe un edificiu „curat”, dintre cele lasate moștenire de răposatul partid ?

În sfîrșit, ultimul semn de întrebare : o fi reușit cuviosul Tatu în tentativa sa de aliniere a spiritelor rele la noua politică instalată în acest sediu, sau duhurile blestamate și-au luat tălpășița, bătînd la porțile altor partide ?

Văzînd Dumnezeu la ce cuget și cit mă zbat să aflu lucruri care depășesc puterea de înțelegere a unui muritor, s-a milostivit de păcătosul de mine, cerîndu-mi să-i las întrebările scrise la Cabinetul 3 (public relation), de unde, prin amabilitatea Sfințului Ilie — cel ce tună și fulgeră — am primit următoarea revelație divină, tradusă și pusă în pagină pentru dumneavoastră.

Cind a greșit clădirea ?

În anul 1972, urmare a dezvoltării pe care Ceaușescu o impune serviciilor secrete de a fura cit mai multă tehnologie din Occident, pe strada Varșovia la numărul 4 începe animația. Dintr-o clădire folosită ca sediu pentru ambasadă, vila de aici trece în administrarea Ministerului de Interne, care o pune la dispoziția Departamentului de Informații Externe.

Din acel an și pînă în octombrie 1982, vila devine sediul spionajului tehnologic român, aici reunindu-se Brigăzile T.S. și S.D. ale D.I.E. T.S. — tehnico-stiințific ; S.D. — știință-dezvoltare).

Din toamna lui '82 și pînă în martie 1990, clădirea este folosită drept sediu al întreprinderii de Comerț Exterior „DUNĂREA”, care își revendică paternitatea D.I.E. Dunărea fiind unitatea 0107 a departamentului. Instalarea Dunării nu duce la punerea pe drumuri a celor două brigăzi de aici, acestea coabitînd fructuos cu noua locatară, pînă la desființarea acesteia, cînd brigăzile au fost retrase în sediul central al Serviciului de Informații Externe, ca și unii dintre ofițerii dunăreni.

Înțelegem acum de ce a fost nevoie de sfeștania cuviosului Tatu în acest edificiu : vila se compromisese în timpul dictaturii, punîndu-și odăile și aca-

returile în serviciul Securității, în mod gratuit.

Apelarea la serviciile monahului Tatu nu este întâmplătoare. Încă înainte de Revoluție el a ținut legătura cu multe fețe laice din actuala conducere de partid și de stat. Sînt de notorietate publică unele chiohanuri organizate de cuvioșia sa la vreme de iarnă, cînd soseau butoaiele cu vin din podgoriile Galațului, locul de baștină al ierarhului, iar camera chiliei sale gemea cu cele de-ale gurii, aduse de unele nemîngiate ale sorții, în credința că părintele poate face minuni prin slujbele sale asupra bărbaților fuși de-acasă.

În altă ordine de idei, alegerea cuviosului Tatu pentru o așa ceremonie a fost dată și de faptul că topografia sediului central al F.S.N. nu trebuie cunoscută de persoane din afara conducerii partidului și a apropiaților acesteia, pentru preîntîmpinarea unor agresiuni asupra clădirii, în locuri dinaintea știute ca importante și vulnerabile atacurii de tip „legionaro-fascist”, cum s-a întîmplat cu alte sedii. Încrederea partidului în cuvioșia-sa era dată de faptul că, față de alți ierarhi ai bisericii care acționau pentru Front, el era singurul care se și înregistrase cu sutană și suflet între fronțiștii care candidau în alegeri, pentru un loc în Parlament. După cum s-a văzut, opțiunea pentru părintele Tatu a fost benefică F.S.N.-ului, cîștigătorul detașat al alegerilor din mai, slujba religioasă oficiată de părintele stareț fiind motivația primordială a răsuna-toarei victorii.

Din fișele de cadre ale duhurilor ce bînuiau clădirea

De la înființarea întreprinderii DUNĂREA pînă la terminarea acesteia, clădirea din Varșoviei 4 a fost „posedată” de o mare varietate de spirite rele care își făcuseră aici cușă temporară sau de mai lungă durată. Cum aceste duhuri se distingeau între ele prin numărul și mărimea steluțelor purtate pe umeri, Sfințul Ilie cere să fie respectată următoarea înșiruire :

— general-locotenent Nicolae Pleșiță, la înființarea „Dunării” deținea funcțiile de șef al Centrului de Informații Externe și Adjunct al Ministrului de Interne. Pe 15 octombrie 1982, însoțit de un sobor de ofițeri superiori, șefi ai unor unități și compartimente din C.I.E., a dat arhierasca încuviințare și dezlegare pentru operațiunile de comerț exterior „ofițerilor de la Dunărea. Într-o atmosferă de înaltă pioșenie a dat citire Decretului nr. 382/15. 10. 1982, prin care Întîi Stătorul securității, domnul Nicolae Ceaușescu, dăduse slobozenie înființării lăcașului cel sfinț al Dunării și liberă inițiativă celor de acolo ;

— general-maior și, mai apoi, general-locotenent Aristotel Stamatoiu, locțiitor-șef C.I.E. și secretar de stat în cadrul M.I. Prin firmanul de înființare al Dunării este numit director coordonator al acestei faimoase întreprinderi, probabil, în semn de recunoștință pentru ideea sa de a crea un asemenea stabiliment în registrul comerțului exterior. În 1984, după trecerea generalului Pleșiță într-o altă muncă, generalul Stamatoiu urcă în postul de șef C.I.E., predînd ștafeta

conducerii Dunărea unui alt general ;

— general-locotenent Epifanie Amohnoaie, fost inspector șef al Inspectoratului Județean Bacău al M.I., în perioada cînd acest județ era concesionat de doamna Alexandra Găinușă. Prin purtarea dumneaei de grijă, sluga-i credincioasă este adusă în București, mai întîi ca șef al serviciilor de inten-dență ale ministerului, iar, după urcare în funcție a generalului Stamatoiu, ocupă scaunul vacant de director coordonator al Dunării ;

— colonelul Gheorghe Bădiță, director adjunct al întreprinderii, anterior șef al Brigăzii T.S., de care continuă să răspundă, alături de atribuțiunile de serviciu din Dunărea. În 1987 este avansat la gradul de general-maior și trecut adjunct al Ministrului Comerțului

Exterior. În prezent, ambasador în Iran ;

— locotenent-colonelul Constantin Gavrila, prim-adjunct al directorului coordonator, anterior lucrînd în comerțul exterior ca șef al Agenției Economice Române din Cairo. Este avansat succesiv, la Revoluție fiind general-maior. În prezent lucrează în Centrala S.I.E. ;

— maiorul Petre Moisa, director adjunct la Dunărea după ce, anterior, ocupase funcția de adjunct al șefului Brigăzii S.D. În 1985 este avansat locotenent-colonel, iar în 1986 este numit șef al Protocolului în cadrul Ministerului Afacerilor Externe, cel care însoțea ambasadorii străini atunci cînd erau primiți de domnul Nicolae Ceaușescu. În prezent ocupă postul de consilier special în cadrul Ministerului Comerțului și Turismului.

bucurat tare mult pe cei care au verificat înregistrarea secretă a slujbei.

De ce a ales F.S.N. ca sediu central această clădire ?

Ideea alegerii vilei din Varșovia Strcet ca sediu central a venit — mai mult ca sigur — de la cineva care a avut acces, în anii precedenți, în birourile I.C.E. Dunărea și a cunoscut dotările speciale ale acestei clădiri. Care sînt ele ?

Mai întîi, legăturile telefonice ale clădirii rivalizează cu cele ale fostului C.C. al P.C.R., anume : cele 21 de încăperi operaționale dispun de telefoane cu trei cifre, grație unei centrale telefonice proprii ; birourile conducerii (patru la număr), și cele ale căpeteniilor de servicii (șase la număr) dispun și de telefoane cu patru cifre, racordate la centrala Ministerului de Interne ; circa 15 birouri dispun și de telefoane de oraș (cu șase cifre) ; biroul generalilor, acum al liderului de partid, este dotat cu încă două sisteme de legătură cu țara, anume „fir scurt”, pentru legătura cu fostele cabine I și II din C.C., și telefon T.O. (technico-operativ), pentru legătura cu oricare dintre actualele prefecturi sau direcții județene ale poliției sau S.R.I.-ului, Palatulul Cotroceni, Palatulul Victoria, Palatulul Peșei și altor palate și cabane prin care mai ieri umblau domnul și doamna Ceaușescu, iar astăzi...

În al doilea rînd, clădirea dispune de un sistem de alarmă sofisticat, bazat pe principii electromagnetice combinate cu efecte foto-electrice. De cum se deschide poarta curții, un sîzor îl avertizează pe poartă care își are scaunul și masa instalate pe holul mic din partea

Sfințirea sediului central al FSN

FĂRĂ agheasmă CĂ RUGINESC microfoanele

Lista duhurilor rele poate continua cu încă trei duzini de nume, dar care, nespunînd nimic cetitorului, au fost omise intenționat din evidență.

Agheasma și busuiocul au fost înlăturate din recuzita cuviosului la rugămintea unor „specialiști” din anturajul președintelui F.S.N. El au avut în vedere faptul că, sfințită sau nu, agheasma este o apă, care apă — în contact cu metalele feroase — duce la ruginirea acestora din urmă. Ce legătură are această teorie cu sediul F.S.N. ? Păi, are, iar ea este următoarea : toți pereții birourilor de aici, inclusiv ai biroului cel mare, sînt mobiliți cu microfoane încastate, proprietatea unității 0195, cea care se ocupa de contrainformații externe pe timpul Dunării. Or, folosind agheasma, prea cuviosul risca să îmbălsămeze și unele dintre aceste mici și extrem de importante colaboratoare ale S.R.I.-ului, ducînd în final la ruginirea lor și la diminuarea puterii de supraveghere fonică secretă a clădirii.

Cuvioșia-Sa, bun ascultător și sprijinitor al organelor de ordine, a aruncat busuiocul de-o parte, înalțînd glasul în rugă, moment în care „băieții” verificau pe viu acuratețea microfoanelor, poziționarea și distanța la care bat unele dintre ele, reverberațiile produse în anumite unghiuri ale clădirii etc. Glasul părintelui stareț a îmbrăcat diverse registre sonore, reproducînd așijderea de instalarea de ascultare, fapt ce a

dreaptă a intrării. Ceilalți senzori sînt instalați la ușile de acces în clădire, la geamuri, ușile garajului, ușile fișetelor din birourile șefilor, etc. Toți acești senzori sînt conectați la un tablou montat în biroul din aripa stîngă a intrării, fostă cameră a ofițerului de serviciu. Cît de sensibil este sistemul acesta de siguranță (ca să nu-i spunem de securitate) o arată următorul lucru : dacă o arabă atinge din greșeală geamul biroului mare, al liderului, imediat se declanșează alarma, tabloul indicînd locul în care s-a produs incidentul.

O altă dotare a clădirii, invidiată în acest sezon de mulți dintre noi, este centrala termică, ea avînd în componență un injector electronic de motorină, care reduce consumul normal cu 45-50 la sută în condițiile menținerii unei temperaturi constante de 20-25° C. Injectorul este de proveniență japoneză, primit cadou de către Dunărea de la un industriaș nipon ce a înghețat odată la tratative pe cînd clădirea nu avea o apă, menca bijuterie în subsolul ei.

Tot prin purtarea de grijă a Dunării, clădirea dispune de aparatură telex, telefax, xerox și aparatură de macerat hîrtiile care sînt sortite distrugerii, pentru a nu cădea pe mîini străine date și informații secrete.

GH. IONESCU OBLOJAN ■

A dispărut un dosar
de la Procuratură

— Ați dorit să avem această discuție în urma unor afirmații care au apărut în revista noastră despre conducerea televiziunii, afirmații pe care le considerați prea severe sau chiar neadevărate. De fapt, cine sînteți dumneavoastră, domnule Emanuel Valeriu?

— La 66 de ani pe care îi fac acum, în aprilie, mi-e chiar jenă să mă uit înapoi. De fapt n-am de ce să mă feresc de propria mea viață. Am început gazetăria din copilărie, ca elev de liceu. Eram ascar, adică aducător de știri, și am lucrat pe lângă gazetari importanți. La început aduceam știri pentru faptul divers, după aceea pentru sport. Am terminat colegiul Sf. Sava, m-am angajat la radio, mi-am făcut studiile universitare. La radio am lucrat din '45. Am trecut prin cîteva redacții, am fost dat afară de vreo șase ori din serviciu. Cînd lucram la „Flacăra”, am fost amenințat de vreo șase ori că voi fi dat afară.

— Cînd ați fost dat afară din televiziune?

— În '74, de Burtică. Nu aș vrea să spun că mi s-a înscenat un proces, dar cam așa a fost.

— Este vorba despre procesul cu trafic de valută despre care a scris revista „Expres”?

— Nu chiar. „Manipulare de valută”. „Expresul” a scris doar prima parte. E o chestiune la care nu vreau să mă refer. Eu am solicitat Procuraturii Generale dosarul pentru a pune lucrurile la punct, eventual. Acest dosar nu mai există. Dar se pare că el se află la cineva de la „Expres”. De altfel, cu cîteva luni în urmă, după ce am dat publicității la Europa Liberă unele materiale despre Adrian Păunescu, am primit un telefon prin care mi s-a spus că dacă nu încetez vor deschide această chestiune. Deci acest dosar există nu la Procuratură, ci la altcineva, probabil la generalul Valeriu Buzea care a fost unul dintre autorii nașterii acestui proces și care era prieten cu Păunescu. Sînt oameni care în ciuda faptului că la data aceea eu nu reprezentam nimic, au avut grijă să păstreze dosarul. De altfel, toată această chestiune care se petrece azi cu dosarele, cu fișele, mie mi se pare penibilă și nu servește nimănui. Asta poate duce la niște tiraje mari, dar nu asta trebuie să fie presa.

— Pentru faptul că cei de la „Expres” au spus doar jumătate de adevăr, intenționați să-i dați în judecată?

— Nu, nu, nu! Ceea ce mă intrigă este autoritatea morală a unor oameni. Domnul Nistorescu în timpul revoluției se afla cu Victor Rădulescu în lumea arabă și scria articole elogioase despre Ceaușescu, în timp ce eu scriam la Europa Liberă de aici, din țară. De altfel, în ziarul domnului Nistorescu și în „Dreptatea”, în vară, pentru că s-a întîmplat nu știu ce unui ziarist al lor, mi-au dat în gazetă adresa. Asta nu mai e solidaritate de breaslă, e pur și simplu piraterie. Cred că lor nu le-a aruncat nimeni un Molotov pe casă cum mi s-a întîmplat mie. Și după cum spunea bunicul meu: înțeleg să mă ard, dar să fie o ciorbă mai grasă.

— Sînteți acum membrul vreunui partid?

— Consider că în momentul de față nu avem nici un partid ca atare. Sînt în organizare, dar încercînd să se organizeze cu invective și atacuri sub centură, nu au nici o șansă. Din acest punct de vedere sînt de acord cu domnul Brucan, că nici Frontul nu este încă un partid. Poate aripa tinăra a liberalilor să reușească. Dar în ipostaza de director al Televiziunii nu am voie să fiu în vreun partid. Este însă clar că în televiziune există oameni care au opțiuni politice clare și nici măcar nu încearcă să le mascheze.

— Ziaristii independenți nu trebuie nici să-i iubească, nici să-i urască pe oamenii politici. Trebuie doar să le judece gesturile politice. Totuși dumneavoastră ați arătat o evidentă simpatie pentru domnul Ion Iliescu.

— Da, o am și acum pentru că îl cunosc de foarte multă vreme și știu absolut precis că a fost, și sper să rămînă în continuare, un dușman al culturii personalității. Am asistat la o serie întreagă de întîmplări în care mi-a dovedit clar acest lucru. De fapt am și scris la Europa Liberă, imediat după revoluție, un articol care se chema „De ce Ion Iliescu”?

— În acest ultim an s-au făcut multe greșeli politice. Care credeți că este cea mai gravă greșală comisă de președintele țării?

— Nu mă aventurez în aprecieri de felul acesta. Ceea ce cred este că Ceaușescu nu a lăsat nici un succesor posibil, pentru a nu avea un contracandidat. Asta a făcut-o nu numai în privința oamenilor politici, ci și în privința militarilor și a Ministerului de Interne. I-a schimbat tot timpul cu oameni destul de slabi. Nu vreau să comit o impetitate față de memoria generalului Milea, dar nu știu ce valoare a avut, știu că îi schimba tot timpul. Sigur, domnul Iliescu a condus un județ, iar problemele unui județ repetă, în mic, problemele unei țări. Dar cred că nu în totalitate.

S-ar putea ca oamenii politici să-l cunoaștem în anii următori. Nu știu

dacă eu am să mai apuc. Nu sînt pesimist, dar am o vîrstă, am avut două infarcturi, tumez, îmi plac fetele frumoase, deci pot să mor oricînd.

— Și totuși, care credeți că este greșala domnului Iliescu?

— Că a acceptat să devină președinte. În interviul pe care l-am făcut cu el a mers pînă acolo cu sinceritatea, ignorînd caracterul politic al apariției lui pe micul ecran, încît a spus că este un om influentabil. Eu cred că i-a făcut mult rău. Aceste lucruri nu se spun chiar dacă este așa. Este prea cîștit pentru funcția pe care o are și care cere să fii mai mult diplomat decît sincer.

— Dar cea mai mare greșală a guvernului?

— Faptul că s-a recurs la tehnocrați mi se pare un lucru bun. Dar a fi tehnocrat nu înseamnă a fi și un bun administrator. Acest guvern nefericit nu a avut nici o zi de liniște. E foar-

EMANUEL
VALERIU:„Va dura
pînă ce

vom intra în adevărata anarhie“

te greu să conduci așa. Oamenii nu mai au răbdare. Aici poate interveni rolul pozitiv al presei: să introducă calmul. Asta ne-am propus și noi la Televiziune, o politică a calmului. Dar nu reușim pentru că la „Actualități” vedem numai handicapați, numai hoți și așa mai departe. L-am întrebât săptămîna trecută pe un ziarist de la „Le Monde”: de ce predilecția asta pentru știrile rele? Și mi-a spus că în mentalitatea lor o știre nu e știre dacă nu e rea. Nu sînt de acord cu treaba asta. Nu există consens național, această dorință de a face ceva împreună. Așa cum, de altfel și scrie pe frontispiciul Alianței Civice: „Numai împreună vom reuși”. Adică dacă vom ieși cu toții în stradă?!

— Cred că mai mult decît consensul, acum, la noi, este necesar dialogul. Să continuăm. Care credeți că este greșala opoziției?

— Nu colaborează ca opoziție constructivă la rezolvarea problemelor țării. Să luăm cazul domnului Rațiu, care mi-e foarte simpatic. Una a spus la Strasbourg și alta afirmă în presă. Din toate cele cinci puncte, doar pluripartitismul i s-a părut oarecum rezolvat. A ignorat această libertate a presei de care beneficiem fiecare.

— Cu anumite nuanțe.

— Poate mai puțin noi cei de la Televiziune, pentru că nu avem posibilitatea să o facem în felul în care o fac ceilalți.

Constituția se amină
deliberat

— Deci nu credeți într-o alternativă a puterii.

— Nu avem oameni politici capabili. Eu nu cred că va fi mai bine, dacă acum ar veni altcineva la conducerea președinției sau guvernului. De mult am bănuit că legea care va trece cel mai greu va fi Constituția. După părerea mea, asta trebuia să fie prima lege care să intre în discuție și să treacă prin Parlament. Fiindcă fără această lege, nu putem avea alte legi. Dar vîd că se tergiversează foarte mult Constituția și cred că se face deliberat. Cu toate alegerile care au avut loc, actuala conducere continuă să fie un provizorat. Nu știu ce atribuții are președintele, nici măcar atribuțiile organelor de justiție nu le știu. Și ne vom trezi cînd va apărea Constituția că o serie de legi sînt neconstituționale. Ceea ce se uită este faptul că orice lege are caracter restrictiv, mulțumește pe unii și nemulțumește pe alții. Va mai dura pînă ce vom intra în adevărata anarhie. Nu cea de azi. Aceea în care oamenii să acționeze din proprie conștiință în așa fel încît să nu deranjeze pe ceilalți. Atunci cînd liberul arbitru s-a decida nu numai în interesul personal, ci și în interesul colectivității. Am să văd de undeva din cer sau din iad, probabil, o astfel de lume.

— Cum ați reacționat dumneavoastră ca profesionist și ca director cînd într-o emisiune a televiziunii niște aprozariști își dădeau părerea despre Liiceanu și Blandiana?

— Nu am văzut acel reportaj. Dar v-aș pune o întrebare: ce părere ați avea dacă Liiceanu și Blandiana și-ar da părerea despre aprozariști? Acestea e un cîștig al democrației în care oricine se poate pronunța în privința oricui.

— Dar numai în cunoștință de cauză.

— Văd că toată lumea se pronunță în privința lui Roman și a lui Iliescu, de ce să nu se pronunțe și în privința lui Liiceanu?!

— Măsurile luate de dumneavoastră pentru eliminarea emisiunilor opoziției coincid cu situații similare care se petrec și la alte televiziuni din Est.

— Nu avem nici o legătură cu Moscova, nici cu alte posturi. Și vă spun că dacă lucrurile vor merge așa s-ar putea întîmpla să mai reducem din program. Nimeni nu vrea să țină seama că acest post a fost proiectat pentru 50 de ore și emitem 147. Cu aceste emisiuni s-a fă-

cut o experiență. Se spune că nu poți să iei ceea ce ai dat odată. Dar nu e un punct de vedere obligatoriu. Vă spun încă o dată că motivele sînt de natură tehnică. Și vă întreb: noi venim la „Flacăra” sau la „România Liberă” să vă întrebăm ce sumare vă faceți?!

— Să nu uităm că televiziunea are un impact mare, că deocamdată există un singur post. Iar în decembrie tinerii nu au murit în redacțiile „Flăcărei” sau „României libere” ci au murit în curtea Televiziunii.

— De ce nu rezervați dumneavoastră în ziare spațiu pentru minoritățile naționale și pentru partide. Cînd, săptămîna trecută, am spus în comisia mass-media a Parlamentului că un ziarist de la „Le Monde” a venit să-mi pună întrebări, profesorul Lăzărescu s-a revoltat. Dar ce, noi le-am cerut lor vreodată explicații? Toată lumea se ocupă de televiziune. Asta e bine. Dar modul în care se ocupă nu ne face plăcere. Și, foarte curios, toate întrebările se canalizează spre emisiunea maghiară. Eu îl felicit pentru capacitatea lor de a stîrni interesul general, dar eu sînt în posesia unor documente care arată că am procedat bine. Studioul din Cluj emite zilnic patru ore în limba maghiară, iar programul poate fi audiat de 14 județe. Spuneți-mi și mie un post național din lume care emite în limba minorităților naționale.

Nu cred în impactul
televiziunii

— Se vorbește mult despre dificultățile bugetare ale televiziunii. Și cu toate acestea schema a fost foarte încercată, iar redactorii de la „Actualități”, care sînt cei mai contestați, au salarii de peste 20 000.

— Ceea ce pot să spun este că foarte mulți din redactorii noștri, cîștigă de două ori mai mult decît președintele Televiziunii și decît mine. Am văzut și eu treaba aceasta. Oamenii își cer niște drepturi, ore suplimentare, acord. Dar și eu am auzit că la anumite reviste „Zig-Zag”, „Expres”, „Curierul național”, sînt salarii de 60 000.

— Dar acelea sînt ziare particulare, nu instituții de stat.

— Credeți că este un argument suficient? Vorbeați de impactul televiziunii. Nu cred în acest impact al televiziunii despre care vorbește toată lumea. Am să vă dau un exemplu: am făcut interviuri cu lideri politici. Știți care au fost cele mai multe reacții? De ce i se vedeau ciorapii domnului Cămpeanu? De ce poartă domnul Rațiu papion? Oamenii nu observă ceea ce este esențial.

— Sînt salariați ai Televiziunii care vă acuză pe dumneavoastră și pe domnul Răzvan Theodorescu de o manieră dictatorială de a conduce.

— Este o minciună. Ce este asta? Eu pînă astăzi am văzut o singură emisiune la cererea președintelui televiziunii, care era foarte bună. Și acum mă pregătesc să văd emisiunea maghiară de miine. Cred că e obligația mea. Ar fi obligația domnului Arachelian, dar spune că nu are birou. Mi-am propus să

văd emisiunile maghiare pentru că acestea sînt emisiunile televiziunii române în acele limbi. Nu sînt niște emisiuni ale altor țări. Aceste emisiuni și-au părăsit de mult adevărata menire pe care au avut-o. Din moment ce eu nu am impus nici o emisiune, nu am cenzurat nici un centimetru de film, resping această idee de dictatură. Cine este dictator aici? Cel care strînge în fața ușii studioului 60 de oameni. Cei care vind ziarul lui Buholu în holul instituției. Cei care afișează la gaza de perete toate articolele injurioase la adresa televiziunii. Cei care se duc în balcon la Universitate sau la Brașov și cer schimbarea conducerii televiziunii. Noi nu am cerut schimbarea nici unui lider sindical. La emisiunile doamnei Jana Gheorghiu, care se comportă ca un proprietar al acestora, îi vedem pe cei de la „Europa Liberă”, care nu și au locul aici pentru că sînt un post cu o poziție foarte clară pentru toată lumea.

— Dar și dumneavoastră ați colaborat cu cei de la Europa Liberă.

— Dar eu am scris în timpul lui Ceaușescu, împotriva lui și a comunismului. Și am făcut-o cu riscul libertății mele.

— Dar, vedeți, mulți români cred că noi ne aflăm pe un drum spre neocomunism.

— Nu văd de unde vine această idee. Nu înțeleg ce înseamnă neocomunism.

— Și totuși oamenii spun că dumneavoastră cei de la etajul XI al Televiziunii tăiați și spinzurați.

— Dovezi? În primul rînd că domnul Răzvan Theodorescu este un om civilizată, un intelectual de marcă. Cîil spun că nu are puterea să refuze nimic. Ceea ce nici eu nu prea fac.

— Care sînt relațiile dumneavoastră cu sindicatul condus de domnul Iuga?

— Nici un fel de relații. Nu-i cunosc statutul. Iar sindicatul domnului Iuga există pentru mine numai prin domnul Iuga, pe care l-am văzut de cîteva ori în viața mea. Evită să vină în acest birou.

— Ați spus evită. Să înțeleg că l-ați invitat la un dialog?

— Prefer să discut cu domnul Theodorescu. Și domnul Arachelian, pe lângă faptul că nu mă salută, nici el nu vine niciodată la mine. Părerea mea este că domnul Iuga este încadrat politic. Sper să nu mă cheme în judecată pentru această afirmație. De altfel, marți sînt chemat în judecată de sindicat pentru calomnie, pentru că am spus în Parlament că dispar casete, că oamenii țin aparatele acasă, că s-a introdus un pistol în televiziune.

— Ați văzut pistolul?

— Așa m-au anunțat organele de ordine. Nu știu dacă e adevărat. Posibil. În cazul domnului Iuga, cred că e o ură personală. Eu nu mi-o explic. A fost o perioadă cînd stăteam alături și fumam din același pachet de țigări. Îi înțeleg după atîția ani de pușcărie nemerită.

— S-a făcut o paralelă între domnul Iliescu, care a refuzat dialogul cu cei din Piața Universității, și dumneavoastră, care ați refuzat dialogul cu Iuga.

— Decizia de a face greva foamei este o decizie strict personală. Reglementările legale internaționale arată că nu se produc nici un fel de efecte juridice și nici morale. Eu i-am transmis domnului Iuga în acea perioadă că aș dori să renunțe, pentru că este bolnav. Mi s-a părut că el a ales o modalitate abuzivă de a proceda: dacă nu faci cum vreau eu, atunci fac greva foamei.

Voi da în judecată
două ziare italiene

— Dacă lucrurile care se spun despre dumneavoastră sînt neadevărate, de ce nu deschideți proces de calomnie?

— Nu am timp să mă ocup de așa ceva. Dar dacă am să găsesc posibilitățile financiare, am să dau în judecată două ziare din Italia pentru afirmații injurioase la adresa mea. Și voi intența un proces și cuiva de aici: domnului Arachelian, pentru afirmațiile făcute la adresa mea în Opinia Studențească. Evident, voi cere daune morale, știu că omul nu are bani.

— Nu credeți că soluția este înființarea unor noi posturi de televiziune?

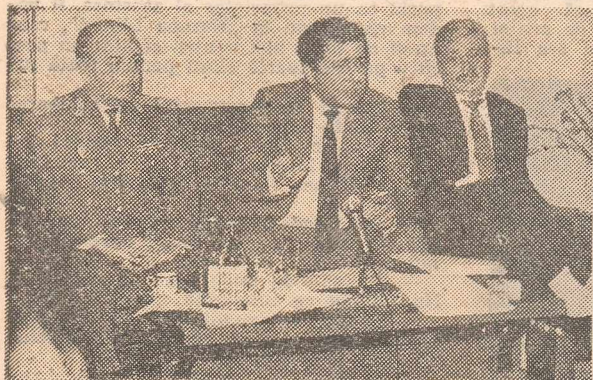
— Deocamdată văd că se vorbește despre un canal concurențial. Dar ce înseamnă canal concurențial? Concurență pe bani televiziunii de stat? Cu aparatura și oamenii care s-au format aici? Un canal care nu are nici un fel de obligații, nici de educare, nici față de agricultură sau minorități, deci eliberat de toate părțile acestea mai puțin digerabile. Să aibă numai muzică, sport și programe distractive? E încorect. E imoral. Părerea mea este că din punct de vedere tehnic nu ne putem permite așa ceva. Dar dacă unii au idei extraordinare de ce nu ni le spun ca să le dăm pe postul nostru?!

Vom continua dialogul pe tema televiziunii pentru că avem convingerea că numai prin apariția unor noi posturi de televiziune se va putea însănătoși viața noastră politică.

AURELIA BORIGA

Cum va fi libertatea noastră de mâine?

— La zi, despre Constituția română —

Intr-o convorbire avută cu dl. prof. dr. Vasile Gionea, vicepreședintele Comisiei parlamentare pentru redactarea proiectului de Constituție, am reținut pentru cititorii noștri următoarele:

● „Argumentele principale ale celor trei partide politice (PNT-cd, PNL și UDMR) cind au propus ca forma de guvernămînt să se decidă printr-un referendum popular, au fost următoarele. După cum bine știm, la 30 decembrie 1947, monarhia a fost abolită de Partidul Co-

munist, cu ajutorul Uniunii Sovietice. Prin urmare, a fost abolită în mod forțat. Revoluția din 1989 a abolit, la rândul ei, dictatura comunistă. Juridic vorbind, înseamnă ca, automat, să se ajungă la o **restitutio in integrum**, adică, revenirea la forma anterioară, la forma monarhică. Intrucît toate puterile în stat emană de la popor, iar poporul — în decursul timpului —, își poate schimba concepția în privința formei de guvernămînt, socotim necesar ca aceasta să fie hotărîtă printr-un referendum, precedat de o punere în temă a opiniei publice asupra posibilelor forme de guvernămînt, fiindcă lumea trebuie să fie conștientă atunci cind votează pentru monarhie sau pentru republică. Fără a cunoaște avantajele și dezavantajele uneia și alteia, ar însemna ca opinia publică să fie informată și să voteze la întîmplare, pur formal”.

● „La ora actuală, dacă s-ar organiza un referendum, sint convins că nu s-ar adopta ca formă de guvernămînt monarhia, tocmai fiindcă lumea nu este informată, oamenii care au trăit aproape jumătate de veac sub dictatură nu cunosc avantajele monarhiei și nu sint în măsură să aprecieze, lucid, care dintre formele de guvernămînt ar fi mai bună. Există chiar unii cetățeni care sint împotriva monarhiei, pretextînd că ar fi prea costisitoare pentru bugetul statului. Oare? Dar și președinția costă destul de mult. Printr-o lege din iulie, anul trecut, cînd a fost adoptat bugetul pentru cheltuielile președinției, s-a stabilit o sumă de 10 milioane de lei pe lună, plus un milion de dolari pentru un interval de 6 luni, (din iulie și pînă la sfîrșitul anului) ceea ce înseamnă, practic, o sumă de 166.666\$, pe fiecare lună. În proiectul de buget pe anul 1991 s-a majorat această sumă la 126 milioane lei și 2 milioane dolari, sumă destul de mare și nu știu dacă monarhia ar necesita cheltuieli ca acelea pentru președinție”.

● „Dacă se va adopta ca formă de guvernămînt republica, probabil, se va merge pe propunerile din tezele actuale ale Constituției, adică o republică semiprezidențială. Există însă, în această privință, unele atribuții prezidențiale pe care eu și PNT-cd — din care fac parte — le considerăm prea largi. Aș enumera cîteva, prevăzute în tezele Constituției. Astfel, președintele republicii poate prezida, în anumite condiții (foarte largi!), ședințele guvernului; practic, el poate prezida aproape toate ședințele guvernului. Or, cu autoritatea pe care, în mod firesc, o are președintele asupra guvernului, el se implică, dă sugestii, poate să determine un anumit curent de opinie în guvern, pentru a se lua o măsură sau alta. Dacă măsurile pe care le ia guvernul sint în dauna țării, sint nepopulare, evident că parlamentul — potrivit Constituției —, are posibilitatea de a da un vot de neîncre-

dere guvernului. Cu președintele situația se complică. Dacă el încalcă prevederile Constituției sau dacă săvîrșește fapte nedemne pentru funcția sa, parlamentul nu are puterea decît de a-l suspenda și a organiza un referendum, numai prin aceasta putînd fi demis. De aceea, eu consider că președintele nu ar trebui să prezideze ședințele guvernului sau, dacă totuși le prezidează și se implică în hotărîri, ar trebui să răspundă alături de guvern, ca toți membrii care s-au declarat în favoarea adoptării unei soluții, cu excepția acelor care ar fi împotriva adoptării ei. Guvernul și toți miniștrii care adoptă o soluție dovedită greșită poartă răspunderea pentru aceasta în fața parlamentului. Ar trebui, deci, ca și președintele — care prezidează — să răspundă alături de guvern. Totodată, președintele este conducătorul armatei, potrivit tezelor Constituției. El prezidează lucrările Consiliului suprem de apărare a țării, acordînd totodată gradele de general, mareșal și amiral. Prin aceste atribuții el are în mină toată armata. Este prevăzut, de asemenea, că acest organism superior — Consiliul Suprem de apărare a țării — poate decide ca armata să ajute Poliția, cînd se produc tulburări de ordin intern. Or, o astfel de atribuție ar trebui acordată, în exclusivitate, Poliției, acesta fiind însuși rolul ei (să se ocupe de prevenirea și împiedicarea tulburărilor de ordin intern) și nu al armatei.

● În tezele Constituției se prevede că, după adoptarea de către Constituțantă, ea va fi supusă unui referendum popular, pe ansamblu. Cu acea ocazie electoratul nu poate exprima decît faptul că o admite sau nu o admite, deci nu poate vota pentru una sau alta din formele de guvernămînt. „Dacă însă se dorește ca poporul să se pronunțe asupra formei de guvernămînt, ar trebui ca referendumul să se desfășoare relativ la cel mult două întrebări. Prima întrebare: dacă poporul dorește, ca formă de guvernămînt, republica sau monarhia. A doua întrebare: dacă, în rest, este de acord cu toate problemele expuse în Constituție. A o supune în mod global, referendumului, fără a-l atrage atenția electoratului asupra formei de guvernămînt, va conduce la un rezultat dinainte cunoscut: poporul nu se va pronunța cu vot negativ asupra Constituției, pe considerentul că s-a prevăzut ca formă de guvernămînt republica. La fel s-a întîmplat și la 20 mai '90, cînd s-a propus alegătorilor nu o anumită formă de guvernămînt, ci să aleagă una din cele trei persoane care candidau la funcția de președinte. Și a fost ales, ca președinte, d-l Ion Iliescu, dar asta nu înseamnă că s-a admis, implicit, ca formă de guvernămînt, republica.

PAUL VINICIUS ■

IDEILE:

AH, CE

SUFERINȚĂ!

Așa e omul făcut: nimeni nu-și suportă cu inimă ușoară mediocritatea. Domnul Gelu Voican Voiculescu nu face excepție.

Răsturnat în fotoliu, pe ecranul televizorului, pare nițel trist sau poate doar nedumerit. Motivul: presa a creat o imagine deformată a domniei sale.

Firește, străduința sa e de-a corecta această imagine. Și judecînd după poziția interlocutorului său din cadrul emisiunii „Convorbiri de duminică”, Radu F. Alexandru, nu se poate spune că efortul domnului Voiculescu e chiar inutil. Domnul Radu F. Alexandru crede tot ce i se spune și reușește performanța aceasta într-o asemenea măsură încît e de bănuît că el credea la fel și înainte ca dl. Voiculescu să-i fi spus ceva. Oricum, întrebări lămuritoare nu apar. În schimb, se trag concluzii. Bunăoară, că dracul nu e chiar atît de negru pe cît pare unora.

Astfel de impresii despre culoarea mai închisă sau mai deschisă a dracului nu au însă nici un fel de importanță atîta vreme cît dl. Voiculescu s-a plîns că, în ce-l privește, presa a preferat atacul la persoană discuției de idei iar interlocutorul său a uitat să-l întrebze despre care idei ar putea fi vorba.

În „Cel mai iubit dintre pămînteni”, Marih Preda are o scenă teribilă în care profesorul de filozofie Petrini, ieșit din pușcărie, vrînd să se angajeze într-o fabrică, ajunge mai întîi în fața unui tip de la cadre, care-l întreabă: voi, ăștia, filozofii, vă ocupați cu ideile? Petrini zice da, iar cel din fața lui atît așteaptă și-l abordează abrupt: spune-mi și mie vreo două idei! Ridicolul celui personaj rămîne perfect, acolo, în planul literaturii, dar el nu poa-

te fi un motiv de inhibiție a dorinței de-a afla ideile cuiva care pretinde că le are.

Domnul Gelu Voican Voiculescu e un om cultivat. Într-alt interviu, de data asta tipărit, nu vorbit, citează din Tacit („Sine ira et studio”) ori, amintînd despre un vîrf al securității, al cărui nume e Aristotel, zice că „poartă același nume cu Stagiritul” (apropo: Aristotel o fi numele sau prenumele filozofului? — ce părere o fi avînd dl. Voiculescu?). Așa cult cum este, din partea domniei sale te poți aștepta să aibă și idei. Și are — idei cam de felul acesta: „Iulian Vlad este o nulitate din punct de vedere securistic, un antitalent, un antisecurist”, un securist „care n-a fost decît teoretic un securist”, acesta fiind mai degrabă „un tîgîr de hirtie”, „un funcționar-arhivar” etc. Însă, în general, ideile domnului Voican se reduc la a-și povesti „acțiunile” sale. Tot atît de adevărat este și că, vrînd să fie mai mult decît un „făptuitor”, și anume un „gînditor” pe seama faptelor sale, dl. Voiculescu ne oferă exemple de cugetări de felul acesta: „În pozițiile astea unde se iau decizii majore și se trece la aplicarea lor, gîndirea capătă o dimensiune impersonală”. Astfel de banalități îi dau impresia că spune ceva foarte profund și nu trebuie să ne mirăm că, după cum afirmă niște ziariști străini cărora le-a acordat privilegiul de-a sta de vorbă cu el nu mai puțin de 17 ore, dl. Voiculescu le-a explicat: „Sînt o persoană complicată, iar nivelul presei occidentale este foarte scăzut. Nu mă voi coborî... la nivelul celor care vor citi o astfel de presă. Americanii reprezintă o societate de animale subumane și dacă ei nu înțeleg ce spun eu, atunci să pună mîna pe dicționar!”.

Cert este un lucru: că în reconstrucția legislativă și economică a României, de ideile dumnealui n-am prea auzit. Atunci de unde pretenția unei „discuții de idei”?

„Misiunile” încredințate domnului Voiculescu i-au creat o faimă care, paradoxal, a dat acestuia statutul unui marginal al politicii. Rolul de „dur” pe care l-a jucat în atîtea împrejurări nu are cum să-i confere dreptul de a fi considerat mai mult decît ceea ce s-a arătat a fi. Poate o simplă unealtă, cum s-a și zis, poate nu. Dar, în orice caz, dl. Voiculescu trebuie să știe că dacă s-ar mai pune problema unei expediții mine-rești, traseele noi ale acesteia nu pot reprezenta decît „idei” de care nu are nimeni nevoie.

DUMITRU CONSTANTINESCU ■

O MARE OBRAZNICIE

O prostie spusă sau scrisă se numește propoziție. Două sau mai multe prostii fac o frază. Din cîteva fraze se pot croi, după cum vine cazul, un articol, o cuvîntare, o convorbire. Iată niște fraze din interviul acordat mai deunăzi de Ion I. Brătianu lui Emanuel Valeriu. Ori, dacă vreți, din interviurile pe care Emanuel Valeriu le acordă invitaților săi: „Diferența mea față de aripa tinăradă este că celorlalți entuziaști ale acestei aripi...”, „...în parlament sint atacat de așa-zisa coloană a cincea care din ce în ce se scot colții și se manifestă aproape pe față...”, „...Aparatura, ca și viața umană, are o perioadă pe care o putem s-o folosim așa cum trebuie...”, „Mînerii, această populație hultă care nu și-a pierdut dinamismul... o populație hultă peste tot...”, „...Sectorul investițional în România... aveam o funcție aici, de ce nu o mai am să răspundă domnul prim-ministru...”, „...coloana cincea caută să creeze o imagine negativă a imaginii României în străinătate, o imagine foarte negativă...”, „...această revindicare a cefeștilor trebuie ascultată...”, „...Eu am venit din Franța fiindcă era vocea străbunilor care mă chemau...”, „...Eu aș face un apel al tuturor forțelor liberale care e momentul să facem o nouă alternativă liberală...”.

Gramatica nu-i elementul de forță al oratoriei domnului Ion I. Brătianu. Nici logica, de vreme ce, referindu-se la „in-

therresalele popohrului”, se laudă cu fructuoasele sale afaceri pe franci, pe care ar fi putut să-i înmulțească, la o adică, la bursa neagră. Luni de-a rîndul, Uniunea Liberală a domniei sale a protestat în cauza guvernului și a președinției, deși nu i-o cerea nimeni. Cum nimeni nu i-a mulțumit pentru asta, Ion I. Brătianu a trecut în opoziție și critică ce-a lăudat. E clar, moralitatea politică a domnului Ion I. Brătianu trebuie revizuită pe ici pe colo, prin părțile esențiale.

Iar dacă nu-i gramatică și logică și nici moralitate nu e, atunci de ce e chemat Ion I. Brătianu la televiziune? Și, mai ales, de ce acceptă invitația?

La televiziune poate să vorbească oricine dacă dovedește, prin cîteva propoziții, că nu știe să vorbească. În comparație cu o seamă de cuvîntători de meserie al micului ecran, care au făcut din anacolut legea oratoriei lor poticnite, Ion I. Brătianu e o pildă de elocință. Una caragialeană, e drept, de personaj ivit dintr-o piesă. Cu zîmbetul său ușor fonfăit, cu burticica de crai de provincie, cu suficiența ce-o au mai toți cei care moștenesc un nume ilustru, dar nu și darurile străbunilor care l-au lăsat faimos, Ion I. Brătianu e o prezență pitorească. Trahanache și Cațavencu sint cu noi!

TUDOR OCTAVIAN ■

Partea proastă e că în loc să-l aflăm pe o scenă, pe domnul Ion I. Brătianu, îl găsim în Parlament.

În Senat și în Adunarea deputaților muncesc cu sirg și inteligență, adesea cu plăcerea adevărată a anonimatului, o mulțime de avocați, economiști, ingineri, profesori, oameni pentru care binele public nu e vorbă goală, cetățeni care nu-și găsesc somnul dacă nu se conving ei înșiși, mai întîi, că legile pe care le-au dat la iveală sint formulate limpede. O lege bună înseamnă un minimum de cuvînte cu un maximum de înțeles. Printre acești demnitari ai onestității dau cu gura cițiva Cațavencu unii foști scriitori și artiști, alții vîntură-lume și papă-diurnă.

Politica e o știință. Ca orice știință, se învață. E genul de știință care se învață mai sigur la bătrînețe, decît la junețe. Ea implică pondere și sentimentul responsabilității. Cine vine să vorbească țării, fără să-și facă probleme nici din ce spune nici din felul în care spune, trebuie bănuît de obraznicie. Fiindcă e o mare obraznicie să intri nepoftit în casele oamenilor ca să rostești banalități cu dezacord între subiect și predicat și între alte componente ale propoziției.

Domnii care conduc televiziunea trebuie să introducă singura cenzură trebuincioasă într-o democrație: aceea a unei bune gramatici. Limba, spune o vorbă, se înnoadă după gînd. Parlamentul român trebuie, la o nouă alcătuire, să primească la tribună numai oameni cu minimum zece clase, cum se întîmplă să aibă unii fesenști, să-i alunge pe retorii lui vorbă lungă, pe fripturiști tuturor prezidiilor. Ce strică un domn Dumitrașcu și un domn Brătianu cînd îi vede țara glăsuind, nu repară toată săptămîna un regiment de respectabili. Sintem prea săraci ca să-i mai lăsăm pe găunoși să ne dea lecții.

Regula oricărei schimbări revoluționare e că aceia care fac legile dispar ca efect al aplicării lor. Cred că la noi unii parlamentari vor pieri din principii gramaticale. Cu cît mai repede, cu atît mai bine.

PREMIILE

Flacăra

TRADIȚIE, PRESTIGIU, VALOARE LAUREAȚII ANULUI 1990

Poeta Leonida Lari — pentru apărarea idealurilor naționale prin cuvint;

Tribunul Nicolae Dabija — pentru restituirea prin scris a istoriei adevărate;

Filosoful și editorul Gabriel Liiceanu — pentru cărțile de referință oferite culturii române;

Cărturarul Adrian Marino — pentru deschiderea europeană a operei sale critice;

Scriitorul Teohar Mihadaș — pentru vindecarea, prin amintire, a suferinței;

Regizorul Andrei Șerban — pentru trilogia: originalitate-modernism-universalitate;

Regizorul Lucian Pintilie — pentru reconstituirea viitorului;

Actrița Maia Morgenstern — pentru modul firesc de-a fi stranie;

Liderul sindical Dumitru Iuga — pentru democratizarea informației;

Sculptorul Ion Măndrescu — pentru adevărul patetic al artei sale monumentale;

Revista Cațavencu — pentru cel mai iubit număr al ziarului „Scinteia”;

Revista Opina Studențească — pentru admiterea la facultate a poporului român;

Asociația răniților în Revoluție — pentru cultul eroilor neamului (cei 10 premiați sunt prezentați în paginile IV—V);

Doamna Irina Ana Cristofor — pentru privilegiul de a avea același părinte (Constantin Banu) ca și fondatorul, acum 80 de ani, al revistei „Flacăra”.

Dictatura valorii

Am avut noroc! Și în acest an am reușit să înmănmăm premiile noastre, tradiție inaugurată pe vremea când redactor șef al publicațiilor **Flacăra** era Adrian Păunescu, continuată prin voința și efortul membrilor redacției și după plecarea sa de la revistă și căpătând o altă semnificație după 22 Decembrie 1989.

Până acum doi ani aceste premii reprezentau o modalitate mascată de protest, erau o posibilitate de a reliefa personalități ale literaturii și artei, ale științei și sportului, nu numai în scopul cunoașterii lor ci și pentru a se înțelege cine sînt de fapt cei îndreptățiți să fie în centrul atenției, într-o vreme cînd doar două personaje acaparau pagini întregi ale ziarelor și revistelor, emisiuni de ore la radio și la televizor.

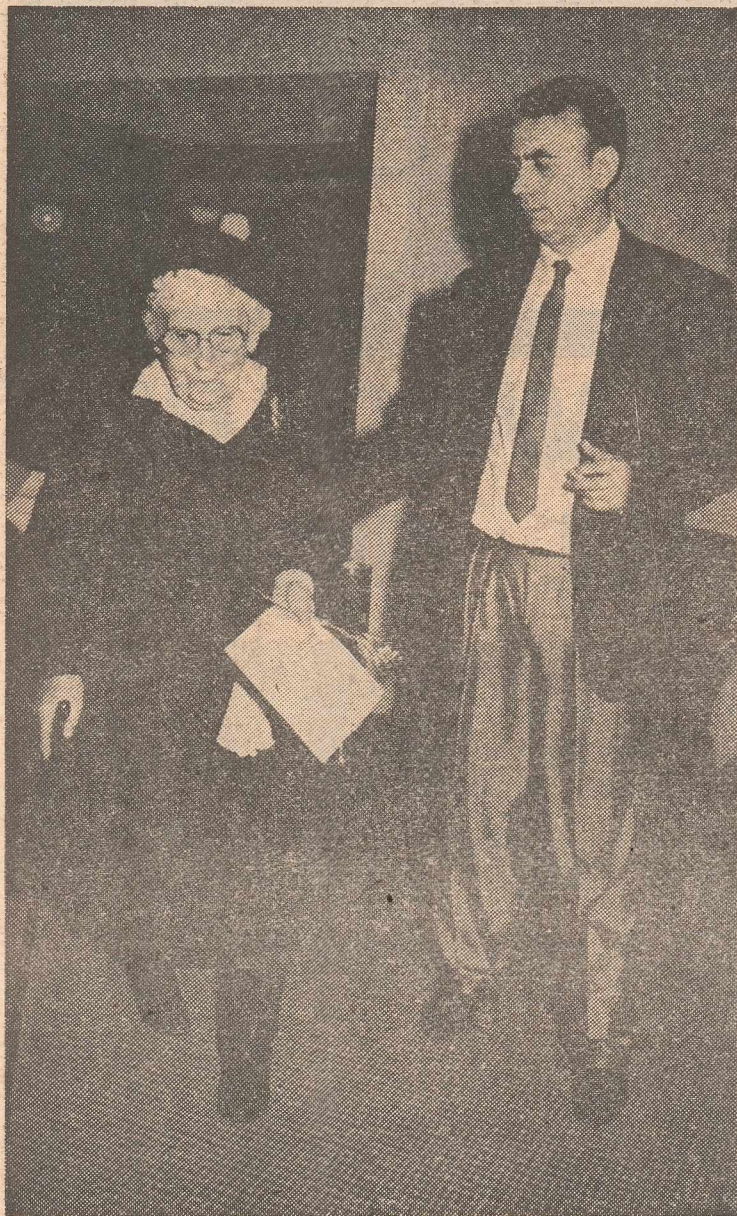
Parcursind lista **Premiilor Flacăra** ai în față o tablă de valori și numele pe care le cuprinde, cu puține și inerente excepții, ne asigură de puterea creatoare a românilor în toate domeniile. Fiindcă e o greșeală regretabilă să negi tot ce s-a realizat în peste patru decenii din existența noastră. Cine nu vede decît o imensă pată neagră, un loc viran jalnic este ori nepriceput ori de rea credință. Cum ai putea disprețui cărțile semnate de Șerban Cioculescu, Constanța Buzea, Fănuș Neagu, Ioan Alexandru, Marin Sorescu, Lucian Raicu, Eugen Simion, Nicolae Manolescu,

Cezar Baltag, Nicolae Breban, Mircea Martin, Balogh Jozsef, cum ai putea lăsa la o parte activitatea unor oameni de știință ca Vasile Boici, Ioan Pușcas, a unor oameni de teatru ca Ștefan Iordache, Cătălina Buzoianu, Dana Dogaru, Amza Pellea, a unor cineaști ca Mircea Daneliuc, Constantin Vaeni, a unor cîntăreți ca Eugenia Moldoveanu, Dan Iordăchescu, Maria Slătinaru-Nistor, Silvia Voinea, a unor dirijori ca Horia Andreescu sau Cristian Mandeal, a unor compozitori ca Pascal Bentoiu, a unor ginditori ca Anton Dumitriu și Constantin Noica, a unor pictori ca Florin Niculiu, Vasile Grigore, a unor sportivi ca Anișoara Cușmir, Helmuth Ducadam și alții alții, fără să comiți un atentat la zestrea de valori a unui popor, zestre cu atîta trudă strînsă, în ciuda vicisitudinilor istoriei?

Acum, în al doilea an al libertății noastre, cînd putem spune în sfîrșit lucrurilor pe nume, cînd nu mai e nevoie să ne ascundem gîndurile în fraze cu sensuri multiple, **Premiile Flacăra** înseamnă, în primul rînd, o recunoaștere a meritelor celor cu daruri excepționale, fiind, totodată, propuneri pentru cartea de onoare a neamului. Și dacă ne vom raporta întotdeauna la o astfel de carte, nu vom mai risca niciodată să triumfe impostura, prostia, mediocritatea, trufia, răutatea, nu vom mai fi niciodată în primejdia de a fi ingenuncheați și umiliți, nu vom mai cunoaște decît dictatura valorii.

GEORGE ARION ■

REPORTER IN SA

O prezentă simbolică : fiica directorului fondator al revistei „Flacăra“

Tudor Octavian ezită să răspundă invitației ambasadorului Domingo Schipani de a vizita Uruguayul

Gabriel Liiceanu : „Introducere în poliropia omului și a culturii“

Marian Munteanu supus la interogatoriile „Flacăra“ (Aurelia Boriga și Constantin Dugăitru).

Lăsăm mașina în același loc în care cu o zi înainte am luat amendă pentru parcare interzisă. Mizăm pe faptul că simbata mai au și poliștii sri (nu sri). Caut câteva minute prin nămeți un culoar prin care aș putea să o conduc pe doamna Irina Ana Cristofor, fiica lui Constantin Banu, cel care, la începutul secolului, a inventat „Flacăra“. Nu e ușor să crezi o revistă, nu e ușor nici să mergi pe străzile Bucureștiului. Dar până la urmă reușim și una și alta.

Ajungem la Hotel „Flora“. Lumea începe să sosească. George Arion încearcă să amine începerea festivității de premiere în speranța că un grup de teroriști l-ar putea răpi și astfel să scape să vorbească în fața atitur invitați. Dar nu-l salvează nimeni. Așa încît începe să vorbească sub lumina blitz-urilor și a camerelor de luat vederi.

După înminarea premiilor începe cocteilul. Adică haosul. Fiecare face ce vrea. Prevăzătoare, încerc să-mi ușurez viața și-i caut pe cei de la „Opinia Studențească“. „Voi aveți cele mai bune titluri. Inventati unul și pentru reportajul meu“. „Nu avem cum. La noi titlurile le pune Florin Zamfirescu și el tocmai a plecat.“

Pe cei de la Cațavencu îi văd grupați în jurul mesei, cum le stă bine ziariștilor. „Ce veți face dacă Ion Țiriac cîștigă procesul și va trebui să-i plătiți 5 milioane?“ „O să mai scoatem două, trei «Scînteie» și-i vom da banii. Dar ar fi trist pentru că în cazul acesta înseamnă că Țiriac

rămîne repetent la umor.“

Privesc îngrijorată ceasul. De o oră stau de vorbă, fără ostilități, directorul de la „Dreptatea“, redactorul șef de la „Adevărul“, un redactor de la „Libertatea“ și Tudor Octavian. Îngrijorarea mea crește. Tare mi-e teamă că domnul Radu Ceantea va anunța la „Actualități“ o nouă manevră politică.

Constantin Dumitru e sigur pe situație, într-un costum nou care l-a costat câteva mii și o amendă. Cel care dorește detalii să aștepte.

Dan Pița îmi promite un interviu de zece pagini. Se pare că va începe în curînd filmările la „Hotel de lux“ și speră să nu mai dau de urma lui. Habar nu are cît de descurăreață e aripa tinăra de la „Flacăra“.

Lui Alex. Ștefănescu și Gheorghe Tomozei nu le plac miss-urile. Comentează și privesc lung la Domnița (Ștefănescu).

Mircea Diaconu și Diana Lupescu încearcă să se facă nevăzuți. Nu reușesc. Mai ales ea. „Diana, ai spus atunci în decembrie că dacă veți scăpa cu viață din C.C., veți mai face un copil.“ Diana : „Nu am spus eu. Mircea a spus. În orice caz îl facem. E pe drum“.

Spionez.

Nica Leon : „Toți ar vrea să ajungă undeva lîngă Dumnezeu. Nu se poate, acolo sînt doar câteva scaune.“

Sergiu Andon : „La 30 de ani, am

LONUL ALBASTRU

Opoziția (Nica Leon) și sindicatele libere (Dumitru Iuga) au stat mai aproape de redactori (M. Gălățanu și Al. Păsărin), implicit de obiectivele fotoreporterilor, decît reprezentanții guvernului (prezenți, de altfel, la „Premiile Flacăra”).

E plăcut la „Flacăra” — vă asigură Mihaela Cămpan și Violeta Tănase, două dintre amfitrioanele sărbătorii, laureate, la rîndul lor, ale concursului „Miss BIS”.

Balogh József și George Arion au căzut de acord să se înscrie la „Vatra Românească”.

Cine-l în spatele lui Ion D. Goia? Alex Ștefănescu!

Trustul de presă Dreptatea-Adevărul-Expres (Paul Lăzărescu, Sergiu Andon, Victor Niță).

renunțat la cariera de magistrat și m-am făcut ziarist. Toți au fost so-cați”.

Leonida Lari : „Nu poți simți slava cînd ești român”.

Marian Munteanu tace. (Și bine face).

Totuși este trist în lume

Rep. : M-am gîndit uneori că Noica a murit prea devreme. Credeți că tut deveni un factor de echilibru pen-dacă el ar fi fost printre noi ar fi pu-tru societatea noastră ?

Gabriel Liiceanu : Nu vă ascund că întrebarea aceasta ne-am pus-o de multe ori, noi, cei care am stat mai multă vreme în preajma lui Noica. Și nu cred că am găsit vreodată un răs-puns mulțumitor. Cred, totuși, că sînt permise cîteva deducții. Ar fi fost, neîndoiește un spirit moderat. Avea un temperament optimist prin exce-lență și îmi pot imagina că ar fi vă-zut sub rîul de primă instanță, binele ascuns. De asemenea, bănuiesc că ar fi apărut cultura într-un moment în care toată lumea are tendința de a o trăda de dragul pasiunilor politice. Asta cred că ar fi însemnat Noica astăzi. Mai mult ca sigur că ar fi tur-nat puțină răceală și rigoare peste prea marea fierbere din jur.

Dar, dacă îmi dați voie, aș vrea să mai adaug ceva. Am avut la un mo-ment dat tentația să iau cuvîntul, după decernarea premiilor, dar din dorința de a nu dăuna aerului firesc de sărbătoare am renunțat. Mi-am

spus că fiecare sărbătoare aruncă în uitare sau pune în umbră neîmpli-nirile și tristețea care însoțesc orice stare de lucruri. De pildă, în cuvîntul său, ambasadorul Uruguayului a vor-bit, sărbătorește, despre instalarea democrației în țara noastră. O demo-crație nu se instalează însă niciodată. Ea se cîștigă mereu, se veghează me-reu și este în permanență conștientă de neîmplinirile și de subrezenia ei. S-ar fi convenit, de pildă, să ne adu-cem aminte că în orice sărbătoare vom fi însoțiți, multă vreme încă, de umbrele celor dispăruți, să ne aducem aminte de deziluziile noastre, de fa-p-tul că mai e cu puțință, de pildă, ca oameni de talia lui Petru Creția să fie bătuți în stradă de personaje neiden-tificate. Să nu uităm niciodată în as-fel de momente sărbătorești umbra și oroarea care ne înconjoară. Și rolul cel mai mare al ziariștilor este tocmai acela de a pune lumină asupra ace-sor zone care, din oboseală, lehamite, cinism sau indiferență, amenință să cadă în uitare.

Nu s-a vorbit în fața mea de-despre : Ion Iliescu, Răzvan Theodo-rescu, Vatra Românească, mîncare, frig, fotbal.

Timpul trece. Colegii de redacție privesc cu interes „defluirea” salo-nului de la „Flora”, văd cum invita-ții se duc cu liniștea noastră. Și nouă cine ne scrie articolele ?

AURELIA BORIGA

Nomenclatura „Flacăra” și Gheorghe Tomozei

Dacă jertfă nu e, nimic nu

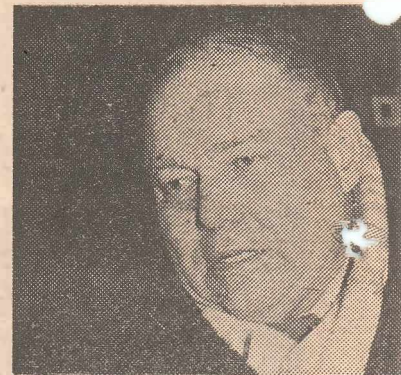

venit o țară de amărăciune și asmu. Cei vinovați de indiferență să-și aștească ziua de 21, poporul nu uită zimeea comunistă și va reacționa.

Singurătatea alergătoru de cursă lungă

TUDOREL DOBRE face la 1 fund de ani. Deși a fost împușcat în picio 22 decembrie, cind și-a văzut o zi tirziu fiul zdrențuit de 13 gloanțe, nu mai trebuit îngrijire, nu s-a mai g pe unde calcă. Moartea copilului l-a rimat total. Avea 35 de ani, o famil băieți; dispariția lui nu poate fi rată. Ochii i se umplu de lacrimi pe n-al curajul să le privești.

Domnul Dobre este vicepreședintele societății, liniștea aici și-o găsește. Al gă prin toată țara, se bate cu prefec primarii, n-are importanță dacă ma

și din buzunar. Îl susține d ta de a mai alina durerea, d înlesni cite un ajutor oferit cu tă zgîrcenie, aminat nepermis. Au mari probleme legate de gradul invaliditate, care din I poate deveni noapte II, pentru că se știe cum comisile medicale, cum trebuie cari cu traista. În vremurile care cine o să mai aibă nevoie de inf Revoluției, dacă după un an încă fi să alerge de la Procuratura M I.M.L. și tot nu se încadrează l lele de lege? Domnul Dobre spune asta îl ucide, dar nu pentru dumne care este bătrîn și a învățat să rezis se rupe inima, ci pentru marea ma tate a răntților, tineri, sărmani, ră fără serviciu, descoperiți. Este rev tor că Legea 42/1990 pretinde că fi c teste atita timp cit autoritățile nu lasă impresionate: inspectorul școlar colae Nicolae, în loc să asigure grău ta copiilor gratuit, îi lămurește că probleme mai importante în mome de față; directorul Regional C.F.R., colae Fota, deși vede scris negru pe că rănii au dreptul la permis cu 12 lătorii gratuite pe an, se eschivează, plicind că n-a primit indicații, poat 3, 4, 5 luni...

Nu e pentru prima oară în istorie cind supraviețuitorii unei lupte purtate în numele tuturor sint uitați. Căci solidaritatea oamenilor durează cit secunda, inimile se strimtează, memoria orbește. În timp ce rănila acelor care au apucat să moară rămîn fierbinți, chinuie, transformă definitiv viețile care s-au pus atit de firesc la bătaie.

Un picior greu sau un picior mai puțin. O mină înlemnită. Un umăr zdrobit de împușcătură. Un căru-

cior de invalid. Și timpul devine prezent ca o celulă de pușcărie.

Lacrimile de crocodil ale „Actualităților”. Suris electoral printre eroi și morminte. Lege șchioapă în Parlament. Și, imaginindu-ne că am achitat datoria, ne răsucim sprinten pe călcie.

Iar în spatele nostru se destramă, tăcut, speranțele schilodite ale celor care ne-au dăruit libertatea.

Represiunea a început imediat

DL. ALEXANDRU POP, strungar în secția Mecanică III din I.M.G.B., a fost la Universitate, în noaptea de 21 spre 22 decembrie 1989. A stat, împreună cu fiul său de 17 ani, pînă după ora 3 cind baricada a fost spartă. Se pare că cineva l-a văzut și, în consecință, a doua zi a fost împușcat în Piața Palatului. Era în seara zilei de 22 decembrie cind comunismul, deja repus în structurile puterii, începuse represiunea. Cel care a tras în acest om nu a tras la întimplare. Analiza împrejurărilor, a modului cum a fost împușcat denotă acest lucru. Încă de atunci, deci, începuse operațiunea de pedepsire a celor care participaseră la parțea cea mai grea a Revoluției. DL Alexandru Pop a fost împușcat în scuarul din fața C.C.-ului, trăgîndu-se în el de la mică distanță. Au fost vizate organe vitale, fiindu-i atinse, de gloanțe, stomacul și plămîni. Deci printre cei care într-o tălăzuire de mare strigau în seara zilei de 22 decembrie 1989 „Jos comunismul” se aflau infiltrați agenți. Misiunea lor: să ucidă. În România lichidarea opozanților fusese prevăzută să se desfășoare imediat. În vacarmul în care se striga „Jos comunismul!”, zeci de demonstranți își primeau deja pedeap-

sa capitală. Asta în timp ce asupra balconului C.C. nu se trăgea un glonte. „A fost, povestește dl. Pop, ca și cum cineva mi-ar fi aplicat un pumn în stomac. Am rămas fără aer. Am avut puterea să mă uit în jos și am văzut că nu mai aveam partea de sus a burții. Am căzut. Un tînăr m-a ridicat și am simțit că mă rup în două. Am fost dus la Colțea. În septembrie am plecat în Italia unde n-am putut fi operat deoarece din țară nu mi-au fost trimise actele. Deja era greu și aici. După evenimentele din 13-15 iunie lumea nu ne mai lua în seamă”.

În ființa domnului Alexandru Pop este gravată o rană pe care dacă o vezi poți avea mult timp halucinații. Este o minune a lui Dumnezeu că acest om a rămas în viață. Viață pe care și-o ține cu 2.500 lei. Acești 2.500 sînt tot venitul familiei Pop. Doamna Pop a rămas pe drumuri în această perioadă a democrației originale. E greu. E foarte greu. DL Pop lăcrimează.

„Asasinul era printre noi”

Și dl. **PETRE GEORGESCU** este victima apelurilor iresponsabile lansate prin Televiziunea Română Liberă în zilele Revoluției. Dinsul este unul dintre acei nefericiți care au fost mutilați cu gloanțe dum-dum. A fost împușcat în localul Circumscripției financiare a sectorului 6, aflată lingă radio. Asasinul a tras de la 1 metru distanță, după ce mai înainte căzuse mort, tot de glont, un puști care-și rupea cămașa în fișii, pentru a face un fițil. DL Petre Georgescu a ajuns la radio cu un gînd precis: să salveze această venerabilă instituție din ghearele teroristilor. Numai că teroristii nu erau mușai în Radio, ci chiar printre cei veniți să lupte de partea Revoluției. O făceau și ei pe revoluționarii și, din cînd în cînd scoteau pistolul din buzunar și trăgeau la nivelul soldului. Împușcat în bazine, loc în care glonte dum-dum face ravagii, dl. Petre Georgescu ajungea la spital. În delir, ore în șir, îl roagă pe doctor să-l omoare. Dureri teribile îl macinau pe dinăuntru. Dureri îl macină și-acum, dar trăiește. Trăiește și pătimește.

P.S. Și domnul Petre Georgescu a fost în 21 decembrie 1989 la Inter. Poate c-a fost filmat. Și pedepsit.

Cine uită nu merită

Pe 21 decembrie **CONSTANTIN PRODAN** a fost la „Intercontinental” și a participat la ridicarea baricadei. A văzut morți, răniți, dar teama l-a măcinat doar în primele momente de foc și trasoare, după ce au căzut primii; orice frică a fost copleșită de revoltă și în-crîncenare. Noaptea s-a furișat spre casă, scăpînd ca prin minune de hăituață. A doua zi a ieșit cu imensele coloane de muncitori. Pe 23 decembrie a plecat cu gărzile patriotice ale „Griviței” la televiziune. Aici, Constantin Prodan a tras cu arma o zi întreagă, pînă cînd un glonte i-a spart laba piciorului, obligîndu-l să stea 3 luni la recuperare, deformîndu-l mersul, prezentul...

Își amintește că în spital răniții trăiau febra victoriei, se bucurau, nici unul nu considera atunci prea mare prețul sănătății sale. Începînd cu ianuarie s-au năruit speranțele, lupta pentru putere a dus la denigrarea lor, a tuturor, deși nimem nu avea dreptul să îi înșele. Acum nu poate să mai creadă în nimic. Am de-

Mugur de glonte

Cînd l-au nimerit cele trei gloanțe l-a durut, a simțit cum i se desleși singele cald din abdomen și a încerc senzație incredibilă de liniște. Tot l-a speriat a fost gîndul de a nu răi pe acolo pe unde îl adusese apelul ric al lui Brateș: trupe USLA, terții, veniți! apărați cu piepturile voas. Era 22 decembrie, ora 19, iar **ION BBU**, abia întors din oraș, nu s-a lăsat duplicate nici de rugăminți, nici de crimile soției, a plecat cu mașina, a gînd în plin haos. Se trăgea din t pârțile, s-a agitat, dar n-a văzut nici litari, nici terorști, a vorbit cu alți meni, dorînd din răsputeri să facă c să înfrunte dușmanul. Nu știe cun reușit să meargă acasă, cu bufa în cată de gloanțe și durere. Ope... a d Municipal l-a ușurat doar de 2, al lea a fost descoperit în aprilie, înfl între plămîni și rinichi, gata oricînz dezlănțuie hemoragia finală.

Are 37 de ani. Din decembrie '88 chinuie, intră din medical în medical.

e!

jurist s-a zbatut pentru asociatie, a lucrat la proiectul pe care l-au inaintat comisiei de specialitate a Parlamentului, a-tenta sa se turguiasca la fiecare alinat, pe care n-au reusit sa o convinga de faptul ca si ranitii incadrați in gradul

III și gradul II de invaliditate necesită indemnizație de îngrijire de 1 000 lei. Mihnit, spune că nici un partid n-a avut în platforma-program un punct aparte, care să se refere la el, iar fără singele lăsat pe trotuare, n-ar fi existat nici parlament, nici președinte, nimic n-ar fi existat. Și, totuși, ranitii au înțeles greutățile, au știut să aștepte, să nu încurce pe nimeni. Și, totuși, de sfântul Crăciun, cind toată lumea împodobește un brad, orfanii Revoluției n-au primit nimic, nimeni n-a găsit de cuviință să și-i amintească. Abia din cotizațiile asociației le-au cumpărat portocale și le-au dăruit. Oamenii uită ușor, prea ușor nefericirea care nu le aparține.

I-am văzut pe teroriști!"

„Se trăgea cu arme cu cadență mare, se trăgea ca-n filme. Ceea ce e ciudat e că nimeni nu a fost împușcat în cadrul schimburilor de focuri, ci în momente de acalmie, prin trageri izolate și de precizie“. Dl. MARIAN MANOLACHE, 43 de ani, metrolog, a fost rănit la TVR (pe

„Muncii și Liberă), în dimineața zilei de 23 decembrie 1989. Comanda o grupă de soldați care fuseseră la muncii, pe șantierul Capitalei. Dl. Marian Manolache a fost împușcat cu două gloanțe care, printr-un noroc fantastic, i-au trecut printre două vertebre. Un alt glonte l-a mușcat de pulpa piciorului. Era un glonte exploziv. Căzut în „terenul nimănui“ aflat între cele două tabere, dl. Marian Manolache a trebuit să stea rănit și fără nici un ajutor timp de o oră și jumătate. Cind a fost recuperat de soldați, dl. Marian Manolache a fost legat de o ușă și dus la spital. Operat, metrologul de la Institutul de Cercetări Metalurgice s-a chinuit 365 de zile prin concedii medicale și recuperări. Mai are în preajma vertebrelor încă 10 schije de care nici un chirurg nu are curajul să se apropie. O lunecare cit de mică a bisturiului poate fi fatală pacientului.

În mod sigur „cei care ne-au împușcat au fost teroriști, declară dl. Manolache. I-am văzut în spital. Nu erau români. Aveau fețe de mongolezi“.

Dl. Manolache glumește amar: Nu l-am întâlnit în asociația ranitilor, domnule!

„Televiziunea m-a chemat la moarte“

La 38 de ani, electricianul auto ILIE IONEL este pensionar cu 2 500 lei. De-

mocrația originală i-a promis acești 2 500 pe care rănitul în Revoluție, dl. Ilie Ionel, nu i-a văzut niciodată. Cică nu vrea poștașul să i-i aducă.

— Unde ați fost rănit, domnule Ilie Ionel?

— La Televiziune, în noaptea de 22 spre 23 decembrie.

— Ce-ați căutat dv. acolo? Televiziunea era păzită de transportoare blindate

și de soldați echipați pentru luptă...

— Am plecat de-acasă în urma apelurilor făcute de Petru Popescu. Nu mai puteam să stau în casă. Simțeam nevoia să fac și eu ceva bun pentru Revoluție, să nu se mai poată întoarce odiosul.

— Și ați făcut, într-adevăr, „ceva bun“?

— Ce să mai faci, se trăgea ca la război. M-am ales cu două gloanțe în mina dreaptă și unul în coapsa stângă. Televiziunea m-a chemat la moarte.

— Și?...

— Am ajuns la spital unde am fost cusut și trimis acasă în două zile, fiind socotit vindecat. Drept urmare, în 26 decembrie 1989 am încercat din nou să ies din casă. Vroiam să ajut Revoluția! Dar n-am mai fost în stare.

— Cum stați cu sănătatea? Se pare că n-ați fost rănit prea grav.

— Am greutăți în folosirea mâinii drepte. În decembrie 1990 am fost în Italia, la operație. Mi-au luat nerv de la picior și mi-au pus la mină. În 1990 am fost operat de 5 ori, cu patru anestezii totale. Mai rău e că mi s-a descoperit un glonte în coloana vertebrală.

— Asta după ce medicii de la Spitalul de Urgență v-au declarat vindecat, nu?!

— Așa e!

O incredibilă anomalie magnetică

Se va găsi oare ceva, vreodată, să ne lămurească dacă a fost cineva care, jucind un teatru asasin, chema oamenii din București și din țară să apere Televiziunea? Mii de oameni au răspuns acestor apeluri, dându-și viața pentru a „apăra“ instituția atit de vinovată pentru trecutul ei. Mii de oameni, cuprinși de cele mai curate sentimente, au venit atunci la Televiziune pentru a apăra cu minile goale această instituție ce se angaja să nu mai mintă. Oare, minciuna atunci a început, în după-amiaza zilei de 22 decembrie 1989?

Electronistul ION ȘTEFAN avea, în decembrie 1989, 36 de ani, lucra la Fabrica de elemente de automatizare și era tată a trei copii. Dorind să răspundă apelului lansat prin radio, împreună cu doi vecini a plecat spre TV în seara zilei de 23 decembrie. Pe Calea Floreasca a fost întâmpinat de un tir de armă automată. Trei gloanțe l-au lovit în plin și pe muncitorul de la F.E.A.: unul în stomac și două în piciorul stâng. Un alt glonte l-a lovit în piept. Acesta ar fi fost mortal dacă Ion Ștefan n-ar fi avut uitată, într-un buzunar, o șurubelniță mecanică. Glonte s-a lovit de șurubelniță, astfel că neînsemnata unealtă a intrat în „muzeul“ familiei Ștefan. Dus la spital (unul dintre vecini murise pe loc), Ion Ștefan este pus pe masa de operație. I se taie o bucată din stomac și o jumă-

tate de metru din intestin. Din aceea seară de decembrie 1989 și pînă la 1 februarie 1991, dl. Ion Ștefan a fost în concediu medical — 367 de zile. La ora de față, electronistul Ion Ștefan trăiește din mizerabila pensie de 1 500 lei și poartă cu el, poate pentru totdeauna, 11 schije și două gloanțe. Schijele zac în abdomenul sfirtecat, iar gloanțele în piciorul stâng. Cind plouă, durerile sînt insuportabile. Dl. Ion Ștefan — purtător de metale — a devenit o tragică anomalie magnetică.

Plata — 40 kg de salam (cu soia?)

Mă cutremur. Mina stîngă a omului din fața mea este bandajată ca vai de lume. Mai mult ca sigur, omul s-a folosit de cealaltă mină, pentru a acoperi o rană veche de aproape 15 luni. N-a reușit decît în parte. Un os alb și subțire stă la vedere. Te strînge-n spate să vezi așa ceva. Osul, știți asta, e viu. Și totuși aerul, lumina, microbii, praful, mizeria multă a orașului îl mușcă pe nevăzute, făcînd rana să nu se mai închidă. Pe vecie poate.

Dl. RADU ȘOFRAN zîmbește amar. Își poartă crucea prin lume, trăind, el și cei patru copii, dintr-o pensie de 2 500 lei. Din acești bani poți cumpăra aproape 40 de kilograme de salam cu soia. Din acești bani trebuie să se hrănească timp de o lună cinci guri. Infirm de mina stîngă și grav afectat la piciorul stîng, dl. Radu Șofran nu mai poate face nimic altceva pentru a cîștiga un ban în plus. Din decembrie 1989 și pînă în august 1990, n-a primit nici un șfant, de nicăieri. Iar ca ajutoare doar 3 pulovere, două cămăși și o canadiană. Unde se vor fi topit convoaiele și trenurile cu ajutoare venite din toată Europa? Unde vor fi ajuns banii din contul „Libertatea“? Ce bles-

tem ar trebui să-l lovească pe cei care au ascuns (și ascund în continuare) teroriștii, pe cei care au păpat și bruma de bani ce-a mai rămas de la odios, pe cei care au nesocotit pînă și interesele celor mai loviți de soartă dintre noi toți — ranitii, văduvele, orfanii Revoluției. Împușcat cu șapte gloanțe, Radu Șofran a fost operat de mai multe ori, în țară și în Italia, la Trieste. Cel care l-a împușcat, plutonierul Stan Traian, este mort și e îngropat în Cimitirul Eroilor. Rămii înmărmurii. Cîți călăi și cite victime or sta alături în acel cimitir, așa cum alături sau acum pe stradă, în autobuze, în magazine. Acesta e chipul, desfigurat, al tragediei noastre. Unde sînt, mai întrebăm, acei indivizi care veneau în zilele Revoluției să ajute Bucureștiul cu piine? Dl. Radu Șofran crede că aceștia erau altceva decît simpli binevoitori și că se adunau la un consemn. Și care azi, spunem noi, se numesc „oameni de bine“.

Un foc de care nu scapă nici un împușcat

Dl. CONSTANTIN TUDOSE este o victimă a Revoluției. În ziua de 24 decembrie 1989, omul se afla în trecere pe Șoseaua Olteniței. „În preajma unității militare din această zonă se trăgea puternic. Din două vile. Eram cu soția. Mergeam la spital“, zice omul ofînd. Rănit în picior, dl. Constantin Tudose, fost modelor la I.M.G.B., a ajuns tot la spital, dar nu în vizită, ci pe masa de operație. I-au mai rămas 5 schije în proprietate personală, ascunse în piciorul încă bolnav și după un an și ceva de la Revoluție.

În nopțile adînci cind peste București se lasă o liniște spăimoasă, dl. Constantin Tudose simte cum îl frige piciorul. E un foc de care nu scapă nici un împușcat.

lui român: Gheorghe Apostol — 10.843 lei, Constantin Dăscălescu — 9.665 lei, Mariana Mănescu — 9.560 lei, Vass Ghizela — 8.555 lei, Ion Stoian — 8.532 lei, Alexandru Drăghici — 8.004 lei.

În timp ce sute de văduve și orfani ai Revoluției bat la porți închise și abia suflă de foame și de nădădejde, Ilie Verdeț, „ctitorul“ noului partid comunist, de fapt continuatorul și organizatorul celui vechi, primește o pensie de 8.548 lei. Decît patru eroi raniti în Revoluția anticomunistă din decembrie 1989.

OLTEA MUTULESCU
E MIHĂESCU

„Opinia studențească” (Daniel Condurache) față în față cu studențimea (Marian Munteanu)

Boieru' suride ca un invingător

● „OPINIA STUDENȚEASCĂ” — gazetă independentă studențească ● apare începând cu anul 1973, inițial cu cîte 8 apariții anuale în 16 pagini, apoi cu 12 ● singura publicație din România care nu a publicat niciodată fotografia lui Ceaușescu pe pagina întâi ● recunoscută ca spațiu de rezistență antitotalitară ● numeroase premii pentru publicistică ● constant pe primul loc în topul gazetelor studențești ● după 22 decembrie '89 devine semicotidian, iar din martie '90, săptămînal ●

— D-le Daniel Condurache, cei mai mulți știu că sînteți de multă vreme creierul acestei gazete. Prea puțini știu însă că băieții și fetele din echipa redacțională vă spun „Boieru'”. E o porecă sau un alint?

— Se pare că așa mă văd ei, așa mă complimentează, așa li-e drag să-mi spună. Tandrețe de gazetar, ce mai! Sîntem o trupă care am muncit și muncim pentru revistă din pasiune. Ne gratulăm între noi cum ne cade mai bine.

— Știu că sînteți șef de lucrări, inginer, doctor în științe, în cadrul Catedrei de Mecanică Teoretică a Institutului Politehnic Iași. Știu că aveți și al doilea doctorat, în matematică, și că sînteți un pasionat prieten al lecturii. Ce-ar mai trebui cunoscut, ca detaliu, despre omul Daniel Condurache?

— Faptul că-mi place să cînt la acordeon. E ceva complementar, necesar mie. De multe

ori mă adun, mă limpezesc cîntînd.

— Ce înseamnă „Opinia Studențească” pentru dumneavoastră?

— O modalitate de-a exista, de-a încerca să-ți forțezi propria verticalitate. Nu-mi amintesc ca revista să fi făcut vreodată rabat de la propriile convingeri.

— În vremurile din urmă erați o insulă, un ultim refugiu pentru disidenți. Cum de-a fost posibil?

— Să publici în perioada de atunci valori ca Liviu Antonesei, Luca Pițu, N. Steinhardt, Gabriel Lăiceanu reprezenta o sfidare. Ne-am asumat-o, cu toate riscurile și sacrificiile ulterioare.

— Cum se vede „Flacăra” de la Iași?

— Se vede bine. „Flacăra” își respectă și-și onorează firma. E observabilă tendința de a crea un trust, care însă presupune, categoric, un număr mai mare de profesioniști. Vă citim cu bucurie sinceră. O singură dată, în iunie trecut, atunci, cu minerii, ați avut un moment de criză. Numărul acela, vă mărturisesc, l-am citit cu disperare.

— Sineți surprins de premiul acordat?

— Cît timp au existat, precum se vede, criterii serioase de acordare a premiilor, nu pot spune că distincția în sine a fost o surpriză. Între publicațiile care există, „Opinia” este una din cele care îl merită.

CRISTIAN PAVEL

O anumită parte a presei nu se astîmpără

„Directorul general scrie textele departamentului „Actualități”

Am răsfoit, întîmplător, cu mult înainte de a-l cunoaște pe omul și militantul Dumitru Iuga, un raport al organizației Amnesty International pe anul 1989, redactat și tipărit cu un oarecare timp înaintea Revoluției Române. În el am găsit, la capitolul care privea România, printre nume și informații privind prizonierii arestați la acea oră pentru delicta de opinie, și următoarea precizare: „Dumitru Iuga (electrician din București, condamnat pentru a fi format o grupă de studenți tineri muncitori nemulțumiți de politica lui Ceaușescu)”. După ce l-am cunoscut pe Iuga, am aflat, chiar de la dînsul, că unele din informațiile cuprinse în foarte concisul text erau ușor eronate: el era de profesie tehnician; informația, cîră ajunsesse deformată în străinătate, își datora inexactitatea „filiei” prin care plecase; un deținut de drept comun, părtaş

pentru un timp la detenție cu Iuga, care avea pașaport și care, după eliberarea sa, reușise să părăsească țara. Am inserat aici prezentarea lui Dumitru Iuga, extrasă din Amnesty International Report '89, deoarece o consider, prin succintul său fără echivoc, o îndubitabilă carte de vizită cu care D. Iuga a intrat în perioada postcomunistă.

M. G.: Ce părere aveți — și ce informații suplimentare dețineți — despre înființarea postului de emisie CONTINENTAL?

D. I.: — Este absolut necesară înființarea unui post TV independent, dar rămîne, deocamdată, numai o dorință. Toate încercările în acest sens s-au izbit de obstrucția Puterii, deși se dăduse, în mod formal, o aprobare a Ministerului Poștelor și Telecomunicațiilor. Este vorba de o aprobare pentru existența experimentală, pe programul doi, a unei asemenea emisii in-

dependente. Însă, ulterior s-a retras această aprobare și proiectul s-a așezat sine die. Justificarea acestei retrageri? Cum că ar fi necesară o aprobare din partea Parlamentului. Mi se pare cel puțin bizară această cauză invocată, deoarece există stații de emisie la Pitești, Oradea, Timișoara, care funcționează fără aprobarea Parlamentului. Dar cele mai multe probleme le-ar pune un astfel de post în București și, de aceea, e normal ca Puterea să facă ce-i stă în putință pentru a-l împiedica.

M. G.: Ce rol credeți că au pomenitele interpelări în Parlament vizînd chestiunea finanțării Televiziunii?

D. I.: — E o punere în scenă penibilă. În ultimă instanță, TV trebuie finanțată de bugetul de stat și va primi, cu siguranță, tot ce-i trebuie. Se vehiculează însă dificultăți financiare pentru a intimida lucrătorii din această instituție, pentru a-i amenința, pentru a le arăta „nu-iua”. Ultimul incident pe post, atacul grosolan împotriva Jenei Gheorghiu, a dovedit că dînsa a reușit să se înscrie în categoria personalului indezirabil. Există dovezi certe în acest sens, care vor fi făcute publice la momentul oportun. Întreaga redacție de tineret se află în atenția Puterii. Se încearcă cumințirea acestei redacții și înscrierea ei în curentul de care vorbeam. Redacția de tineret a inițiat în acest sens o acțiune prin care se cere pedepsirea lui Emanuel Valeriu pentru textul redactat și prezentat în seara zilei de, pare-mi-se, 20 februarie, la emisiunea ACTUALITĂȚI.

Încă o demonstrație, iată, de cît de liberă este instituția: „Directorul General” scrie textele pentru departamentul ACTUALITĂȚI.

M. G.: De ce nu s-au reiațat pe larg evenimentele de la grevele ceferiștilor ieșeni și timișoreni?

D. I.: — Declarațiile făcute de Cornelius Roșianu privind dificultățile materiale cu care se confruntă instituția noastră, care nu au permis informarea promptă despre gravele evenimente, mă refer la grevele de la Regionalele CFR Iași și Timișoara, conțin doar o jumătate de adevăr. Nimic nu-i împiedică pe tovarășii de la ACTUALITĂȚI să trimită un echipaj mobil, unul dintre cele 7-8 de care dispun, la Iași, să afle exact ce se întîmplă acolo. Nimic nu-i împiedică acolo.

M. G.: Care este, totuși, actualmente, starea financiară a Televiziunii?

D. I.: — E adevărat că există dificultăți materiale, dar nu sînt justificative pentru obediența și servilismul manifestat de conducerea instituției noastre către Putere. Este cea mai grea moștenire a noastră din perioada ceaușistă.

M. G.: Și acum, o întrebare de final, care nu vă va trezi, probabil, amintiri plăcute: Cum a fost perioada de detenție?

D. I.: — Am fost izolat vreme îndelungată, aflîndu-mă sub supravegherea, chiar în interiorul celulei, a unui informator al Securității; selectionat chiar din rîndul deținuților de drept comun, care, înainte de arestare, fuseseră, unii, cadre ale Ministerului de Interne sau ale M.Ap.N. Cu o singură excepție, am reușit să stabilesc asemenea relații cu acești oameni, încît am conviețuit în mod suportabil și, în general, notele informative ce le dădeau superiorilor erau dictate de mine. M-am bucurat de respect și tratament uman din partea multora dintre milițienii ce păzeau sectorul respectiv, ceea ce demonstrează că nu toate elementele ce au fost înrolate în sistemul repressiv îl erau și devotate.

A consemnat
MIHAIL GĂLĂȚANU

„Cațavencii” au dat premiul lor (10 000 lei) studenților. Nu de alta, dar să nu se spună că nu-i sponsorizează nimeni.

Primul meu director

Ca tînr ziarist, care continuă să-și vîndă cu sîrg forța de muncă în slujba succesului revistei și a prosperității personale, am fost foarte curios să afl_ de la doamna Irina Ana Cristofor cît mai multe amănunte despre Constantin Banu, directorul fondator al revistei „Flacăra” (înființată în 1911). Curiozitatea mi-a fost motivată nu de „zilele negre” pe care mi le face actualul director, dl. George Arion, și nici de intenția unei comparații între cei doi directori, ci din dorința frustrată de a afla prin viu grai (d-na Cristofor este fiica lui Constantin Banu) cum se făcea presa la „Flacăra” în 1911.

Prezentă la festivitatea de premiere, doamna Irina Ana Cristofor nu m-a ajutat. Într-o ținută aristocratică, cu o privire așezată (parcă știa dinainte șirul de întrebări pe care intenționam să le pun), ajutată de un baston ce nu-și găsea parcă locul în mulțimea tînră prezentă, doamna Cristofor mi-a vorbit mai mult (și era firesc) despre tatăl dînsel. Profesor de română și istorie, tînrul Constantin Banu a renunțat definitiv la profesorat, după ce fusese re-

marcat de Spiru Haret în grupul de scriitori tineri bucureșteni din acei ani. Amintirile revin greu, poate din cauza emoției, poate anii... A fost un om bun și blînd, mi-a repetat doamna Cristofor. A ocolit în publicistica sa limbajul violent, colecția revistei stă mărturie, a căutat să medieze (deși a fost deputat liberal) pasiunile politice care frămîntau societatea românească înainte de primul război mondial. În timpul războiului, Constantin Banu a rămas în țară, retras la Iași, iar familia a pornit într-un periplu european.

Constantin Banu nu a fost un om bogat (deși cînd spui liberal — ideologia comunistă ne-a învățat — te gîndești imediat la un om cu bani). Ultima sa carte, „Grădina lui Glaucon”, este o carte tristă, expresia unei existențe zbuciumate de contextul social-politic. Premiul acordat doamnei Cristofor cu prilejul împlinirii în acest an a 80 de ani de la fondarea revistei „Flacăra”, a produs un moment de uimire în forța participanților.

PETRE BARBU

Doamna Irina Ana Cristofor a găsit în Petre Barbu confidentul ideal

„Flacăra” și „Scînteia” via „Cațavencu”

Personaj colectiv

Liviu Mihailu — dezinvolt, exotalmic.

Mircea Toma — ochelari, zimbet fin, se încapătinează să se adreseze, politicos, la plural.

În ceea ce-l privește pe Denis, o vom cita pe Dorina Băieșu: „pare tot timpul posomorît...”. Mîncîncă cu mina.

Deși Mihailu este cel care a făcut prezentarea, „noi sîntem un personaj colectiv”, are por-niri de independență — la „poza de grup” se bagă în față, în timp ce Denis și Toma stau în ultimul rînd. La plecare a-cestia din urmă îl tirăsc după ei: Mihailu disimulează grațios: îl conduc și mă întorc...”

Cațavencu indigest

Pentru a afla dacă nu cumva conștiința mai trece prin stomac, autorii „Scînteii” au fost chestionați asupra preferințelor culinare.

Lui Liviu Mihailu îi place ciocolata cu căpsun și cu frisca. Miam! Mircea Toma declară că se jenează de colegi să mărturisească. Cînosindu-și temelia obsesilor politice, bănuim că pentru el mîncarea e fudulie.

Denis răspunde cu o voce sumbră: mîncarea preferată — banii... Oricum, și-a rupt de la gură și a donat Ligii Studenților suma obținută din premiul Flacăra. Marian Munteanu și-a

anunțat intenția de a îmbogăți depozitul de armament cu cele mai noi cuceriri ale tehnicii și științei.

Chimir

La bufet, s-a format un oare reacionar: Dorina Băieșu de la „Opinia Studențească”, cei trei de la „Cațavencu”, Marian Munteanu. Acesta din urmă este tachinat — dacă își mai cumpără un briu. Pentru că are unul, chiar acum, pe sub pulover — îl cam supără sașele, din lînie... Cînd a fost la Cotroceni, îl a-vea pe sub cămașă. Nici o șansă să intre pe sub pielea președintelui.

Premiu

Colectivul redacției „Cațavencu” a obținut premiul. Pentru cel mai iubit număr din „Scînteia”. Cînd s-au împărțit di-nemele, s-au îndreptat toți ca unu spre George Arion. Miss-ele „Flacăra” sîrută personajul colectiv. Răsfațatul miss-elor a fost, totuși, Marian Munteanu. Cu ocazia urului asalt, Mihailu a făcut remarcă „Așa merită să te bată minerii...”. Denis nu este de aceeași părere.

Epilog

Ce păcat că a lipsit Rizea și că Tîrlac e la serviciu.

OLTEA MUTULESCU

LEONIDA LARI:

„Matca latină”

E de remarcat faptul că întâia oară după 1940, un premiu românesc, Premiul Flacăra, a cuprins tot spațiul. nostru mioritic, inclusiv mult pătimita Basarabie — ceea ce îmi aduce aminte de biblicele cuvinte : Dumnezeu nu

alege, Dumnezeu seamănă duhul său peste tot.

Cu ocazia acestui premiu permite-ți-mi să vă citesc o poezie care vă va dovedi în ce realitate trăim noi acolo, în Basarabia.

Poem trist

S-au dus copilărie, zarvă, jocuri
Pe-un deal încă nearat, mai stau oleacă,
Se poate întâmpla pe-aceste locuri
Suflarea mea născând să nu mai treacă

S-au dus iubire, vrajă, tinerețe,
Ce-am fost în viața asta trecătoare ? —
Mai mult o adiere de tristete
Pe frunzele unor ceruri ginditoare.

Mă duc și eu, mă cern prin soare, lună,
Precum o pinză-atinsă-ncet de vreme,
Sătulă de acei ce vor să-mi pună
Gîndirea-n stinghii și simțirea-n scheme.

În urma mea poate-or băga tractorul
Peste-ale mele biete oseminte
Și le-or zdrobi că mi-am iubit poporul
Și i-am păzit ființa prin cuvinte,

Și-n alte oase l-au băgat, cu ură —
Fac ce le-abate cu mușcați de streche,
De parcă a lor proaspătă-arătura
Acoperă-o obîrșie străveche.

Strigări, scorneli, bătăi, mișcări de stradă,
Oameni cerînd la lupi ce păru-și schimbă
Iar hirea — nu — un drept fără tăgadă,
Un drept alit de mic — să aibă limbă.

Iluzii vagi, promisiuni și prețuri
De singe pentru matca cea latină,
Minciuni amestecate cu dulcetu
De-o-ncrîncenată harpie străină.

Dureri ajunse pînă-n os, spoială
De var peste altarele străbune

Și critici aspre pentru îndrăzneala
De a voi să fii ca națiune.

Sovinii hotărîsc ce ni se cade,
Ei fac senin și tot ei cheamă norii,
Ne dau cu picătura din balade.
Ne taie porțioare din istorii.

Sovinii știu cine-a fost tata, mama,
Bunul și buna, ce-am visat aseară,
Dar ei nu știu că ne așteaptă vama,
Dar ei nu știu că duhul nu se ară.

Mă duc, mă cern prin soare, lună, stele,
Să nu mă-mpleticesc de-o viață vîdă,
Ce triști sînt ochii copilitei mele.
Ce triști sînt ochii cei de pe icoană !

Ce triști ne sînt copiii tuturor ! —
Vorbînd pe-a lor, fac fețe vinovate,
Și trist Amurgul e și Auroră
Și trist e totul fără libertate

La ce mai sper, privind acest masacru
Al vitei mele de la rădăcină ? —
Doar la un vînt din infinitul sacru
Ce ar desparte griul de neghină,

Ce-ar zdruncina castele de nisipuri,
Ce ne-ar scăpa de birfă și ocară,
Și-ar dezveli frumoase, triste chipuri,
Pierdute din iubire pentru țară.

Mai stau pe-un deal, privind tăcută-n vale
Și timpul trece brici pe lingă cruce,
Și cineva mai zice-un cînt de jale,
Mă duc în sus și umbra jos se duce.

NICOLAE DABIJA:

„Români din toate țările, uniți-vă !”

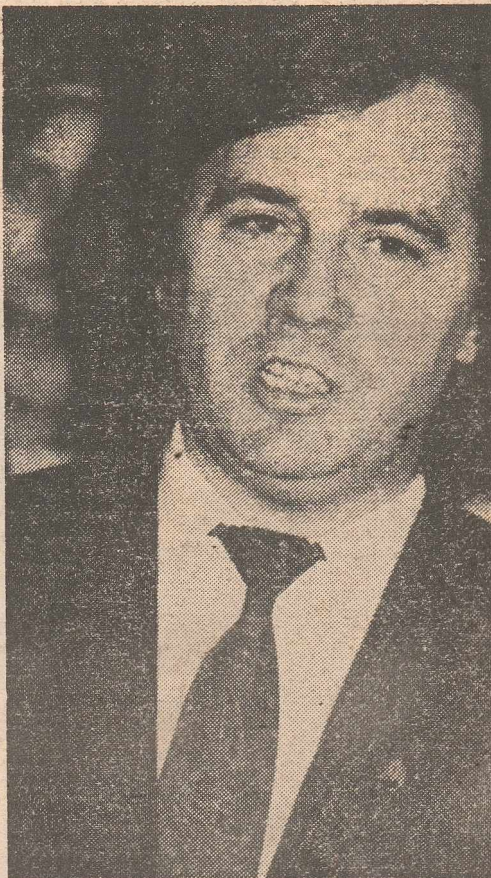
Împreună cu poeta Leonida Lari, venim cel mai de departe, venim din străinătate, venim din România în România. Din acea parte de Românie înstrăinată care, iată, astăzi — prin intermediul revistei **Flacăra** — s-a strîns iarăși împreună. Mie mi s-au acordat mai multe premii pentru poezie dar este primul premiu care mi se acordă „pentru restituirea adevărată a istoriei”. Și, cu adevărat, sîntem datorii cu toții a ne rescrie istoria cea adevărată, atât românii din Basarabia cît și românii din România.

Debarasarea de minciună încă nu s-a întîmplat nici la noi, nici la dumnea-voastră ! Are loc numai un început de debarasare de minciună. Am trăit decenii în minciună și ne-am obișnuit într-atît cu ea că și șobolanii de laborator care nu mai pot trăi fără anumite otrăvuri !

Noi cei din Basarabia cunoșteam mai puțin ce se făcea la dvs., aici, ca și dvs. care nu știați aproape deloc ce se făcea în Basarabia. Văd că și în revista **Flacăra** și în alte reviste au început să apară articole despre istoria Basarabiei, dar toate sînt despre istoria Basarabiei de pînă la 1940. Istoria Basarabiei de după 1940 este necunoscută în România. Mai puțin se vorbește despre faptul că în 1939 populația Basarabiei era de 5 milioane de locuitori, iar în 1950, era abia de 3 milioane. Unde sînt cele două milioane de români ? Au dispărut în gulaguri, în deportări, în colectivizări comuniste, cum s-a întîmplat și la dvs. Și este cu adevărat o minune că astăzi mai vorbim și ne înțelegem fără traducători. Fiindcă prin anii '70 a fost primul secretar al partidului comunist din Moldova de dincolo de Prut la București (îl chema Bodiul) și a comunicat cu Ceau-

șescu prin intermediul unui traducător. Deci, cu adevărat, limba zisă „moldovenască” începea de acum să existe. Dincolo de Prut „a luat naștere” și un popor nou, poporul „moldovenesc”, deoarece cum ar fi putut altfel glorioasa armată sovietică, în 1940, să-i elibereze pe români de sub jugul... românilor ? — cum scriau toate manualele școlare. Trebuia, deci, inventat un nou popor !

A fost inventată și o nouă limbă. Nouă ni se spunea că Eminescu cel editat la Chișinău și cel editat la București sînt doi scriitori diferiți. Creația lui Eminescu era redusă la două, trei poezii, **Împărat și proletar**, **Viața**, — adică tocmai poemele

cele mai nesemnificative. Și astăzi avem o datorie a noastră de-a ne cunoaște, mai ales după ce ne-am regăsit — fiindcă și nouă ne-a părut de multe ori că ne-ați părăsit, că ne-ați uitat. În presa românească de pînă la Revoluție aproape că nu se vorbea despre Basarabia, inclusiv în fosta revistă **Flacăra**, aproape că nu se știa ce se face dincolo de Prut și faptul că deznăționalizarea a atins proporții extraordinare în Basarabia se datorează și politicii tacite a României, politicii oficiale. Și spun acest lucru cu mare durere !

Dar iată, azi, ne-am întîlnit aici. Nicolae Iorga spunea că România este unica țară din lume înconjurată de români. Începem să ne strîngem împreună, făcînd abstracție de acele frontiere de sîrmă ghimpată care mai există între noi. Basarabia, Bucovina de Nord, Valea Tisei, Banatul Sîrbesc, Dobrogea — sîntem cam peste tot asigurați cu o pază de români aflați dincolo de frontierele României, de frontierele existente azi, — există acest val de români care, în caz de primejdie, pot sări în ajutorul României.

În zilele din Decembrie '89, nu știu dacă dumneavoastră cunoașteți acest lucru, în Chișinău s-a mobilizat, doar în cîteva ore, un detașament de aproape 30 de mii de basarabeni gata să treacă Prutul, să vă ajute pe dvs. în săvîrșirea Revoluției — această adevărată minune a lui Dumnezeu. Fiindcă Dumnezeu a ținut cu noi, românii, în 1989 cînd am obținut și noi limba de stat, alfabetul latin, tricolorul !

Am fost, în '89, în Statele Unite ale Americii și la biserica ortodoxă din Lancaster am întîlnit români care se rugau Dumnezeuului lor în limba engleză, își uitaseră limba română, și căroră le era rușine de faptul că sînt români. Am întîlnit la Moscova, în decembrie 1989, scriitori români care erau speriați de faptul că sînt români, în zilele evenimentelor de la Timișoara. Iar acum, în anul trecut și în anul acesta, întîlnesc o țară de oameni demni, mîndri de faptul că sînt români !

Aș mulțumi încă o dată revistei **Flacăra** pentru acest premiu care este pentru mine foarte scump. Într-o poezie mai veche am spus : Poeți din toate țările, uniți-vă ! Aș vrea să zic că această lozincă mai poate fi valabilă dacă am schimba-o puțin și am spune : Români din toate țările, uniți-vă !

ADRIAN MARINO

De ce credeți că vi s-a acordat „Premiul Flacăra” ?

„N-am semnat în viața mea un ștat de plată”

Este extrem de dificil să-ți rezumi sensul întregii vieți în cîteva cuvinte. Să spun, totuși, că am urmărit, în esență, două obiective : să încerc să trăiesc cît mai demn și independent în perioada dictaturii comuniste, și să realizez, pe cît posibil, o „operă” de teoretician literar (comparatist, hermeneut, critic al ideilor) într-o critică fără o astfel de tradiție, în aceeași perioadă plină de dificultăți și unde astfel de încercări au, în mod inevitabil, o valoare de pionierat. Cu

toate căsuțe și defectele acestor întreprinderi.

Deci, după 8 ani de închisoare (1949—1957) și 6 ani de domiciliu obligatoriu pe Bărgan (1957—1963) — aparțin primei generații de „rezistenți” români care a dat sute de mii de victime, generație azi complet uitată — mi-a fost cu neputință să mă încadrez în noua societate comunistă. Am devenit doar membru al Uniunii Scriitorilor și am trăit ca „scriitor” liber profesionist pînă în 1982, cînd am primit o pensie de vîrstă de la aceeași Uniune. Cred că este un caz rar, iar în critica română probabil unic. N-am fost angajat nîcăieri, n-am semnat în viața mea un ștat de plată sub vechiul regim. N-am texte de regretat. Privind în urmă n-am de ce să-mi fie, azi, rușine, de nimic. Cînd am putut, am reacționat, am protestat în felul meu, în diferite texte și emisiuni (reluat și revendicat în **Jurnalul Literar** din anul trecut). Amintiri din deportare și închisoare au început să apară prin unele publicații.

Problema activității critice este și mai greu de definit prin propriile cuvinte. Să spun doar că preocupările de hermeneutică, literatură comparată, critică a ideilor literare, realizează implicit și un echilibru față de impresionismul critic dominant la noi, că unele monografii (Macedonski, Eliade, Etiemble) sunt primele lucrări de referință în aceste domenii, și că prin cele 5 volume publicate în străinătate, pe baze strict editoriale (ultimul în Japonia : primul critic român în versiune niponă), critica românească a făcut de fapt cel mai mare efort de afirmare internațională din ultima perioadă. Este mult ? Este puțin ? Rămîne să decidă alții și mai ales viitorul. Trebuie avut însă mereu în vedere contextul deosebit de dificil, restrictiv, totalitar, în care s-au desfășurat toate aceste activități. În alt fel de condiții, rezultatele ar fi fost, fără îndoială, cu totul altele. Mult mai bune.

DRAGI PRIETENI, FRAȚI ROMÂNI:

Împreună cu familia mea, trăim de doi ani în această țară. Am trăit 10 luni în regimul anterior; am trăit revoluția, perioada de tranziție ce a urmat și instaurarea democrației. N-aș dori și simt că nici n-aș putea să impart acești doi ani în capitole separate, deoarece, ca uruguayean ce sunt,

dincolo de funcția cu care m-a investit guvernul meu, am fost mereu de partea poporului român. Am fost dizidenți diplomatici față de cultul personalității lui Ceaușescu. Am fost în linia-nții a revoluției încă din 22 decembrie 1989 și continuăm să fim fără echivoc de partea democrației instaurate în această țară. Niciodată n-au fost mai bune relațiile uruguayene-române; pentru că o dată cu revoluția, am dat de-o parte ficțiunea și grandilocvența goală ce exista înainte în această țară în favoarea unor relații de reală colaborare. Am spus-o public în București, la momentul potrivit, în sufletul și în inima mea am trăit durerea morților

nevinovați ai revoluției și bucuria eliberării poporului român. După revoluție, ne-am propus ca sarcină contactul cu presa. Eu însumi sunt om al presei, tot așa cum sunt și profesionist al diplomației. Ambele profesii au un scop comun: căutarea dialogului fără ambiguități, respectarea libertății de opinie și independența de a-ți asuma răspunderi atita timp cit ele nu implică minciuna sau alte scopuri subsidiare. Atit domnul George Arion, cit și ceilalți redactori ai revistei „Flacăra”, sint prieteni apropiați ai ambasadei Uruguayului, la fel și ceilalți ziariști români, indiferent de tendința lor politică sau filozofică. Dar poate tocmai da-

torită acestei prietenii reciproce pe care o am cu domnul Arion, mi s-a făcut această surpriză neașteptată: acordarea premiului „Flacăra” ca cel mai bun prieten al presei românești. Nu cred că-l merit și o afirm cu convingere, dar il accept ca pe una din cele mai mari satisfacții pe care le-am avut ca om și ca profesionist. A fi cel mai bun prieten al presei înseamnă să fii un prieten al profesioniștilor liberi care au o imensă responsabilitate: cea de a forma opinia publică. A fi prietenul presei înseamnă și să fii camarad cu toți bărbaii și cu toate femeile care, cu lealitate, sacrificiu și dedicație permit ca zi de zi un mijloc al presei să poată parveni cititorilor săi. Am spus-o de multe ori și o repet: fără libertatea presei, nu există democrație, de aceea cred în actuala democrație românească.

Istoria contemporană ne-a demonstrat că, pe o perioadă mai lungă sau mai scurtă, nimeni nu poate să astupe vocea presei, nici măcar tiranii la putere în acel moment. N-aș fi primit niciodată acest premiu, pe care il consider nemeritat, dacă n-aș fi avut convingerea că în România presa este liberă. Astăzi il accept cu plăcere și vă mulțumesc din tot sufletul. Prietenilor mei de la „Flacăra” — sincerele mele mulțumiri. Presei românești — respectul meu cel mai profund. Poporului român — promisiunea că voi fi mereu alături de el.

Vă mulțumesc foarte mult.
DOMINGO SCHIPANI,
Ambasadorul Uruguayului la
București

Un text de mare succes la ziariști: alocuțiunea domnului ambasador Schipani

Sculptorul

Ion Mândrescu, „om de știință și răbdare”

Ion Mindrescu — siguranța de sine a celui pentru care lumea e propriul atelier

Mihai Drișcu, criticul care nu angaja decit rareori pariuri pe importanța unui debut scria, în 1984, în catalogul selecției de la „Orizont” a sculptorului ION MÂNDRESCU: „în surditate, pentru a defini seriosul, metodicul cu meșteșug, dovedit de această primă expoziție personală, este suficient să amintim uitata adeseori expresie rodiană despre artist ca despre un „om de știință și răbdare”. În creația monumentală calitatea de om de știință a artistului trece înaintea celorlalte virtuți esențiale. Într-o seamă de arte veleitarismul e de neconceput. Există pictori amatori, dar nu și compozitori, arhitecți ori sculptori amatori. Cei citiva artizani ai reliefului sau portretului prezenți în manifestările naivilor nu fac altceva decit să probeze temeritatea și, totodată, eșecul unui demers. Fiindcă din toate specialitățile, sculptura reclamă la cel mai înalt nivel, pe lângă inspirație, o tehnologie. Preucurarea lemnului, a marmurei, turnarea în metale, modelarea în felurite materiale presupun știință. Iar știința înseamnă răbdare. Dacă un desen e o chestiune de spontaneitate, un obiect în bronz e o problemă de timp. Dintre artiștii tineri, Ion Mândrescu e singurul care-și realizează toate ideile în „material definitiv”. Deși se produc multe iposuri interesante, e exagerat să vorbim despre o operă la sculptorii care n-au aflat resursele (în primul rind pe acelea spirituale) de a-și dura gindul în ceva sortit să dureze. Avantajele unui astfel de contract cu „definitivul” sint paradoxale. Sculptorul constientizează și mai intens condiția omului de știință, a creatorului definit de rigorile unei măiestrii. Un sculptor vede cu ochii minții obiectul. Înfrățirea e numai o întărită și exaltată așteptare. Ion Mândrescu face parte din rarii artiști care cuprind cu ochii minții nu numai lucrarea, pe care tocmai o concepe, ci și ansamblul căruia i se integrează. De aceea, în numai un deceniu, el a izbutit să devină o figură de prim plan a generației. Și nu a unei generații oarecare. Sculptorii români pină în cincizeci de ani alcătuiesc o școală cu un caracter ferm conturat. Tema sacrificiului pentru o cauză absolută e constanta trăsătură a creator la Ion Mândrescu. O serie de bronzuri de dimensiuni mici și medii cu ecouri din „purgatoriul” dantesco anunțau monumentul închinat celui căzut în revoluție. Premiul revistei noastre atrage atenția asupra unei opere în stare să polarizeze privirea și simțirea într-un spațiu vast, într-o piață, spre exemplu, la Universitate sau la Piața Romană. Rememorind o observație a lui Mihai Drișcu și anume aceea că „sculpturile lui Ion Mândrescu au o unitate de principiu”, trebuie să adăugăm că acest principiu, care e de natură plastică, are o condiționare sufletească hotărătoare: pateticul.

TUDOR OCTAVIAN ■

Andrei Șerban

Maia Morgenstern: „Să-ți povestesc despre Andrei Șerban?”

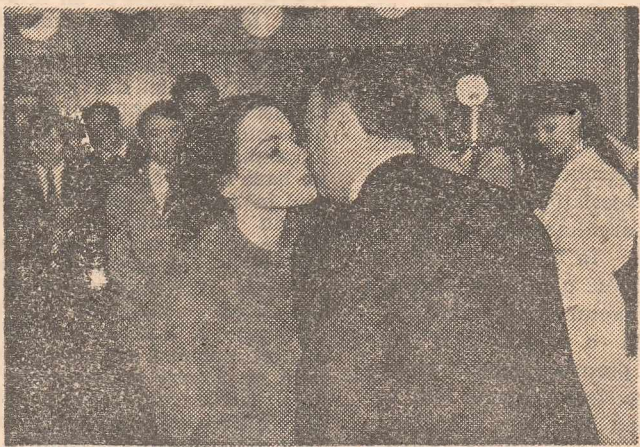
Uite, imi amintesc repetiția de la Palatul Buftea. Într-o dimineață ne-am adunat toți la Național, ne-am suit în una din mașinile noastre hîrbiute, cu care am mers de altfel și în Franța. Am plecat la Buftea, la lac, la poieni, la flori, cu trăistuta cu mincare. Era un fel de vrajă, poveste, evadare din spațiu. El ne aștepta și ne-am apucat să lucrăm imediat. Ne-am îmbrăcat costumele de mișcare.

Dintr-o dată parcă s-a produs o explozie, am avut sentimentul că pot să respir prin toți porii, că tot ceea ce făcusem foarte bine și precis pină atunci pe culoarele și în sălile Naționalului avea dintr-o dată altă dimensiune. Începeam să învingem un soi de inerție. Dacă la început, cind mai trecea cite o mașină, aveam sentimentul penibilului, la urmă se crease un soi de emulație care a dus la o eliberare totală. Era un soi de joc, preluam unii de la alții o mișcare, un sunet, o atitudine și ne citeam gindurile fără transcrieri.

Apoi s-a întunecat, a pornit ploaia. Ne-am strins în Palat. Era inghesuală mare. Cit am cîștigat în ziua aceea se poate exprima doar pe scenă.

După o zi de muncă eram storși, ne-am întors seara la teatru cu mașinile. Andrei Șerban a cerut să mai rămînem să dăm probele pentru distribuția din „Cine are nevoie de teatru”. Eram epuizați, ne codeam. El a insistat, delicat, evident. Am dat auditiia. Au fost cele mai bune probe pe care le-am dat vreodată.”

AURELIA BORIGA ■

Maia Morgenstern, gindindu-se împreună cu George Arion, la Andrei Șerban

S-a născut o nouă vedetă: Maia Morgenstern

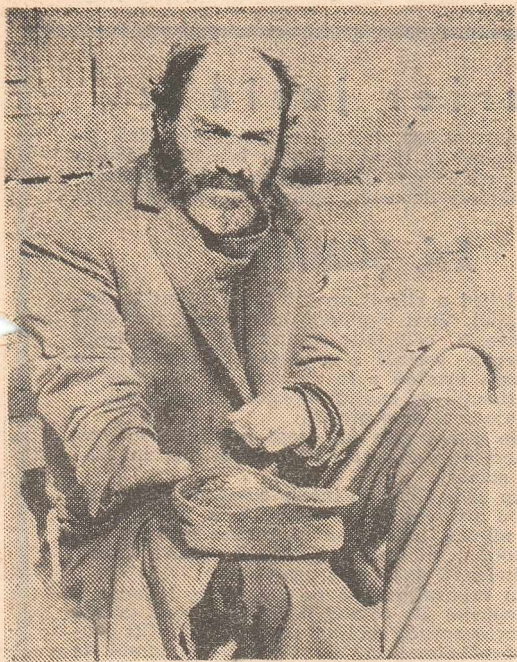
E născută la 1 mai, 1962. Zodia taurului. A fost un copil docil: „O singură dificultate aveam la școală: cind trebuia să scriu o compunere despre vacanța de vară pe care apoi profesorul o nota. Mă crispa și mă gindeam: ce notă poate să-mi dea el pentru vacanța mea fericită. Cum poate el să-mi evalueze bucuria de a înota, genunchii juliți, fructele verzi pe care le furam din pomi.” A urmat liceul de filologie. În primul an a ratat intrarea la Institutul de teatru. Va juca un an la Teatrul Evreiesc de Stat (TES), apoi va intra la actorie. Stagiul il face la Teatrul din Piatra Neamț. Vor fi trei ani foarte grei. Am văzut-o jucind și m-am temut că merge spre ratare. Distribuții neinteresante, cei din teatru ignorau total forța extraordinară a acestei actrițe. „Și eu

aveam sentimentul că joc prea puțin. Aș compara cu senzația pe care am avut-o cind l-am născut pe Tudor: imi dădeau aer printr-un tub de oxigen iar eu simțeam nevoia să respir cu gura, cu nasul. Nu-mi trebuia mie firicelul acela.” Revine la TES și va fi actrița de bază a teatrului. În iunie participă la concursul de la Național. Reușește. Întilnirea cu Andrei Șerban seamănă cu o a doua naștere a ei. Învată să se cunoască, găsește în sfîrșit drumul adevărat. Din iunie și pină acum a jucat în: „Trilogia antică”, „Cine are nevoie de teatru?”, „Auditiia”, „Crucea copiilor”, „Patrihoții”. În acest ultim an a devenit cea mai interesantă actriță de teatru de pe scena bucureșteană.

AURELIA BORIGA ■

MAIA MORGENSTERN, în rolul fără repetiție de premianță a revistei „Flacăra”

Oare Dumnezeu ajută și fără valută?

● Valuta se afla deja în buzunarul șantierului

● Chinezii refuză și apoi acceptă

● Șoferii șantierului se privatizează

● Matrapazlicurile cu „Dacii” și melancolia conducerii

● Dl. Ion Ciurăscu pune o întrebare guvernului.

Adevărul despre vapoarele de la Galați

La emisiunea **Actualități** din seara de 20 februarie a.c., după anunțurile referitoare la grevele ceferiștilor din Timișoara și Iași, a fost prezentat un scurt reportaj în care „se aducea la cunoștința opiniei publice” situația critică în care se află Șantierul Naval Galați, situație provocată de întreprinderi constructoare de mașini ce nu-și onoraseră livrările. Din cauza lor, cele patru nave contractate cu China nu pot fi preluate la termenul stabilit. Se făcea un apel către guvern pentru un ajutor valutar necesar achiziționării de vopsele din străinătate. Telespectatorii au înțeles că în țară au mai rămas oameni care vor să muncească, dar „li se pune befe în roate de C.F.R. El (ceferul) a întârziat transportul agregatelor! El (ceferul) a întârziat transportul valutei la Galați!

A doua zi am intrat în Șantierul Naval Galați să verificăm informația televiziunii și am aflat de la conducerea unității că suma de 250 000 dolari pentru vopsele a fost acordată. Așa de repede? Peste noapte? Nu încercăm să-i discredităm pe „profesioniștii” programului **Actualități**, dar nu înțelegem de ce apelul a fost prezentat când valuta se afla deja în buzunarul șantierului. Nu ne-am mai chinat mintea să dezlegăm această enigmă, pentru că am aflat alte amănunte despre soarta celor patru nave pentru

China. Contractul a fost semnat în 1988 pentru patru nave de 5 000 t, nave de transport. Lucrul la acest contract a fost oprit de... trei ani, pentru că unei nave identice, făcută la Brăila (brăilenii au contractat opt), i s-a rupt în mare, la probe, reductorul. Chinezii au refuzat navele cu astfel de reductoare. În septembrie 1990 s-a rediscutat termenul de livrare, chinezii acceptând alt reductor. De la conducerea șantierului am aflat că în martie a.c., prima navă din cele patru va pleca în probe grație celor 250 000 de dolari dăruți de guvern. În afară de navele pentru China, pe șantier se mai află 5 nave pentru U.R.S.S., care nu pot fi terminate din cauza geamurilor cu preîncălzire și a garniturilor pentru capace din cauciuc rezistente la -40° C. Firește, va fi nevoie de încă 50 000 de dolari. Deși guvernul Roman pare generos și atent la apelurile televizate, într-adevăr el i-a uitat pe navalisti.

Absența protecției sociale este puternic resimțită de muncitorii șantierului. Starea de spirit a oamenilor este proastă. Criza energetică a afectat aproape 6 000 de muncitori (din totalul de 8 000) care au fost trimiși acasă cu 50% în perioada 1-7 februarie, iar între 8-15 februarie mulți și-au luat concedii de odihnă sau fără plată. Salariul mediu pe șantier depășește cu puțin 3 000 de lei, deși

sint secții unde muncitorii câștigă și 6 000 de lei. Condițiile de muncă sint grele (dacă nu cumplite!): hale complet neîncălzite, locuri toxice fără protecție. S.N.G.-ul are comenzi ce i-ar asigura 4 sau 5 ani de muncă, dar suferă de o acută lipsă de materii prime: table navale, cabluri electrice, profile de diferite tipuri, vopsele. De la Revoluție până la această oră în șantier nu se poate vorbi de o reînnoțire sau de investiții în dotarea tehnică. Singurii parteneri externi au rămas U.R.S.S. și China. Șantierul nu este titularul contractelor, așa încât valuta nu-i va reveni. Va fi nevoie de alte apeluri la televiziune. S.N. Galați nu se poate transforma în societate comercială din cauza a o sută de șoferi din cadrul șantierului, care doresc să se transforme separat în societate. Șoferii și-au făcut documentația, falsificând dreptul la semnătură, un inginer șef de coloană punând ștampila atelierului pe care-l conduce. Când administrația s-a prezentat la minister cu formele pentru constituirea societății, a fost refuzată. I s-a cerut o clarificare urgentă cu sindicatul șoferilor. Mai mult, fosta centrală navală, desființată pe 17 noiembrie 1990, a dat o aprobare în ultimele zile de existență pentru o licitație a mașinilor din propriul parc (deși ele aparțineau S.N.G.-ului). La licitație a fost exclus șantierul naval. Două „Dacii 1310” au fost cumpărate la un preț de 35 000 lei (!) de către șoferi. Tot șoferii au achiziționat la prețuri derizorii un tractor, o „Dacie” furgonetă și un „T.V.” pe benzină. Și această afacere întriștează conducerea șantierului, gălătean.

Dl. Ton Ciurăscu, liderul sindicatului S.N.G. (6 000 de membri), ne-a rugat să publicăm sub toate aceste necazuri o întrebare pentru conducerea de la București: „Statul mai este interesat de producția de nave?”

PETRE BARBU ■

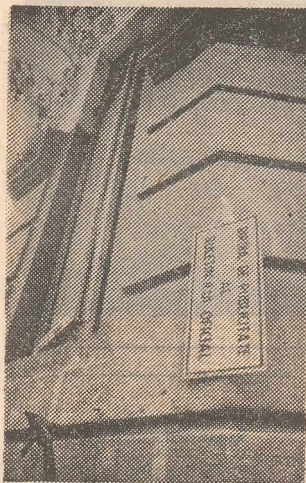
Practic, activitatea „Monitorului Oficial” se concretizează prin apariția celor patru părți ale sale, a suplimentului A și a colecției de legi, decrete și hotărâri ale Guvernului. Partea I puze la dispoziția publicului textele de lege adoptate de Camere și promulgate de președinte. Partea a II-a publică integral dezbaterile din Parlament. În cea de-a III-a parte sint inserate comunicările prevăzute de legi: pierderi de acte, schimbări de nume, posturi ocupate prin concursuri, ș.a.m.d. Ultima, cea de-a IV-a parte, este cea mai recentă (înființată de la începutul acestui an), avind obligația de a consemna scripte evoluțiile agenților economici: înființarea societăților, bilanțurile, evenimentele importante, eventualele declarații de faliment. Suplimentul A face precizări în legătură cu prețurile cele mai importante stabilite la nivel guvernamental. Periodicitatea este relativă: partea I-a are, de pildă, cca. 75-80 de apariții pe an. Ca tiraj, sint publicate anual cam 41 000 de seturi complete. Prețul de vânzare s-a stabilit în funcție de numărul de pagini, adică 0,75 lei/pagină.

După cite se poate remarca, cu structurarea „Monitorului” stăm bine. Și totuși...

Monitorul ține scorul!

Fostul „Buletin Oficial”, redevenit peste noaptea de 22/23 decembrie 1989 „Monitorul Oficial”, joacă la această oră rolul capital de oglindă retrovizoare în care societatea privește periodic, din mers. Patronat și editat de Parlamentul României, care a desemnat în cadrul său un compartiment al Adunării Deputaților ce se ocupă în mod expres de problemele curente ale respectivei publicații, „Monitorul Oficial” consemnează și pune „pe tapet” cu o ritmicitate mai degrabă teoretică, toate datele, legile, informațiile, comunicările stipulate în cadrul legislativ care privesc nemijlocit dinamica și prefacerile socio-economice din țară.

Ca un înregistrator al performanțelor, „Monitorul Oficial” ține scorul competiției la scară națională. Ca un tabel de marcaj, chiar dacă semnalele de afișaj apar greu, cu mare întârziere și cu un consum financiar și nervos de neconceput.

Som ușor, somn ușor
Vă treziți cu-n Monitor!

Contabilul-șef
al Combinatului Poligrafic
București,
dl. Constantin Ivana

Dar, ce să-i faci, cită vreme nu există receptivitate la Parlament...”

Consumul de hirtie e aberant

„Tipografia nu va avea niciodată capacitatea de a publica datele necesare tuturor celor 30-40 de mii de societăți comerciale preconizate a se crea anul acesta. În plus, gîndiți-vă, consumul de hirtie e aberant! — intervine dl. Edmond Saheian, consilier în probleme de prețuri. Mai departe: eu, unul, nu zic nu; probabil e firesc ca toate dezbaterile parlamentare să fie publicate, dar cred că puțini își imaginează ce travaliu presupune munca asta. E cumplit! Noi sintem cu publicarea lor abia prin luna iulie 1990. Nu mai spun că pe parcurs decalajul poate crește simțitor. Și-apoi, cită hirtie...”

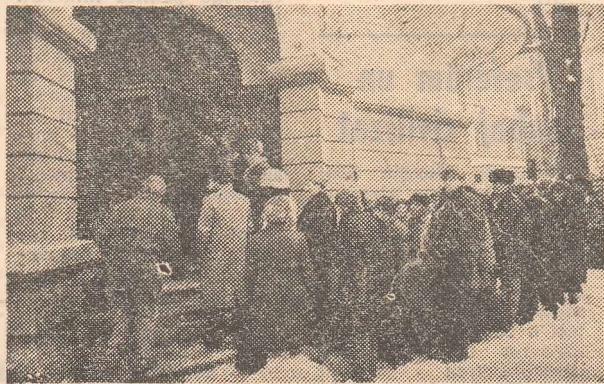
Ciudățeniile au și ele farmecul lor. Ne întrebăm însă: nu există benzi video sau magnetice, nu se pot face sinteze, nu se găsesc soluții simplificatoare? Și cînd te gîndești că tocmai Parlamentul condamnă cu minie consumul de hirtie imputat presei în general!

„Monopol” sau sună-a gol!

Fiindcă orice e clădit în ziua de azi pe temelia afacerilor, trebuie înțeles că și „Monitorul Oficial” e un „business” serios, o vîcută bună de muls, în fond un monopol. Combinatul Poligrafic București se plînge că e îngrozitor de aglomerat și tot acesta refuză (sub diferite motive) să-și degreze munca printr-o colaborare cu alte poligrafii. Editura care se va crea cu scopul exclusiv de a publica regulată a „Monitorului” va fi, fără îndoială, foarte rentabilă. Chiar dacă Departamentul de Difuzare a Presei scîrție din încheieturi, chiar dacă abonamentele anuale s-au „rotunjit” simțitor de la 270 de lei la 940 (!), chiar dacă multiplicarea proiectelor și documentelor destinate parlamentarilor se face gratuit, Combinatul nu iese în pagubă. Ba chiar, dintr-un oarecare spirit de generozitate, își propune să editeze și un catalog-sinteză de informare, ce urmează să cuprindă datele importante despre toate societățile nou înființate.

Deh, doar ele îi marchează prosperitatea!

CRISTIAN PAVEL ■

Oadă de proporții în strada Blanduziei nr. 1

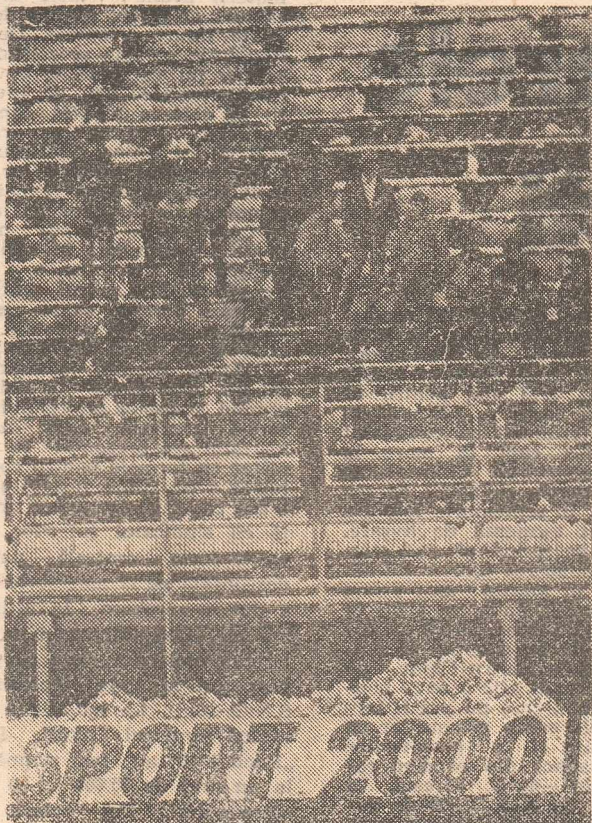
Bătăile de cap nu ne ocolesc

În strada Blanduziei nr. 1, sectorul 2 al Capitalei, vizavi de Ambasada S.U.A., se află sediul Biroului de publicitate al „Monitorului Oficial”, birou ce e coordonat de Combinatul Poligrafic București. Zarvă, cozi interminabile, oameni impacientați. Aflăm că s-a pus în vânzare legea fondului funciar, lege care stîrnește un interes deosebit în rândurile populației. „Bine că a apărut, măcar în al nu-știu-citelea ceas!” — respiră ușurați cei înșiruiți ordonat pînă-n stradă. Mulți din cei ce folosesc prin holul strîmt al clădirii frămîntă în mîini dosare cu documente, pufnesc, injură printre dinți și-și numără arginții cu înfrigurare.

Ce se întîmplă de fapt?

Ne răspunde dl. Constantin Ivana, contabil-șef al Combinatului Poligrafic București: „În mod concret, grăutățile care au survenit sint, în principiu, de dată recentă. Legea 31/1991 — cea care reglementează problemele de creare și legalizare juridică a societăților nou apărute — ne-a dat peste cap. Această lege impune publicarea în partea a IV-a a „Monitorului” a statutului și contractului pentru fiecare societate în parte. Pînă zilele trecute, Combinatul stabilise taxarea cu 7 lei/cuvînt a textelor aduse spre publicare. Au fost situații cînd am fost nevoiți să percepem de la societățile în formare sume importante, de pînă la 60.000 de lei, sume care, evident, le afectau serios capitalul inițial. Practic, „Monitorul” devenise o frîc în calea privatizării. Oamenii au fost nemulțumiți și, cu chiu cu vai, s-a revenit prin negocieri între Ministerul Finanțelor, Departamentul de Prețuri și Combinatul la un alt sistem de taxare. La această oră, pentru noile societăți este valabil tariful de 400 lei pentru pagina dactilografiată la un rînd și jumătate. Problema putea fi mult mai ușor rezolvată dacă s-ar fi impus numai publicarea elementelor esențiale, o sinteză necesară și nici într-un caz toată polologia obositoare desprinsă din lege.

Toată lumea pe stadion

Așteptind... coletul

Pe 11 februarie 1991, un incendiu suspect a transformat în cenușă 6.000 de colete depozitate în clădirea Direcției Transporturilor Poștale, Calea Rahovei, București. Valoarea pagubelor este inestimabilă, mai ales că pachetele erau expediate din străinătate și așteptate, unele cu luni, de oțetăneni din întreaga țară. În ultimele zile au sosit încă trei plingeri la adresa redacției, în toate cele trei cazuri depășindu-se limita răbdării. Astfel, Stelian Negricianu (Galați) n-a primit coletul trimis din Germania pe 26 noiembrie 1990; Călin Veronica (Bacău) încă mai visează la darul expediat din Anglia la 25 octombrie, întrebându-se și de ce s-au răstăcit pe cale desenelor elevilor săi destinate unui concurs internațional; Alit Etela (Satu Mare) știe că Ame-

rica-i departe și totuși se minunează că nici șapte luni nu le-au ajuns celor 3 pachete călătore să străbată cele șapte mări și șapte țări din poveștile de adormit copiii. Că atunci când sosesc sînt înjumătățite ori se fură pe alete, știu oamenii, nu știu însă dacă toate disparițiile și întârzierile vor fi puse pe seama incendiului. Sau, mai bine pe seama neglijenței celebre a serviciilor poștale din țările civilizate?

Cei mai nefericiți români

Uimit de indiferența de plumb a autorităților locale, inginerul Adrian Daniliuc descrie situația căminului de copii deficienți nerecuperabili din Ionășeni, județul Botoșani, întrebându-se ce boli au măcinat bunătața oamenilor pe care nici suferința adîncă a dezmoșteniților soartei nu îi mai mișcă. Așezată pe un deal, clădi-

rea veche este prea puțin potrivită pentru a fi locuită de 100 copii, unii ținându-și la pat pentru toată viața, alții într-o agonie stăpînită. Administrația pare interesată în special de construirea unor dependințe pentru oi, cai și vaci, fiindcă cu adevărat profitabile, de pe urma cărora, dacă le hrănești și le cureți culcușul, te și poți alege cu ceva. În consens de meschinărie, Trustul de Construcții din localitate nu sprijină începerea reparațiilor, deși sînt fonduri, deși nu cu mult timp în urmă executau lucrări rapide și gratuite pe la vilăsoara de București a fostului prim secretar.

Tare supărați, suspicioși foc, sînt deopotrivă directorul căminului și sătenii, care nu înțeleg din care cauză anume scoțienii, irlandezii, luxemburghezii nu și-au luat catrafusele din comună după ce au adus critici defăimătoare prin gazetele lor de scandal, după ce au venit cu ajutoare nu numai pentru handicapații oficiali, ci și pentru cei morali, veșnic tentați să fure. Ba chiar și-au permis să arunce compoturi stricate pregătite pentru copii (administrația s-a revoltat!) și să ardă ocarceafuri care ar fi ocupat un loc de cinste într-un muzeu al mizeriei. Ce mai vrea oare Rupert Morray care se

— ori vă așezați de tot, ori, mai bine, drepti! „Dacă sînteți așa de deștepti, de ce nu v-ați depus candidatura la președinție...? Aici e o confuzie — Iliescu n-a zis deștept, ci despot. „De ce nu scrieți... cum se fură, cum se scot bunuri din țară, de ce nu se munceste...? Să știți că un articol despre lucrurile care vă preocupă atîta „e pe vine“. „Dacă huliganii de bucureșteni nu ieșeau în stradă și strigau Vrem BASARABIA și nu adresa cuvinte urite Ambasadei Ruse, GORBI nu ne oprea gazele.“ Gorbi nu a oprit decît 85% din gaze. Dacă treceți vreodată Prutul, să fiți cu băgare de seamă. „Rusine vouă trădătorilor! În loc să puneți condeul în slujba țării voi faceți invers.“ Bine, fie: invers faceți voi țării slujba în condeul puneți să loc în! trădătorilor vouă Rusine.

„În speranța că vă va veni mintea de la spate la cap — vă las în plata domnului“. Mintea, atîta cită avem, ne-a permis să observăm că ați scris Gorbi cu majuscule și Domnul cu literă mică. Vă considerăm un caz lipsit de speranță. Adio.

OLTEA MUTULESCU ■

Unde fugim de-acasă?

afli la Ionășeni din aprilie 1990, deja vorbitor de română moldovenească? Poate e nisaiva spion de-al lui Saddam, că altfel nu se explică, doamne ferește, cum poate să-i poarte în brațe pe copii, să-i schimbe, să vorbească ori să le vegheze ultimele clipe de viață chinată.

Preferăm un limbaj civilizat

Domnule Gengiu Ștefan, nouă nu ne plac injurăturile, chiar dacă sînt adresate redactorului șef. Mai bine stăm de vorbă. „Stînd pe vine am început să răsfoiesc și mi-am dat seama că sînteți o cloacă de scriitori care nu urmăriți decît destabilizarea acestei țări“. Vă pot da un sfat: pentru mai multă stabilitate, nu mai stați pe vine,

Curiozitate

Curată bombă ziaristică: Revista de știință penitenciară! Trebuie să fie, cu certitudine, un unicat în „deșertul calomniei“, cum, mai nou, cataloga primul ministru presa românească. Primul număr nefiind, încă, de zărit, curiozitatea dă năvală: redactor-șef să fie Marian Munteanu, ori primul paznic al Jilavei?; reporteri — gardienii, sau din „golani“ surprinși în 13—15 iunie?; corespondenți — mineri sau simpli borfași de drept comun? Apoi, sumarul: ne-or fi împăr-

Curier juridic

Sub titlul de mai sus, deschidem o nouă rubrică. Această își propune să răspundă unor întrebări primite de la cititori, referitoare la conținutul actelor normative de un interes deosebit, apărute în ultimul timp.

Azi, ȘOMAJUL

Legea nr. 1/1991 a stîrnit un interes deosebit în rândurile populației. Vom răspunde astăzi unei întrebări legate de aceasta, celorlalte vizînd conținutul Legii privind protecția socială a șomerilor și reintegrarea lor profesională urmînd a le da răspuns în rubricile viitoare, în funcție de spațiul tipografic disponibil.

1. Ce este ajutorul de șomaj?

Ajutorul de șomaj este un drept acordat de Legea nr. 1/1991, persoanelor care sînt considerate, în sensul acesteia, șomeri.

Ajutorul de șomaj constă într-o sumă de bani, calculată în mod diferențiat, pe categorii de persoane și vechime în muncă, avîndu-se în vedere salariul minim pe economie, indexat, sau ultimul salariu tarifar lunar avut, indexat, după cum urmează:

a) 60% din salariul minim pe economie, indexat, în cazul beneficiarilor de ajutor de șomaj care provin din rîndul absolvenților școlilor din învățămîntul preuniversitar, profesional sau de ucenicie, în vîrstă de minimum 18 ani, precum și al celor care au o vechime în muncă de sub un an;

b) 70% din salariul minim pe economie, indexat, în cazul beneficiarilor de ajutor de șomaj care provin din rîndul absolvenților învățămîntului superior;

c) 50% din ultimul salariu tarifar avut, lunar, indexat, în cazul beneficiarilor de ajutor de șomaj care au o vechime în muncă de la 1 pînă la 5 ani, dar nu mai puțin de 75% din salariul minim pe economie, indexat;

d) 55% din ultimul salariu tarifar avut, lunar, indexat, în cazul beneficiarilor de ajutor de șomaj care au o vechime în muncă de la 5 pînă la 15 ani, dar nu mai puțin de 80% din salariul minim pe economie, indexat;

e) 60% din ultimul salariu tarifar avut, lunar, indexat, în cazul beneficiarilor de ajutor de șomaj care au o vechime în muncă de 15 ani și peste, dar nu mai puțin de 85% din salariul minim pe economie, indexat.

CORNEL OLTEANU ■

tășite obiceiurile „tradiționale“, ori ultimele succese ale cercetării în domeniu? Lecturarea sa e destinată celor „dinăuntru“, sa alora ce mai sînt, încă, pe afară? Să se vizeze apropierea noastră de „misterele“ acestei științe, ori e un soi de avertizare să ne ferim de ea, de parcă l-am vedea pe dracu'?

la cea trecută, ori la a ce va să vină de ziua păcălelilor? Nu de alta, dar în funcție de răspuns, ne vom dumiri și noi dacă nu cumva GETAX-ul ne mai pîndește cu „astfel de cadouri. Așteptăm, deci, lămuriri!

Neliniști

Așteptăm lămuriri

Mărtisorul oferit cu generozitate, nu doar femeilor, ci și celor de sex opus, de către GETAX, a fost, după cum bine se știe, scumpirea curselor. Impresionați pînă la lacrimi de surpriză, n-am priceput cum se cade explicațiile — sau motivațiile — celor cu „cadoul“. Se vorbea — printre altele — și de liberalizarea prețurilor. Ce n-a fost clar, e la care dintre ele se refereau:

Nu ne miră aminarea Conferinței Naționale a F.S.N., nu ne uimesc vorbele ce circula de colo-colo despre „aspecte voit confuze“ ale diverselor declarații. Ceea ce ne neliniștește serios, este titlul generic la care s-au oprit membrii respectivelor partide: „Un viitor pentru România“. Dacă ținem bine minte, ni s-a mai promis unul „cadoul“. Se vorbea, cînd situația nu era chiar tragică. Cum să nu ne neliniștim?

Grupaj realizat de L. TATOS ■

Cine are bătrini, să-i batjocorească?

Ghiță Florea, zis Oaie, din Prapor, comuna Amărăștii de Jos, este vărul unei femei bolnave și foarte în vîrstă. Speriată de cei 80 de ani ai singurătății sale, Dorina Nicolita Ivanca l-a crezut și i-a urmat sfaturile meșteșugite, acceptînd să plece din casa cu două camere pe care o locuia în Caracal și să-i dea în păstrare agoniseala ei de-o viață. Fără acte, pe omenie și promisiuni că n-o va lăsa de izbeliște, o va înmormînta după datină cu banii pe care bătrîna i-a economisit din greu. Stăpîn în ograda lui, Ghiță Florea n-a mai ținut cont nici de omenie, nici de promisiuni și a început să-i facă zile negre femeii, chinînd-o, umilînd-o ca și cum ar fi adunat-o de pe drumuri.

Știe primarul comunei că Dorina Ivanca a fost alungată și trimisă la azilul din Slatina Olt? De nu i-a ajuns la urechi, o să-i transmitem noi și o să așteptăm răspuns dacă i se pare firesc să tolereze o asemenea nedreptate.

Verisorul oînos știe că nici o lege nu îngăduie să înșelî încrederea unui om lipsit de apărare? Știe că puterile se risipește odată cu tinerețea, cu sănătatea și că miine-poimîne soarta îl poate lovi la fel de crîncen? Înțelege inima lui goală că, oricît ar fi de nevolnic, bolnav și împăvîrat de ani, orice om trebuie respectat și ocrotit? După ce a amăgit-o și i-a tulburat rostul, și-a pus cumva în gînd să-i grăbească Dorinei Ivanca moartea? De ce? Pentru cîteva mobile și cîteva mii furate din banii de îngropăciune? Femeia nu l-a cersit mila, a fost strămătată de insistențele lui, dîndu-i pe mină și modesta ei avere, și zilele cite i-au mai rămas de trăit. Nu merită să fie aruncată ca o zdreanță într-un cămin sărac și friguros.

Tot mai des primim scrisori înlăcrimate care povestesc despre asemenea gesturi de suflute josnice: bătrîni imbrobodii de rubedenii sau de vecini care nu urmăresc decît să le înhațe puțînul avut pentru ca apoi să le scoată în stradă largă. Aceasta este cu puțînță datorită naivității victimelor — care ar trebui să înțeleagă înțelegerea la notariat, subliniînd obligația gazdelor de a le îngriji — și datorită rezervelor nescelte de cruzime și noroi omenesc. Alarmați deja de amploarea acestui fenomen, intenționăm să revenim cu o anchetă.

POȘTA REDACȚIEI

GH. NOUR — Petrița, jud. Hunedoara: Ne-am interesat pentru dv. la Ministerul Muncii și Protecției Sociale: nu s-a comis nici o neregulă, ceea ce nu înseamnă că în alte situații legea n-o fi fost „interpretată în funcție de culoarea ochilor“. Înscrierile pentru „Alianța civică“ se pot face și prin revista „22“.

NICOLAE PARTENIE — str. Costache Negri 19, Tecuci, jud. Galați: Din lipsă de spațiu, revista noastră nu poate publica din scrisoarea dv. decît ultimul pasaj: „Întrucît documentația și expertiza tehnică mi s-au făcut gratuit de către „Liga expropriatilor și demolațiilor abuziv“ din municipiul Tecuci, doresc să mulțumesc pe această cale conducerii acestei ligi și în special domnului inginer Dan Capotă, Virgil Dimoftache și arhitectului Ionel Flavian“.

PETRU JURCA — comuna Brănișca, jud. Hunedoara: Mulțumim pentru aprecieri și vă rugăm să nu vă supărați că nu putem publica versurile, din lipsă de spațiu.

GH. DRÎNDA — comuna Măguri-Răcătuș, jud. Cluj: Orice publicație urmărește să-și cîștige cititorii (sau măcar să-și mențină pe cei vechi). Din păcate, difuzarea nu depinde de redacția noastră, chiar dacă, de la „Direcția de Difuzare a Presei“ din Cluj, vi s-a spus că n-ați primit nici o revistă anul acesta pentru că redacția n-a făcut nici o expediere.

VALERIA DORNEANU ■

● „Flacăra“ nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audi-ențele se țin zilnic între orele 11—14.

De la coadă adunate

Mai bine să tăcem!

— Ce ești, dom'ne, așa tăcut ?
— Așa sint eu !
— Asta să i-o spui lui mut' ! Ce, nu te știu eu de cind ne ținem rindul la coadă ?
— Ce vrei să spui ? Adică, ce știi ? Nu cumva m-ai urmărit ?
— Cum să te urmăresc ?
— Habar n-am ! Da' vād că pretinzi că mă știi bine !
— Ce, parcă numai eu te știu ? Păi, toată coada te cunoaște, că tot ai zis meru, de una, de alta...
— Ei, ce-am zis ?
— Nu le mai țin eu minte pe toate... că domnu' Iliescu așa, că domnu' Roman pe dincolo...
— Vorbește, dom'ne, mai încet !
— Ce ai, nene, de te-ai speriat ? Parcă numai dumneata ziceai ? Las' că toată lumea vorbește ! Acuma e' voie. Nu s-a zis așa ?
— S-a zis, da' eu mi-am dat seama că nu e bine ! Dacă mă notează ?
— Cine să se mai ocupe de așa ceva, dom'ne ? Ce, ești copil ? Nu mai notează nimenca, nimica.
— Ei, uite aici te înșeli. Eu am văzut chiar într-un ziar. E una de stă pe la cozi, ascultă ce zic oamenii și-i dă la gazetă. Ba, o și recunoaște ! Scrie la titlu : „De la coadă adunate”.
— I-auzi ! Asta n-are ce face ! Păi, să nu mă oblighe nimenca pe mine să stau la coadă și s-o fac eu așa, de plăcere, să aud ce prostii îndrugă unu' și altu' ? Ha ! Care va să zică, asta te-a speriat ?
— Nu, dom'ne ! Cine se mai sperie azi de ziar ? Ti-am dat, așa, un exemplu, că ziceai dumneata că nu mai notează nimenca nimica.
— Atunci, cine te-a speriat ?

— Domnu' Ursu, cind a vorbit la Parlament.
— Ei, na ! Păi, dimpotrivă, trebuia să te liniștească ! N-ai auzit că n-au bani de aparatură și de oameni ? Ce-ar trebui să facă englezii, săracii, că aproape 300 de dolari de om e numai pentru treaba asta, de la Interne. Vai de ei, ce notați trebuie să fie ! Ce să facă la noi cu 10 dolari ?
— E adevărat, toți sint înaintea noastră, pină și bulgarii. Sintem ultimii...
— Nu ! Pe ultimul loc, cred, sint albanzii, că pe ei nici nu i-a mai citat. Poate ăștia nu au bani de loc la Interne și-au scăpat de-o grijă.
— Bine, să zicem că nu sintem aproape ultimii. Eu, însă, tot nu-s liniștit.
— De ce ?
— Păi, nu știi dumneata ce inventiv e românii ? Dacă-și pune capu', e în stare să facă cu 10 dolari ce nu face englezii cu 300 !
— Mda ! Mai punem la socoteală și faptu' că are experiență în materie...
— Păi, vezi ? Asta e una la mină !
— Aoleu ! Mai e și altceva ?
— Sigur ! La adu-ți aminte, odată cu domnu' Ursu a venit și domnu' Stănculescu la Parlament, să spună că nici armata n-are bani. Numai domnu' Măgureanu n-a venit !
— Crezi că dinsu' are ?
— Aia e, că nu știu ! Și nici care ce treabă are, nu se știe precis. Și mai e ceva...
— Ce mai e, dom'ne ?
— Guvernul promite meru redresarea economiei și a bugetului. Dacă se ține, odată și odată de cuvint ?
— Să știi că ai dreptate ! Atunci or să le dea la toți mai mulți bani.
— Nu ? Așa că, eu zic că e mai bine să tăcem.

LIANA TATOS

Atenție, domnilor dirijori !

Avem, în sfîrșit, o lege a fondului funciar ! Muncă ! Atît de muncă, că era gata-gata să ne prindă vara. Sigur, s-ar fi putut și altfel, cum s-a întîmplat, de pildă, cu surata ei privind conflictele de muncă : într-o zi am propus-o, am discutat-o, am votat-o, am promulgat-o, am tipărit-o, am difuzat-o, am aplicat-o, sau, mă rog, am vrut s-o aplicăm. Dar, asta e altă poveste ! Revenind la Legea fondului funciar, „Compozitorii” din Parlament — că să-l cităm pe domnul Ionel Roman, reprezentant F.S.N. — se declară mulțumiți de par-

te de repede „instrumentele”, partitura a fost scrisă, cel puțin pentru anul acesta, degcaba ; în toamnă, mult așteptatul concert, nu va avea loc.

Ce tare este leul !

Să mai zică cineva că leul nu are stabilitate ! Ați auzit să se dea mai mult, sau mai puțin de 125 lei pe sută nouă — sau, mă rog, neuzată ? Pe cîtă vreme dolarul... oficial este 35 lei, la licitație — ba 200, ba 225 lei, iar la bisnita, după cum e buzurarul clientului. Și apoi, ați găsit pe cineva dispus să arunce un dolar și un sfert pe un singur dolar ? Păi, nu înseamnă asta că leul are greutate ? Și pentru că veni vorba de greutate, chiar și în balanță, o hîrtie de 100 lei atrîna, cu siguranță, mai mult decît una de 100 de dolari. O să spuneci că e vorba de o aprecieabilă cantitate de mîndrie, depusă cu sirg. Ce contează ? Se știe doar, banii nu au miros.

Epidemie fără urmări

Călătoriile în străinătate sint, e cit se poate de limpede, foarte periculoase ! În '71, cind Ceaușescu s-a dus în China, noi ne-am trezit cu „Revoluția culturală” și „o-diosul” cu un disident ; domnul Iliescu. În '91, cind domnul Mircea Snegur s-a gîndit și dumnealui la o călătorie în străinătate, n-a avut de lucru și a pornit spre România, unde este o serioasă epidemie de demisii printre demnitari. Cind s-a întors acasă, domnul Snegur era gata infestat cu respectivul microb. Noroc că nici dumnealui nu i s-a primit demisia ! Cum se întîmplă, de altfel, și pe la noi...

Politică și mărtisoare

Cind l-am văzut pe domnul Mircea Dinescu repezindu-se, în modul său... direct, la doamna

reporteră a Televiziunii : „Femeile sint cam feseniste !”, la ce credeți că m-am gîndit ? La mărtisor. Sigur că n-are nici o legătură și totuși mi-a luat-o hai-hui. Cum ne vor oferi anul acesta dragii noștri domni însemnul primăverii și al simpatiei ? Te pomenesti că tot în funcție de convingerile politice ? Adică : „Ești fesenistă ? Nu primești mărtisor !” Ori, invers !

Fair Play ?

E de-a dreptul incîntător să ai în față un om perfect împacat cu conștiința sa. Așa ni s-a prezentat, mai dăunăzi, domnul Ion I. C. Brătianu, care a declarat de mai multe ori că dumnealui este foarte sportiv în politică. Ceva aluzii ascuțite a făcut domnia sa în legătură cu „omul căzut la podea și numărât”, dar tot din fair-play n-a dat nume. Dacă noi ne-am cam dat seama la cine se referea, ne privește ! E drept, începem să gîndim că domnul Brătianu se arată atît de sportiv, încît în calitate de prieten ar putea să devină de-a dreptul periculos. Și începem să ne îngrijorăm pentru domnul Răzvan Theodorescu. N-a fost domnul Brătianu unicul susținător al chirurgiei efectuate de președintele RTV în programle de televiziune ?

Șoi Makerest ?

Yves Saint-Laurent, made Dimbovița

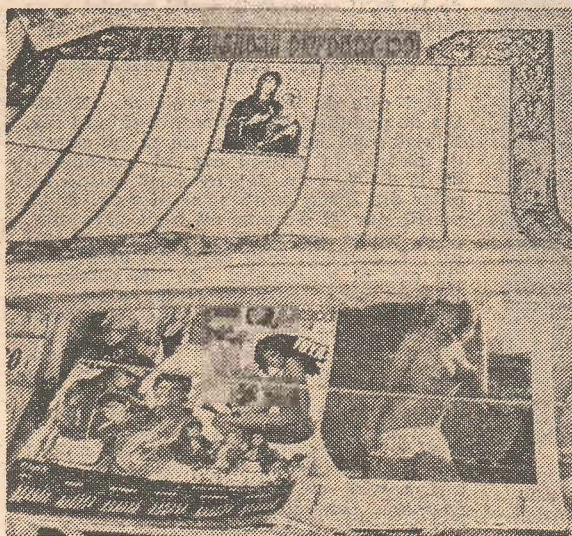
În cea mai adevărată limbă franțuzească, pe cutia parfumului „Opium”, apărut în magazinele comerțului de stat, stă scris : „Acest produs nu poate fi vîndut decît de distribuitorii agreați de firma Yves Saint Laurent — Paris. „Numai ambalajul dacă l-ar fi văzut mai sus menționata firmă, ar fi loșinat pe loc. Cutia — un fel de carton, cu formă aproximativ paralelipipedică, ce li se desface imediat în niini, ascunde — atît cit poate — cea mai grosolană sticlă posibilă, cu un capac de plastic ordinar, confecționat în cel mai primitiv mod. Cît despre miros... dacă lichidul cu pricina ar fi inodor, ar fi minunat. Domnilor, o cititoare vă asigură că, dacă vă veți încumeta să oferiți un astfel de cadou, veți pierde pe loc grațiile alesei inimii dumneavoastră !

Birlădeanu implementat în economia de piață

În cartierul Tiglina I din municipiul Galați a apărut în preajma stației de autobuz o baracă din tablă pe a cărei firmă este scris cu litere uriașe : **Consignația Birlădeanu**. Dugheana atrage un număr mare de curioși. Ei constată că interiorul este împărțit între consignația propriu-zisă (țigări Assos, bere la cutie, panotfi și alte mărunțișuri „străineze”) și un birou de înregistrări benzi magnetice. La teigheea nu-l descoperim pe dl. senator Birlădeanu, ci pe dl. Birlădeanu, patronul consignației, care — după cum ne-a declarat — nu are nici o legătură de rudenie cu președintele Senatului. Domnul întreprinzător a ținut să-și scrie numele pe firmă pe simplul motiv că acesta i-a fost „ambițu”. Promitem să vă anunțăm urgent apariția consignației Iliescu, Marțian sau Măgureanu sau, de ce nu, Gorbaciov. (Petre Barbu).

Cultul e liber :

Adorarea fecioarei a încetat să fie un monopol creștin. Fiecare adoră ce fel de fecioară vrea, iar vinzătorii de calendare sint, din acest punct de vedere, foarte democrați (fotografie de **Sorin Moise**).

Acuzat de terorism

Nicolae Parfenie, instructor sportiv în Brașov, a fost printre cei care au ocupat pe 22 decembrie '89 sediul Securității. Ghinionul a făcut ca o zi mai tîrziu să asiste la discuția telefonică dintre comandantul Securității și cel al Miliției din Rîșnov, care anunța capturarea tovarășului nomenclaturist de județ Gheorghe Pană. Consiliul F.S.N. de la București a hotărît să fie adus în capitală, iar Nicolae Parfe-

O firmă pentru liniștea noastră

În afară de preț — cît se poate de piperat — nimic nu te determină să te gîndești la rafinamentul de pe malurile Senei. Atunci, cine sint producătorii ? Nu cumva trebuie căutați pe malul Dimboviței ?

nie și-a asumat această răspundere împreună cu încă trei tineri cunoscuți în miezul fierbințe al evenimentelor. Noaptea 23-24 decembrie au petrecut-o la U.M. din comuna Cristiana, unde au fost blocați de focuri anonime de armă, reușind abia dimineața să ajungă la Miliția Rîșnov și să-l ridice pe tovarășul Pană cu tot cu aghiotantul lui. Comandantul Miliției Rîșnov l-a asigurat pe Nicolae Parfenie că vor fi așteptați în Predeal și însoțiți de miliția stațiunii pentru a ajunge fără probleme la București. Deruțați de zvonurile care anunțau teroriști pe Valea Rîșnovei, tinerii au stabilit să treacă prin Bran, numai că au ajuns să fie reținuți, arestați și depuși în celelele Miliției Brașov. Dacă cei trei curajoși camarazi au fost cercetați doar pînă în 2 ianuarie, Nicolae Parfenie a rămas în arest pînă la 17 ianuarie 1990, cind a fost eliberat prin ordonanța Procuraturii Militare.

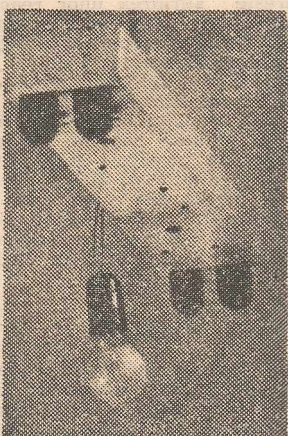
Suplimentul „Astra” (6/7 martie 1990) publică din partea Procuraturii Militare și a Poliției Județene citeva precizări cu referire și la fantastica și trista istorie a acestor oameni scoși de sub vinovație. Printre altele, spulberă și o acuzație gravă : „N-a rezultat din nici o probă administrată că lui Parfenie Nicolae i s-ar fi oferit sau ar fi primit vreo sumă de bani din partea cuiva”, mai exact 100.000, în scopul de a-l conduce pe Gheorghe Pană într-un ascunzîș. Membru al Asociației 22 Decembrie '89 Brașov, Nicolae Parfenie e încă unul dintre „teroriști” iernii de foc, confecționați din zvonuri, informații măsluite, adevăruri aminate. E totuși timpul ca istoria dezlănțuitelor zăbrele limpezită și făcută publică. Căci nu ne-am luptat pentru jucării.

Puțintică răbdare

Cititorilor nelindurători cu aspectul grafic deseori vrednic de plins al revistei, le spunem că nici pe noi nu ne lasă rece calitatea hîrtiei care năclăiește și cuvinte, și fotografii. Dar nu ne facem autocritica pentru simplul motiv că, deși tragem ponoasele, nu noi purtăm vina, ci difuzorii de materiale mai degrabă refolosibile la spălatul geamurilor sau împachetatul pantofilor. În schimb, ne luăm angajamentul și cerem un bob zăbavă. Sperăm că îmbunătățirile sint, de cîteva numere încoace, vizibile și dăm asigurări că ne vom înteți eforturile pentru a încînta ochii obosiți de mizerie și întuneric a celor care ne așteaptă în fiecare săptămînă.

Pagină realizată de
LIANA TATOS

De la Diogene citire

titură. Să vedem ce vor spune „instrumentiștii”, de la care se așteaptă concertul indetulării lîhnitelor noastre tarabe. Deocamdată, aflăm că în fața „orchestrei” încep să se prăvălească toate urmările belcilor naturale din ultimii zece de ani : cutremure, inundații, incendii și ce-o mai fi fost, care, vezi Doamne, au zăpăcit hîrtoagele și-i împiedică pe unii primari — „dirijori” — să dea ficcărui ceca ce i se cuvine. Logic gîndind, dacă „orchestra” nu-și va primi cît se poa-

Creditul moral

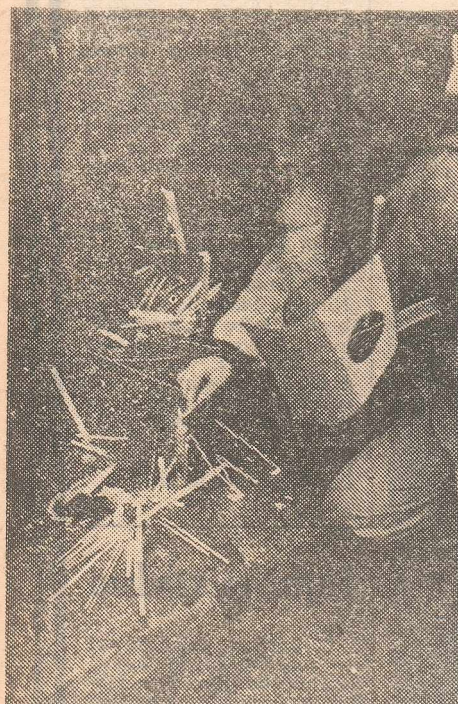
Un foc absolut dramatic și mistuitor a cuprins din temelie până la acoperiș clădirea Bibliotecii Centrale Universitare din București (BCU) în noaptea de 23/24 decembrie 1989. În timpul evenimentelor cutremurătoare din Decembrie '89, evenimente deosebit de tragice și numai pe alocuri explicabile, s-au întâmplat lucruri incredibile, de un dramatism feroce. Într-un timp a căzut vâlul de pe fața mai vechilor și mai noilor nomenclaturisti. Tot ei au fost aceia care au transformat o firească revoltă populară, o tinăra revoluție plătită cu singe nevinovat, într-un fel de cacialma politică. Un complot și o trădare. Alt complot mai multe trădări. Doamne, cit au plătit românii, în istoria lor, pentru trădare și întoarcerea armelor — nechibzuite fapte de arme și urme de istorie aleatorii.

Napalmul și vandalul

Din cele două exemple pe care vi le vom da vă veți putea da limpede seama despre o anumită stare de fapt. Nu încercăm să despăcăm firul în șapte, deși ar trebui, cu instrumente cit se poate de fine. Stăruim asupra a două exemple, pe

Lumină pentru sufletele tinere ale celor plecați dintre noi

cit de complexe, pe atât de dificile, asupra cărora plutește același „mister”, ca „asupra teroristilor, minerilor și altor ortaci de case mari. Sint evenimente deosebit de tragice desfășurate chiar sub ochii noștri, supărător de pămînteni și contemporani. Prin violența incendiului de la BCU, prin rapiditatea cu care flăcările mistuitoare au cuprins fulgerător toate încăperile, afirmă specialiștii că nu poate fi vorba de un incendiu oarecare, anodin. Incendiul a fost stupid și dramatic, oricum. Dar acest incendiu abominabil prin desfășurarea lui catalitică are un însemn anume.

Nu luăm în răspăr lingvistic o situație, în fond, deosebit de tragică. Specialiștii înșiși pun incendiul devastator pe seama unei substanțe puternic inflamabile. Mai precis, este vorba despre napalm. Se știe acum sigur că este o substanță ultrainflamabilă, folosită îndeobște de teroristi în incendiile provocate! Focul stîrnit de napalm mistuie totul, rapid și potopitor. Flăcările de iad, care degajă o căldură incredibilă, indescriptibilă, topestă pînă și metalul. Acestea fiind datele sumare ale problemei, vom merge nițel mai departe. Numai niște vandali, niște teroristi

profesioniști puteau folosi o astfel de substanță devastatoare împotriva cărții, a valorilor spirituale, împotriva omului în cele din urmă. Astfel de otrepe, astfel de sa-trapi indoctrinați în rele, ar trebui mai întii, vorba țiganului, jupuiți de vii, pe urmă sărați și abia pe urmă spinzurați la drumul mare. Sămînța lor afurisită este străină de spiritul tolerant și blînd al poporului nostru. Acești torționari ai poporului român, vor, se vede acum limpede treaba, tot răul și dezbinul poporului român, al românilor în general, din țară și din străinătate.

Academia în flăcări

Al doilea incendiu s-a petrecut duminică, 27 ianuarie 1991. Așadar, un incen-

Atunci am strigat: „Armata e cu noi!”

diu în toate datele similare aceluia provocat la BCU. Focul s-a întins cu rapiditatea fulgerului sec de vară. La Academia de teatru și film din București flăcările au cuprins în timp record trei nivele. Procesul verbal încheiat în urma sinistrului este ceva mai relevant decît în primul caz. Pentru că în primul caz, de la BCU, pompierii noștri vajnici n-au catadicsit să se prezinte. Pierderile materiale și spirituale, în primul caz și în cel de-al doilea caz, sint incommensurabile.

Mai este de făcut o precizare. Unitățile de pompieri aparțineau, în primul caz, Ministerului de Interne (ca și grănicerii, de altfel). În primul caz, al incendiului de la BCU, s-au dat telefoane disperate chiar din fostul sediu al ce al p.c.r. Pompierii, pur și simplu, nu s-au prezentat. Asta spune mult! Dacă nu cumva totul! E adevărat însă că în cel de-al doilea caz, al incendiului de la academia bucureșteană, răspunsul pompierilor a fost prompt. Din declarațiile d-lui locotenent colonel V. Stan reiese cu claritate că incendiul de sodomă și gomoră nu s-a datorat reșoului aflat în priză în cabina portarului, ci că, în datele lui esențiale este similar cu primul. Profitînd de absența de 5-7 minute a portarului, teroristii și piromanii au dat foc Academiei! Au folosit exact aceeași substanță, rapid inflamabilă, cu putere calorică deosebit de mare. Incendiul a pornit ca din senin și s-a extins la fel de rapid cu putere de ardere infernală. Focul a urcat rapid pînă la nivelul III al clădirii. La nivelul IV se aflau, în cămin și în atelierele de profil, 50 de studenți români, basarabeni și sirbi. Oare ce vină aveau studenții în acel calcul meschin și bolnav, al teroristilor?

Procesul celor 11 generali

În dosarul penal nr. 25/1990, aflat în curs de judecată la Tribunalul Militar Suprem, se află cîteva declarații, inclusiv cîteva informații deosebit de relevante în argumentația ce urmează. Ce denotă în plus față de ce știm, din audierea acuzaților? Anume că, la BCU au existat unele încăperi care au servit drept „puncte de comandă ale securității”. Firește că a existat și o centrală telefonică, pusă evident în slujba aceluiași „beneficiar”. Generalul Gîanu Bucureșcu (comandantul planului „ORIENT '89”, a declarat textual: „în timpul desfășurării mitingului mă a-

flam la punctul de comandă al acțiunilor, existent în una din încăperile BCU”. Declarații similare aveau să facă și generalul Vasile Gheorghe, fostul șef al Direcției a V-a de securitate, precum și Vasile Goran, șef al direcției securității municipiului București. Probabil că aceste declarații-cheie, ca în cazul teroristilor, ca în cazul poli-secu-minerilor, vor dispărea fără urme. Ei au „destelînit” tinăra noastră democrație, au improprietărit-o cu singe și noroi, iar acum își văd liniștiți de comerțul mai mult sau mai puțin stradal.

De la Biblioteca din Alexandria la cea din București

Așadar, nu mai încap absolut nici o îndoială că unele încăperi ale BCU au

Ce spune studentul Constantin Rădoacă

Dacă în primul caz, așa cum limpede se poate vedea, avem mărturiile scrise și semnate ale unor ofițeri superiori, în legătură cu sălile „secrete” de la BCU, dacă documentația converge înspre incendiarea cu scop anume a documentelor și aparaturii, în cel de-al doilea caz lucrurile par să stea la fel de simplificate. Cum așa? Studenții de la teatru și film afirmă că marți, 29 ianuarie a.c., trebuia să aibă loc întrunirea Convenției Studenților din București, la care urmau să participe, în aula academiei, pe lîngă numeroși studenți și invitați, inclusiv rectorul și cei doi decani. Nu facem speculații gratuite, Doamne ferește, dar chiar și între studenți există această pă-

rere aproape oficializată, că incendiul provocat duminică, 27 ianuarie 1991, a fost un avertisment împotriva acestei reuniuni studențești! Vedeți ce vi se poate întîmpla, dacă nu sinteți cumînți! Mai mult chiar, Constantin Rădoacă, student în anul II la regie film, reprezentantul Ligii studenților din Academia de film și teatru, declară colegilor noștri de la „ZIG-ZAG”: „Am ajuns la concluzia că cineva dorește o reacție din partea studenților și de aceea ne incită. Noi nu am răspuns niciodată cu violență, am protestat în mod pașnic și nu înțelegem de ce sintem provocați. De ce se urmărește stîrnirea unor reacții violente din partea noastră chiar în timpul sesiunii?” Chiar așa, cine urmărește această diversune și această incitare la violență? De ce se folosesc astfel de metode absurde, incalificabile? De ce se distrug cu atîta ușurință bunuri ale întregului popor, și ale noastre, așadar, ale tuturor? Prin urmare, întrebarea dacă a fost un act terorist, fără o adresă precisă, își pierde din consistență și din retorismul gratuit. Totul a fost provocat cu substanță știută și cu adresă precisă. A trecut vremea să ni se vîndă brașoave și cocteiluri Molotov.

Numitorul comun

Ne înșelăm amarnic dacă mai credem că am scăpat definitiv și irevocabil de comunism și totalitarism, de aceleași metode de reprimare și torționare, provocate de astfel de regimuri extremiste, totalitare. Mai marii și mai micii zilei s-au fofilat pe la mai toate nivelurile. Ei acționează din umbră sau pe față, cu mentalitate de fantează. Precum cîinii de pradă și de pază, s-au aciuat pe la curțile noii stăpîniri. Sint paznicii și sfetnicii lor slabi și compromiși în bună măsură. De aceea plutim în acest climat politico-economic și socio-cultural prolix, aleatoriu.

Tragem nădejdea că ora tuturor clarificărilor, inclusiv în cazul celor două incendii sinistre, nu este prea departe. Va fi atunci, probabil, ora scrișnirii dinților, a alegerii neghinei din griu, a delimitării oamenilor răi de cei buni și generoși și la suflet curăț.

DORIN SALAJAN

50 de studenți români, basarabeni și sirbi

Că pe acești nemernici nu i-au interesat valorile culturale și spirituale, este clar. Dar nu i-au interesat, efectiv, nici valoarea și viața omului, se vede asta de la o postă! Neiubirea aceasta derivă una din alta. Avînd școală pe cartelă, nu-i pot interesa valorile fundamentale și umanitare. Cei 50 de studenți aflați în academie au scăpat ca prin minune. Și-au înfășat fețele în ștergere ude și au făcut, din tîmerele lor trupuri, un lanț uman viu. Astfel au scăpat de sinistru. Cu rîniri sumare. Nici pentru specialiști, nici pentru oamenii de bună credință nu mai încap acum nici o îndoială că incendiul a fost deliberat și că a fost declanșat cu bună știință „în scopuri criminale”.

Se poate decipta și cealaltă deosebire nu numai de nuanță. Miinile teroriste, profesionale, au folosit aceeași substanță. Miinile teroriste și capetele sinistre au urmărit, desigur, un scop anume. Care?

GULAG este un cuvânt de care occidentalii se tem strașnic, la modul metafizic însă. Asta în timp ce pentru est-europeni el numește o realitate (încă) înspăimântătoare și obsesivă.

GULAG-ul este expresia organizată a răului, născut într-un imperiu al răului.

GULAG nu este un cuvânt inventat de Alexandru Soljenițin, acest scriitor laureat al Premiului Nobel pentru Literatură, fost el însuși locuitor al gulagului.

Obirșia cuvintului **GULAG** se găsește în obiceiul rușilor de a prescurta denumiri oficiale și de a obține astfel alcătuirii lingvistice ce funcționează înlocuitor ca elemente de vocabular.

În traducere românească, **GULAG** înseamnă Direcția de Stat a Lagărelor (Gosudarstvennii Upravlenii Lagherei — **GULAG**).

Numele nenorocirii este, adesea, uluitor de simplu. Se spune că datorită lui Stalin și gulagului pe care l-a creat, au pierit, sub presiune, mai mulți oameni decât au căzut în al doilea război mondial. Iată de ce **GULAG** înseamnă ceva înfricoșător.

Domnul V. SILVIU, locotenent în Armata Regală Română în anii '30-'40, a fost și el un locuitor al gulagului. Patru ani și două luni a trăit, în incredibilul arhipelag !..

— Deci, rușii îi interogau pe prizonierii de război. Îi interogau și-i trimiteau în fața tribunalelor militare, pentru judecată. Cum se ajungea la așa ceva ?

— Erau foarte bine organizați pentru asemenea practici. În lagăr era un numeros aparat politic format din ofițeri N.K.V.D. și instructori politici. Aceștia, la rândul lor, aveau o rețea de informatori alcătuită din prizonieri ce se înscriseră voluntari pentru diviziile „Tudor Vladimirescu” și „Horia, Cloșca și Crișan”. Or, cum timpul acestor divizii trecuse, acești informatori rămăseseră, pe mai departe, în lagăr.

— Trăceau vreun folos acești turnători, sau o făceau din convingere ?

— Pentru a-și turna tovarășii de luptă și de captivitate, acești voluntari, așa li se zicea, primeau un polonic de casă în plus. Baza ideologică era, deci, acel nenorocit de polonic de mîncare.

— Ați spus că erau în lagăr și instructori politici. Ce făceau tovarășii comisari într-un lagăr de ofițeri ?

— Ceea ce au făcut dintotdeauna : învățămînt politic.

— Deci indoctrinare ?

— Da, dar nu în grup, ci în mod individual. Aveau timp destul. Pentru noi, românii, era instructorul Terlețki, ucrainean din Cernăuți. Știa el un fel de românească și căuta să ne racoleze ca voluntari. Într-o zi a primit și un sprijin important.

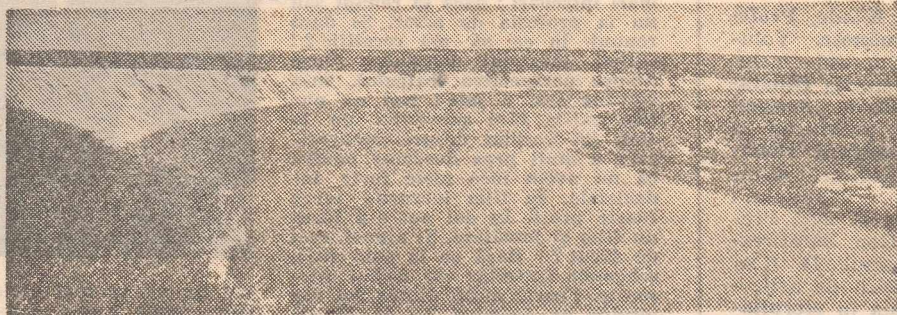
— Ce sprijin ? Voluntarii ?

— Cineva „de sus”. Au sosit în lagărul nostru de la Oranki și Mo-

— Cam ce îi interesa pe cei de la N.K.V.D. ?

— Atrocitățile pe care, cică, le-ar fi comis românii pe front. Se interesau, de asemenea, de participarea la lupte împotriva partizanilor (acest fapt era socotit crimă), îi interesau foștii ofițeri de informații, de jandarmi, cît și foștii legionari. Un prieten de-al meu a fost condamnat pentru că el cu unitatea pe care o comanda, i-a ajutat pe colhoznici să-și stringă recolta. A fost condamnat la moarte și dus în

Gulagul a ordonat:

„Folosiți forța!”

nastîrka, cu un camion, Ana Pauker, Vasile Luca și alții. Ne-au luat cu vorbe potolite mai la început, pentru ca apoi să ne amenințe că aici, în fundul Rusiei, ne vor putezi ciolanele. Cei care au luat atitudine față de împotriva acestor vizitatori au fost luați din lagărul nostru și duși în lagăre de pedeapsă.

— Cum lucra N.K.V.D.-ul ?

— Anchetau. Erau cu toții ofițeri. Își desfășurau anchetele într-o baracă mai mică, la Monastîrka, sau într-o cameră izolată la Oranki. Anchetele începeau la lăsarea serii. Erai chemat acolo și te puneau să dai declarații, te interogau.

— Torturau ?

— În general, nu. Cîteodată, însă... De pildă, un prizonier a fost închis, în cămașă și izmene, o noapte întreagă, în gura de aerisire a unui beci cu gheață. Cînd l-au scos dimineața, omul avea părul cărunt.

nord pentru a fi executat. Ca martor al acuzării a fost folosit tot un prizonier, dar care se înscrisese la voluntari. Pînă la urmă, prietenul meu a avut noroc și i-a fost comutată pedeapsa. A lucrat 12 ani în mine de plumb, dincolo de Cercul polar. Cam așa se petreceau lucrurile. Mulți au dispărut...

— Mureau mulți în lagăr ?

— În prima perioadă au murit mulți. N-am să uit pînă mor trenurile cu prizonierii germani ce veneau din Polonia, erau în ele oameni ajunși schelete, saltelele de ciolini pe care am dormit în lagărul de la Moșansk, uriașa latrină în care cădeau oameni și nu-i mai scotea nimeni, nemții arși de boală care ieșeau în ploaie și acolo rămîneau, ca niște statui ale disperării, tunurile cu care trăgeau rușii în noi pe malul Mării Putrede, la Perekop, atunci cînd ne-au luat prizonieri, omorurile de noapte făcute de soldați, tătarii din Crimeea ciuruiți

de ruși pentru faptul că fuseseră de partea nemților, soldații noștri, și ei prizonieri, care, incitați de ruși, ne huiduiau, anchetele nesfîrșite ale N.K.V.D.-ului, lucrul la pădure pe un ger de minus 35 de grade. În toate acestea mureau oameni. Bolile de stomac făceau ravagii. Ca să nu mai vorbesc de foame...

— Foamete mare, nu ?

— În toți cei patru ani și două luni de prizonierat n-am fost niciodată sătul. E groaznic. Ca să nu mai reamintesc de frig. Drept fular aveam două obiele, cusute una de alta, mi le-a aruncat un rus.

— Populația a manifestat, vreodată, furie, intoleranță, dorință de răzbunare ?

— Nu. Asta s-a întîmplat doar pe front, cînd ne-au luat prizonieri, după retragerea noastră din Kuban.

— Ce făceați în lagăr ?

— Lucram la pădure. Rușii pretindeau că respectă Convenția de la Geneva. Convenția prevedea ca ofițerii să nu fie puși decât la munci de autoservire. Or, noi tăiam și căram lemne.

— Cu ce cărați lemnele, cu caii, cu tractoarele ?

— Cu spatele, dar cel mai adesea noi, prizonierii, eram cei care ne înghămam la sănii sau căruțe. La muncă eram păziți de gardieni și ciini lup.

— N-ați încercat să vă opuneți regimului de muncă forțată ?

— Ba da, făcînd grevă. În 1946, din motive electorale — erau alegeri în România — rușii au făcut un lot de peste 1000 de prizonieri, pentru a-i aduce în țară. Eram și eu printre norocoși dar, ca și alții, am fost returnat în lagăr, pe motive că sînt reacționar. N-am mai vrut să ieșim la lucru. Apoi ne-au închis într-o baracă unde am declarat greva foamei. Aduceau coșuri cu piine albă, ca să ne tenteze. N-au reușit să ne facă să ieșim la muncă. Atunci **GULAG**-ul a dispus să se folosească forța. Un detașament de ceasovoi (gardieni), cu ciomege, puști automate și ciini-poliști ne-a bătut și ne-a sfîșiat, eram terminați. Am mai făcut o grevă într-o iarnă cînd au vrut să ne țină la muncă două schimburi. S-a întîmplat la fel. Cea mai mare grevă am făcut-o în 1947 cînd am cerut repatrierea. În 1948, la plecarea mea din lagăr, N.K.V.D.-ul încă mai ancheta. Cei aflați sub anchetă au rămas, pe mai departe, în lagăr. Nu mai știu ce s-a mai întîmplat cu ei...

EUGEN MIHĂESCU

O MĂMĂLIGĂ PENTRU LINIȘTEA NOASTRĂ...!

Pînă nu de multă vreme **MĂMĂLIGA** a fost considerată factorul-cheie, produsul (net sau brut) pe cap de locuitor, al românilor. Un mare comic român de origine străină, acum aflat în străinătate dar neuitînd pesemne valorile patriei-mumă situate, la vremea exilului său, sub impetuoasă dezvoltare a civilizației socialiste, afirma chiar — pornind pe semne de la modelul afișat mai sus — că „românul posedă : 0,5 g oțel ; 1/8 pălărie fetru ; 0,25 l petrol ; 15 g unt ; 18 buc. cuie tablă ; 0,2 g icre negre ; 1,6 metri țesătură loden pardesiu ; 1,5 kg brînză ; 1,03 minecă scurtă cămașă stambă ; 0,80 kg lozinci, etc. — pe cap de locuitor !”.

Firește că de atunci lucrurile s-au schimbat, vom încerca să le aducem la zi, adică în actualitate. Pornind de la factorul „brut” :

...Cuvîntul în sine — adică **MĂMĂLIGA** — s-a dovedit a fi intraductibil

în alte limbi (termenul mexican „**Tortillas**” de pildă, fiind departe de accepția noastră autohtonă și mai ales însemnînd cu totul și cu totul altceva... !). Viețuitorii plaiurilor carpatine — precum și cei de mai jos de munți către Dunăre, Nistru și Tisa pe vremuri — s-au trezit că străinătatea occidentală sau asiatică, prin bunăvoință reciprocă, se dedă la consumul alimentului lor național, rumena și aburînda fiertură a soarelui devenind pur și simplu un adaos la „szarmale” sau „tzuika” (încă două produse asociate ad-hoc și fără nici o legătură, cu hrana sau beutul rumânului sărac și sărman în genere), expuse însă vizibil pe marile firme cu neon ale capitalelor superdezvoltate ale lumii.

MĂMĂLIGA așadar înseamnă — pentru a pune lucrurile la punct ! — o fiertură : se pune apă într-un ceain, se lasă să clocotească apa, apoi se toarnă

mălaiul cernut printre degete pînă se îngroașă compoziția ; iar apoi, se amestecă virtuos... cam asta ar fi ; produsul final fiind însă de sorginte națională, este de dorit ca și ceainul să fie verificat (din bătrîni), și mălaiul să fie proaspăt (din moară, nu din pungi din plastic), iar degetele să fie zbîrcite (și nu unse cu alifii diverse, sau învelite în inele de aur, sau — mai ales — mînjite de tușul unor ștampile gen „strict secret”). Se mai adaugă puțină sare, preferabil nu din-import ! Gata.

MĂMĂLIGA se răstoarnă, îndeobște, pe un platou din lemn. Unii au folosit, și mai încearcă încă, metalul : s-a constatat însă că în acest din urmă caz amestecul fierbinte, răsturnat brusc peste un suport deosebit de rece (betonul-dușumea al unei pușcării de pildă, sau și mai teribila răceală violent înghețată a prostiei umane), îl face să nu țină prea mult, în forma impusă — adică să crape repede și să se spargă în bucăți, în cele din urmă.

MĂMĂLIGA mai poate fi considerată, în anumite împrejurări, o substanță explozivă, un fel de bombă din plastic ; în genere, această considerațiune aparține celor ce încă nu au gustat-o de-a binelea și nici măcar cîntit... Altfel nu se explică formula sugerată și susținută pînă la absurd prin anii 980, și anume că : „În contextul european, **MĂMĂLIGA** nu va exploda niciodată !”... Din nefericire (!) ea a explodat.

MĂMĂLIGA noastră românească ascunde, în fine, o seamă de secrete. Unul e cel că înșală : fierbinte fiind, deci proaspăt așternută și neîncepută încă, ea prezintă un aspect pașnic : o turtă lăbărtată, cu coaja opacă. Galbenul ei minte însă — atînge-l doar cu buricele degetelor, îndemnat de aparența-i solidă și rece — și te vei trezi urlînd de durere, imediat apoi, simțîndu-l arsura

feroce (precum în celebra scenă a mămligii cu fasole din „Moromeții”, vol. I, de Marin Preda — alt „mămăligar”) ; pesemne că din pricina asta bătrîinii noștri tăiau **MĂMĂLIGA** cu o sfoară subțire, în felii drepte, lăsîndu-le să se adune una peste alta spre răcire și scutindu-și astfel degetele de ascunsul pericol al minunii risipite pe tava din lemn.

Alt secret : **MĂMĂLIGA** — se știe ! — se face din mălai. Mălaiul se face din porumb. Porumbul a fost adus în Europa prin secolul XVI — de la Columb citire ! — ei bine, vine unul, îndeobște solid și crescut fără soia, îți rupe un colț din mămăliga pe care i-ai așternut-o, mestecă pofcios și apoi, trăgîndu-și în sus pantalonul : „Mmmm, mișto : io-te bă, piinea Daciilor ! Cum să uiți, neamule, gustul ăsta, și mai ales cum să nu lupți împotriva ăstora... cum le zice ? ! Care vor să ne vindă... destabilizează, ăăă... ! ? ăștia, de : care gîdesc, nu muncesc ? !”

...Din înconștiență, sau din altceva, mult mai periculos și mai ascuns firii — unui popor obișnuit să-i aștearnă oaspetelui, la masă, atîta cit are ! — niște indivizi, niște mămăligari de ocazie, își bagă mîinile pînă la cot în ceainul României folosind mînuși confecționate din rugina marxism-leninismului, încercînd să ne convingă, iarăși !, că n-a existat focul de sînge al tinerilor sacrificați pe altarul acestei țări în Decembrie, că și ceainul e din plastic, iar „păsatul” mămăligii lor blestemat ne poate astupa, definitiv, gura ! Că n-am fi în stare a face din griu o piine albă și pufoasă, învelită într-un ambalaj civilizat, pe care să o oferim tuturor — chiar și nouă înșine — în magazinele Europei !

Așa să NU le ajute Dumnezeu !

HORIA PĂTRAȘCU

Mai sint de citit mii de cărți Un mare instigator la cultură: Mircea Eliade

Mircea Eliade, **Profetism românesc**. Volumul I (Cuprinde ciclurile de articole **Itinerariu spiritual**, **Scrisori către un provincial** și **Destinul culturii românești**. Alături de Dan Zamfirescu.) Volumul II (Cuprinde ciclul de articole **România în eternitate**. Selecția textelor și prefața de Nicolae Georgescu.) Editura „Roza vânturilor”, București 1990. Coperțile de Nicolae Sirbu. Volumul I — 160 de pagini, volumul II — 224 de pagini. Volumele I și II — 137 lei.

Intr-un moment în care viața culturală de la noi se află într-un fel de ceață, ni se pun la dispoziție aceste excepționale culegeri de articole — cu valoare de repere luminiscente. Scrise și publicate de tânărul Mircea Eliade în perioada dintre cele două războaie mondiale în reviste pe care astăzi nu le mai consultă decît specialiștii, articolele nu numai că „rezistă” și în prezent, dar depășesc cu o clasă toată publicistica prezentului. Ele au o stranie forță de a-i instiga pe tineri la cultură, de a mobiliza energiile intelectuale. Unele dintre ele se caracterizează chiar prin suflu vizionar (ceea ce l-a determinat pe Dan Zamfirescu să-l numească pe Mircea Eliade — într-un stil exaltat — „profet al neamului românesc”). Semnificativ și de neuitat este în acest sens articolul **Anno domini**, publicat la sfîrșitul anului 1927. În loc să privească în urmă cu suficiență, cum se obișnuiește în publicistică, în asemenea împrejurări, autorul face un sever rechizitoriu la adresa mediocrității generației sale: „Am zăbăvit cu toții, să o recunoaștem, pe marginea aceleiași prăpăstii, cu aceleași gesturi moștenite, cu aceleași strigăte imprumutate. Nimeni dintre noi n-a avut nebulosul curaj de a se avînta deasupra întinericului. (...) Am fost cu toții mediocri, îngîmfați, de o jalnică veselie.” După ce descrie astfel situația, publicistul îi îndeamnă pe tineri să considere anul care începe — 1928 — ca ultimul an din istoria umanității, ultimul an dinaintea înfățișării la judecata supremă și să trăiască la o asemenea tensiune spirituală încît să recupereze catastrofa răminere în urmă: „Sîntem datori să gîndim, calm și ferm: e ultimul an și e anul scadenței! Trebuie să ne adunăm într-o singură rază, să ajungem stăpîni pe clăbucii duhului, să lucrăm ca niște bestii la opera noastră, la conștiința noastră. Vom descoperi fiecare disciplina celui ascetism purificator, al unei Brahmacharyya mai puțin aspră ca a înțelepților indieni, dar tot atît de virilă, de organizată, de rezistentă. Trebuie să înțelegem cu toții că nimic nu se poate crea fără dureri, fără cumplite renunțări, fără sobră seriozitate.”

Se potrivește acest îndemn doar anului 1928? Pentru 1991 nu este valabil? Pe vremea cînd scria înflăcăratele cuvinte, Mircea Eliade presimțea parcă apropierea războiului și anihilarea vieții culturale normale, prin instaurarea comunismului. Mai erau doar zece-doisprezece ani de creație în condiții de libertate. Poate că noi, cei de azi, nu vom dispune nici măcar de zece-doisprezece ani. Poate că în curînd se vor produce mari dislocări de imperii, războaie civile declanșate asemenea unor reacții în lanț, restaurări parțiale sau complete ale sistemului totalitar, crize economice mai distructive decît cataclismele naturale. Poate că toți oamenii de valoare vor fi din nou închiși și exterminați, cu acea dră viscerală, care suie din tenebrele existenței primitive și răbufnește din cînd în cînd și în vremea noastră, împotriva a tot ceea ce este ales, nobil, complex. Tocmai de aceea trebuie să ascultăm de îndemnul lui Mircea Eliade și să ne grăbim. Tot ce este făcut rămîne bun făcut. Poemele și cîntecele, descoperirile științifice și ideile filosofice nu pot fi distruse cu topoare sau răngi de fier, nu pot fi arse sau inundate, nu pot fi închise în temnițe sau aduse în fața plutoanelor de execuție. Iar dacă viața va fi generoasă cu noi și nimic rău nu se va întîmpla, nu vom regreta că ne-am grăbit să realizăm ceva excepțional. Oricum ne așteaptă, pe fiecare dintre noi, bătrînețea și moartea.

ALEX. ȘTEFĂNESCU ■

„Tot ce se întîmplă azi, e anticultură și antilibertate“

Vladimir Găitan reușește un rol extraordinar în „3 Havel”. Spectacolul are succes de public, sala e plină. Mă așteptam ca întîlnirea cu el să se deruleze sub semnul optimismului. Nu a fost așa. De ce?!

Există un timp al mărturisirilor în care întrebările nu își au rost. Cel din fața ta începe să povestească, îl privești. Carnetul plin de întrebări rămîne închis minute în sir. „M-ai surprins pe fondul unei mari întrebări: dacă să renunț sau nu la profesia de actor. Și dacă renunț în ce să mă recalific?!” Cînd interviul domnului Pleșu despre perspectiva teatrului, m-a cuprins așa, o jale! Noi nu putem exista fără subvenția de la stat. Să vorbim despre sponsorizare e mult prea devreme pentru că nu avem încă niște forțe industriale. În film lucrurile merg foarte prost. În doi ani s-a făcut un film și jumătate. Și atunci, ce-i de făcut?! Dacă se ia subvenția, schemele teatrelor vor trebui micșorate. Foarte mulți dintre noi vor rămîne pe drumuri. La 44 de ani ce poți face pentru a-ți asigura existența?! Sînt niște mărturisiri dureroase. Am 40 de filme și dacă aș fi foarte cinstit rîmîn cu vreo 7, pentru că restul sînt făcute pe calapodul celălalt. Plătăm scump acești ani de falsificare a istoriei. Acum au voie să facă film și nimeni nu se apucă. Giurhescu a venit și în două luni a pus acest „Havel”. Nu s-a pus în valoare, ne-a pus pe noi, actorii, în valoare.

„Actorii” acestor zile îi știm cu toții indiferent de ordinea în care le-am înșirui numele: Brucan, Baltazar, Bîrlădeanu. Poate a ve-

nit timpul să mai scriem și despre artiștii noștri. Există un vid de vedete. În curînd și cele cîteva nume mari ale teatrului nostru vor fi date uitării. Teatrul slefuiește talentul actorilor. Televiziunea și filmul îi face cunoscuți. Așa se întîmplă în multe părți, dar nu și la noi. „Imediat după revoluție, Dan Iosif afirma cu parapon că în timp ce ei luptau în CC, noi ne inghesuiam la televiziune ca să ne facem popularitate. Am vrut să-i dau odată replica domnului Iosif, că noi, actorii, am mers la televiziune pentru că noi acolo lucrăm. Și drumul pînă la televiziune era cumplit, pentru că oricînd puteai să primești un glonț în cap. Ori te împușeau soldații

care apărau televiziunea ori așa zisii teroriști. Noi ne-am făcut datoria așa cum am simțit și ne-am retras cu mult bun simț după aceea.” Pentru cei tineri, Vladimir Găitan continuă să însemne, în primul rînd, personajul din „Reconstituirea”. „Eu sînt produsul unui fenomen de deschidere și cînd spun asta mă gîndesc la „Reconstituirea” care a însemnat în '68 exact ce trăim noi acum: o libertate extraordinară. Așa a început conducerea lui Ceaușescu. Discursul fulminant cînd a fost ocupată Cehoslovacia ne-a pălîit pe toți. Iar după aceea, încet-încet, ne-a încălecat și a venit dezastrul. Mă întreb dacă acum se va întîmpla la fel?! O mică libertate, iar apoi vor începe să ne explice că nu sînt bani, că televiziunea trebuie să-și restrîngă programul, nu se vor mai da bani pentru piesele costisitoare, se vor micșora devizele la filme. Sub pretextul sărăciei revin vechile obiceiuri. Și începe să-mi fie frică, pentru că așa a început și atunci. Cel mai bun barometru e cultura, în care s-a lovit fără milă. Cultura e cel mai bun barometru al înnegrii sistemului.

De ce nu sîntem mai calzi, mai înțelegători. Numai așa putem să redevenim la ceea ce am fost noi, românii, un popor de oameni buni. Ne sfîșiem pe stradă, ne devorăm. Mă intricoșează cruzimea cu care oamenii s-au repezit la acești puțini dizidenți ai noștri. Mi se pare atît de josnic că ministrul culturii poate fi terfelit, pentru că Pleșu rămîne un intelectual. Nu ne facem nici un serviciu bălăcărîndu-ne noi, intelectualii, în presă, față de cei din jurul nostru care așteaptă să dăm dovadă de decență.”

Pe scena Teatrului de Comedie, Vladimir Găitan îl interpretează

„Nu pot estetiza o tragedie națională!”

Interviu cu Vasile Gogea, redactor-șef adjunct la revista Astra (Brașov)

Reporter: Vasile Gogea, nu ne-am revăzut de dinainte de evenimentele din decembrie '89. Vorbește-mi, te rog, despre starea ta de spirit în acest răstimp.

Vasile Gogea: Am rămas cumva marcat de persistența unei anumite minciuni fondatoare care a fost impusă în chiar ziua de 22 decembrie 1989. Am rămas marcat mai ales că, în 1987, făcusem un pariu moral cu mine însumi, și anume că nu voi mai supraviețui unor minciuni provocatoare de morți omenești, victime, sau modificări abuzive de destine umane. Acest angajament față de mine însumi l-am luat în dată de 15 noiembrie 1987 cînd, de mină, cu fetița mea în vîrstă de 7 ani, am asistat la manifestarea muncitorilor de la Uzina de Autocamioane din Brașov și cînd ea mi-a spus: „Tată, este revoluție!” N-am putut să-i confirm această impresie și, a trebuit să o mint, pentru prima oară, să-i spun, pentru a-i potoli plînsul isteric în care izbucnise, că se înșală, că este vorba doar de niște filmări pentru un film istoric regizat de Sergiu Nicolaescu. Din acel moment, toată viața mea morală s-a modificat. N-aș vrea să evoc acum amendementele care prevesteau această modificare, sînt foarte multe. Pot, totuși, să-ți spun că, în 1969, am fost unul dintre participanții la prima revoltă dintr-o instituție de învățămînt militar din România — este vorba de Liceul Militar din Breaza —, lucru care a cîntărit suficient în faptul că nu am absolvit acel liceu, urînd cu totul altă cale. Din acel moment deci, din 15 noiembrie '87, am urmat o cale morală care mi-a fost foarte limpede, iar în clipa în care, după 16 decembrie '89, Timișoara a declanșat ceea ce știm cu toții, pentru mine pariul devenise deja o condamnare, o condamnare la libertate. Eram condamnat la libertate, condamnat la a-mi urma propria opțiune morală. Și n-am ezitat să fac acest lucru. În noaptea de 19 spre 20 decembrie am avut o convorbire telefonică cu un gazetar francez, căruia i-am declarat, sub nume propriu (pînă atunci mai dădusem declarații despre situația din Brașov și despre alte multe lucruri, însă sub pseudonim), că este mult mai ușor să supraviețuiești frigului, înfometării sau întinericului, decît rușinii proprii lășătății. Lucrurile care au urmat de atunci încoace, reacțiile mele, reprezintă materializarea acelei declarații...

Rep.: Și ajungem la momentul actual...

V.G.: Sigur că, ceea ce urmează să se întîmple de mine este consecința logică, morală, politică și civică a ceea ce mi-am asumat în urmă cu trei ani, și anume, o solidaritate — nu numai declarată, ci activă, la nivelul la care pot fi eu activ — cu Timișoara. Am fost la Timișoara în urmă cu două săptămîni, am stat de vorbă cu cei de la Comitetul de coordonare a greviștilor, cu Traian Pascu, liderul Alianței sindicale din Timișoara, am avut o convorbire extraordinară de interesantă cu Tavi Jurma, liderul Comitetului de coordonare a grevei generale a studenților, am participat la o întrunire a Solidarității universitare cu Comitetul studențesc, întrunire care mi s-a părut extrem de instructivă și care ar fi trebuit, după părerea mea, difuzată pe postul național de televiziune, reprezentînd un adevărat exercițiu-model de democrație participativă, în ciuda opiniei lui Silviu Brucan, conform căreia nu putem aspira în România la asemenea modele decît peste 20 de ani. Deci, după ce am fost la fața locului și am văzut toate aceste lucruri în desfășurarea lor, am considerat că ar fi o lașitate de neiertat să nu îmi exprim poziția față de ceea ce se întîmplă la Timișoara. Această decizie a suferit o oarecare întîrziere datorită evenimentelor majore de pe scara continentală și planetară: țările baltice și conflictul din Golf. Credința mea intimă este că tot acest conflict din Golf nu este decît o cortină politică menită să ascundă contraofensiva cercurilor celor mai reacționare și conservatoare din lumea comunistă, cu sediul la Moscova, care încearcă să mute cortina de fier de pe aliniamentul Polonia — Germania de Est — Ungaria — Cehoslovacia, pe un nou aliniament: țările baltice — Basarabia — România — Bulgaria — Albania. Este un lucru extrem de grav. Dacă pînă la data la care oameni din Vilnius au fost striviți sub șenilele tancurilor sovietice, starea de asediu — ne declarată de Moscova — s-a putut consuma fără efecte în mass-media occidentală, din momentul apariției victimelor ea trebuie consemnată și riposta trebuie să fie pe măsură. În același timp vreau să atrag atenția că România se află de un an de zile într-o stare nedeclarată de suspendare a libertăților constituționale, care tinde să se transforme într-o stare de asediu, asemănă-

toare celei de la Vilnius, Riga și Tallin.

Rep.: Vasile Gogea, ești unul dintre virfurile de lance ale prozatorilor „generației '80”. Ce ne poți spune despre anul care a trecut: speranțe, impresii, certitudini?

V.G.: Anul 1990 nu a adus în vitrinele prozei românești nimic nou. Acest fapt este îngrijorător. La întrebarea: să nu existe oare nimic în sertarele generației '80?, răspunsul e, știu foarte bine, că există. Știu, la fel de bine, că anumite mecanisme administrative, politice, financiare, au îngreunat enorm procesul de apariție a ceea ce se află în sertarele generației. Pot spune că generația '80 va modifica ierarhia valorică abia după o perioadă în care se va putea exprima liber, plenar, fără nici un fel de presiuni conjuncturale și financiare, probabil, în jurul anului 2000. Deceniul 1990—2000 este cel care va impune literatura de sertar. Semnul meu de îngrijorare însă, nu se referă atît la generația '80, cît la generația '90 care, cred că va avea de suportat și ea o întîrziere destul de substanțială, abia după anul 2000. Oricum, nu cred că generația '80 s-a exprimat în totalitate, fiind totodată și cea mai susceptibilă generație scriitoricească în a scoate la iveală opere de sertar. Generația '80 are opere de sertar de mare valoare care vor schimba în mod esențial ierarhia valorică literară. Trebuie să avem numai răbdare, lăsîndu-i timpul necesar apariției, receptării și impunerii calităților ei.

Din punct de vedere politic, trebuie să acceptăm ideea că există o generație '80 care s-a manifestat mai puțin spectacular, generație cuprinzînd ingineri, medici, farmaciști, artiști plastici, economiști, profesori, solidari în spirit și care au făcut, în toată această perioadă, publicul generației '80 de scriitori. În această generație de cititori îmi pun, de fapt, speranța principală, în capacitatea ei de a redresa țara, de a ridica nivelul cultural, științific și tehnic la standarde europene. Pentru acest lucru însă va trebui să recunoaștem cu toții capacitatea celor din generația noastră, care se manifestă acum ca politicieni profesioniști, să nu-i contestăm și să-i lăsăm să-și facă treaba fiindcă, cu cit și-o vor face mai bine, cu atît mai bine ne-o vom face și noi, ca scriitori, farmaciști, plasticieni, medici sau ingineri.

PAUL VINICIUS ■

chiar pe Havel. Personajul scriitorului dizident izbutește atât de bine pentru că actorul a știut să evite accentele eroice sau patetice. S-a ferit cu multă intuiție de șablon și, printr-un joc aparent simplu, el aduce o țesătură complicată de trăiri. „Premiera a venit peste un om obosit, blazat, împăcat cu ideea retragerii. M-a încântat Giurghescu. El are meritul principal. La prima lectură am fost puțin speriat. După ce un partener imi aruncă șapte replici debordante, eu trebuie să-i dau un răspuns monosilabic. E fioros de greu. M-a șocat și subiectul. Eu nu am știut că și în Cehoslovacia s-au dărit biserică. Nu am crezut că sistemul era atât de lipsit de imaginație și că totul era tras la xerox, la noi ca și în Cehoslovacia sau Bulgaria. Dar la o repetiție, în scena în care i se cere personajului să se autodenunțe, m-a cuprins o jale îngrozitoare. Am realizat în acel moment toți acești ani în care am fost murdăriți de sistem. Și am izbucnit în plâns. Lui Giurghescu i-a plăcut rezolvarea scenei și astfel s-a născut acel moment foarte important din prima piesă.”

Gloria și Alexandru se așază lângă noi pe canapea. Sint cei doi copii ai lui Vladimir. Petița are 6 ani și urmează o școală particulară de balet, Alexandru are 12 și tocmăi venise de la olimpiada de matematică. Facem câteva fotografii după care fug la joacă. „Sint căsătorit de 16 ani. Soția mea este unguroaică. Așa că, o dată în plus, trăiesc și spaima acestei recrudescențe a naționalismului. Trăiesc toată tristețea aceasta generală în care eu ar trebui să-mi urăsc soția și să mă întreb ce fac eu copiii mei care sint jumătate, jumătate.”

Am cunoscut-o când filmam la Arad. „Pe aici nu se trece”. O întreagă echipă de filmare am intrat hămesii și flămânzi în casa unor unguri și ne-au pus pe masă ce aveau mai bun. Tunde a fost profesoară de sport. A renunțat la profesie de când are copiii. „Mi-am dorit foarte mult acești copii. De fapt mi-ar fi plăcut mai mult o cifră de trei. Am cochetat cu ideea să înfiem unul, dar oboseala care s-a strins în acești ani ne-a făcut să tot aminăm. Iau însă foarte des cîte un copil care să stea cîteva

zile la noi. Acum în vacanță a fost la noi un băiețel dintr-un sat. Acolo la țară muncește serios. După vreo două zile, în timp ce se uita la video, imi spune: Dar știu că voi cei de la oraș aveți mult timp de pierdut!”

Vladimir Găitan a plecat din Suceava acum multi ani, „cu un cojoc alb și niște vise superbe”. Acum am avut sentimentul că stăteam de vorbă cu un om trist și dezamăgit. S-a gândit să emigreze? „Înainte, niciodată. Acum, văzînd ce se întimplă, nu ar fi exclus ca într-o bună zi să plec. E foarte trist ce-ți spun pentru că eu niciodată nu am fost în stare să mă despart de profesie. Am jucat în mizerie, în case de cultură neînălțate cu anii, dar exista o speranță. Tot ce se întimplă azi e anticultură și antilibertate. Trebuie să ne fie frică la toți și să avem un sentiment de veghe zi de zi pentru că istoria să nu se repete. Așa a început și atunci.”

AURELIA BORIGA ■

UN SEMNAL DE ALARMĂ: VIITORUL REVISTELOR LITERARE

CONTRA PUNCT

Un milion de lei deficit!

Inițiată imediat după evenimentele din decembrie '89 și apărind cu regularitate încă din prima săptămînă a lui ianuarie '90, revista bucureșteană CONTRAPUNCT a materializat inițiativa citorva din reprezentanții a ceea ce critica literară românească a numit „generația '80” de poeți și prozatori, majoritatea lor afirmîndu-se pentru prima dată în peisajul literar românesc, în cadrul Cenaclului de Luni, condus de reputatul critic și eseist Nicolae Manolescu.

Plecînd la drum cu un tiraj de 30 000 de exemplare, atîngînd — în jurul lunii iunie — un maximum cifrat la 40 000 exemplare, revista înregistrează o puternică

scădere, ajungînd astfel la 13 000—14 000 de exemplare, din care DEP își oferă serviciile doar pentru maximum 9 000 exemplare. Așa stînd lucrurile, redactorii revistei s-au văzut nevoiți să trateze cu difuzori particulari, ceea ce le creează probleme suplimentare, tot ei trebuind să împacheteze, să care și să autotransporte baloturile pentru a le putea difuza, întrucît editorul, deși încasează comisioane substanțiale, nu se implică practic cu nimic în activități de pre-difuzare. Nu este puțin lucru, avînd în vedere că revista beneficiază de redacția cea mai restrînsă (practic, doar 6 redactori). Beneficiază, de asemenea, de cel mai mic fond

financiar și de cel mai scăzut nivel de salarizare dintre toate revistele U.S.R.

Confruntată cu spinoasele probleme ale scumpirii hîrtiei și manoperei tipografice și cu năzurile (de)serviciilor practicate de DEP, pe parcursul anului 1990, revista CONTRAPUNCT a înregistrat un deficit financiar de un milion lei, deficit ce nu poate fi recuperat din cauza diminuării tirajului, pînă la limita inferioară de supraviețuire a publicației.

La o ședință ce a avut loc recent la sediul U.S.R. și în care au fost discutate problemele acute cu care sint confruntate revistele literare, s-a afirmat, pe baza unor analize efectuate, că deficitul total înregistrat de cele 28 de reviste ale U.S.R. se ridică la 30 milioane lei pentru anul 1990. Cu aceeași ocazie s-a anunțat că ele vor primi sprijin material din partea Ministerului Culturii, reprezentînd o anumită cotă-parte din fondul de subvenții acordat de Guvern.

PAUL VINICIUS ■

Correspondență literară

Am primit deja numeroase scrisori de la cititorii noștri, care își exprimă fireasca nedumerire în legătură cu intreruperea acestei rubrici de corespondență. Înainte de toate, mulțumim tuturor celor care ne-au scris în această perioadă, pentru interesul cu care solicită revista noastră, să fie mai aproape de inima și interesele lor.

În intervalul de timp trecut (care ne-a confirmat audiența de care se bucură rubrica noastră), am primit scrisori de la numeroși corespondenți din toată țara, cărora le transcriem numele, pentru a avea confirmarea că mesajele lor au ajuns la noi:

Marius Sirbu (Lugoj), Olimpia Coconu (Buzău), Adrian Daniliuc (Botoșani), Pruteanu Vasile (Galați), Ion Socol (București), Mădălina Canură (Piatra Neamț) — toate scrisorile, Gabriela Irimescu (Piatra Neamț), Dora Constantinescu (Constanța) — toate scrisorile, Ana

Bledea (Baia Mare) — toate scrisorile, Iulian Nută (București), Gabi Robescu (Tîrgoviște), Derda Eva (Cluj), Trandafir Simpetru (Brăila), I. M. Parțial (București), Rodica N. V. Simion (București), Camy (București), Ecaterina Moraru (Vameș), Alexandru Vasile (Bistrița), G. Militaru (Șirna), Burlacu Adriana (Borșa), Băbeanu Nicolae (Pitești), Grigore Cătălin (Pitești), Victor Beșliu (Bălți, Republica Moldova), M. Ionete (Tîrgoviște), Frontul Popular din Republica Moldova, Andrei Șerban (Constanța), Anton Stanciu (Galați), Mălina Lupu (Caracal), Vasile Popa Titel (Șerbănești), D. V. N. (București), Ciută Elena (Moinești), Mihail I. Vlad (Tîrgoviște), Manta N. Nicolae (Turești), Popa Letiția (București), Florentin Florescu (Botoșani), George Popescu (Pucioasa), Cînea Stela (Timiș), I. P. (Cimpina), Costică Daseălu (Pitești), Bogard Ionel (Buzău), Valeriu Sabău (Desești),

Nicoară Mihail (Baia Mare), Ionescu Ana (Constanța), Cosma Felicia (Mureș), Stoilo (București), Tăgîră Ion (Simeria), Radu Zăgreanu (Cluj).

Precizăm încă o dată că această transcriere de nume nu are decît valoarea unei confirmări de primire, în intenția de a ne asigura cititorii de întreaga noastră bunăvoință. Dacă vom preciza că în răstimpul care a trecut, redacția revistei Flacăra s-a reorganizat, iar cel ce semnează aceste rînduri va răspunde, în viitor, de apariția lunară a noii noastre publicații, Flacăra Basarabiei, veți înțelege mai exact tăcerea de mai bine de o lună a acestei rubrici și ne veți acorda, sperăm, toate circumstanțele atenuante.

Reluăm, așadar, dialogul nostru, cu intenția de a răspunde tuturor scrisorilor primite, în speranța că vom găsi, împreună, modalitatea optimă de a finaliza atât de delicata problemă a actualului debut literar.

ION ZUBAȘCU ■

Parada modei

Le cer din start iertare dactilografiei și zetarului pentru exotica înșiruire de nume ce urmează și care, la urma urmelor ne-au devenit tot mai primejdios familiari:

RAYTHEON, MARTIN MARIETTE, HAZELTINE, LITTON, MORTON THIOKOL, THOMPSON CSF, pe de-o parte și, încă și mai misterioase, numele mai jos scrise: MIG 29, MIRAGE F1, EQ, SU 24, J 6, SCUD, JAGUAR, AL HUSSEIN, AL ABBAS, TORNADO, B 52, TOMAHAWK, PATRIOT, A WACS...

Ce vor fi fiind acestea?

Uragane?

„Mărci” de lalele?

Numele unor garnituri de bucătărie?

Numele unor personaje S.F.?

Nici vorbă! Sint nume, mai mult sau mai puțin reale (după starea civilă) ale unor fabricanți de arme și produsele lor, armele propriu-zise, ce fac fala acestui mileniu cu zile numărate.

Prospectele publicitare tipărite pe hîrtie cum n-au „văzut” Shakespeare și Eminescu ori trase pe filmuri colorate ori în peliculi tele și video, aceste arme desfid orice paradă a modei (muieresti, care doar că bucură ochiul) impunîndu-se obsesiv simțurilor noastre. Nici diminutive nu suferă, spre a le alina cumva, Armulețe? Armisore?

Păzite cu strășnicie seculi de-a rîndul, secretele armurierilor (termen blind, de atenuare a realului) sint dezvelite acum în fața „publicului” ce nu le pricepe ca și în fața opozițiilor ce nu le pot „reedita” în variante și mai înfricoșate din pricina de tot pecuniare. Bravada și cinismul se însoțesc atunci cînd duelul indeobște mut al laboratoarelor militare aduce pe lume noi, de neimaginat, scule distrugătoare. Sărăcia, poluarea, cancerul, alfabetismul, toate ar fi suprimate cu utilizarea, deturată, a unor părți din bugetele de răzbel ale națiunilor dar sintem incapabili de a ne face auzite „glasurile” și altfel decît cu mijloacele războiului.

„Parada modei” ce se desfășoară în Golf îi poate concentra chiar pe războinici prin vocație: „rachete cu conture feline, elicoptere cu zboruri grațioase, Kattuse cu senzualitate sîroiri de lumini, avioane „nevăzute”, etc... Cuceririle lumii moderne (televiziunea și sateliții de comunicații), îi înlocuiesc acum pe (o, Picasso!) porumbeii zburlind la Verdun peste tranșee și preiau muncile subtile ale spionilor, și fac inutile danteturile, siniera și burtieră unei noi Mata Hari. Se filmează fantast mișcări de tinichele prin nisipuri, semn că anglo-americanii încă îl mai caută pe Rommel. Tot nu l-au prins, frate? Și uite-l, slujit de avîntul ciberneticii pe Harun Al Rașid în persoană!

Războiul va fi totdeauna „arhaic”, primitiv și absurd atîta vreme cît uciderea oamenilor rămîne principala lui fală. A exalta la nesfîrșit știința păcii a devenit o preză mai plicticoasă decît povestea Genovevei din Brabant. Crimele (altora) ne-au abrutizat, singele (altora) nu ne atinge și ne mirăm că la greu, la neînchipuit de greu, la nemeritat greu, la rău istoric (și preistoric) suferința (noastră) a românilor ne e înțeleasă!

Cum nu-s decît un soldat (etern) neinstruit, lăsat la vatră de toți căprarii armatelor grozave imi îngădui să mă gîndesc, timid, la motivele oribile (ori periodice oribile) înceștări din Golf și-mi zic precum că ele nu-s cele asupra cărora s-a convenit. Că iar se bate sau să priceapă iapa și că la urma urmelor imperiile au și ele necazurile lor, micile lor daraveri greu de lămurit la o cană cu vin.

Adică la o cană cu petrol.

Ce-ar fi fost dacă ar fi fost ca în Kuwait să nu existe sonde, ci numai plantații de mușetel? Fac prinsoare pe-o smochină că n-ar fi fost război...

GHEORGHE TOMOZEI ■

Eterna aventură

Volumele traduse în diferite limbi, cuprinzînd selecțiuni din opera poetică a lui Eminescu, formează o bibliotecă respectabilă care se îmbogățește anual cu noi ediții tipărite pe diferite meridiane.

Traducătorii maghiari din România și Ungaria, aplecîndu-se mai bine de un secol asupra textelor nemuritoare, au avut și au și în prezent o contribuție de seamă la îmbogățirea acestui patrimoniu spiritual. Primele tălmăciri din creația poetică a lui Eminescu au văzut lumina tiparului încă din timpul vieții poetului. În perioada interbelică, numărul traducătorilor, deci și al traducerilor, a crescut. Un nou val a sporit acest patrimoniu după al doilea război mondial, atît în Ungaria cît și în România. O contribuție de seamă la această aventură eternă au avut poeții maghiari din România, asigurînd pentru iubitorii poeziei integrală eminesciană. Așa se explică faptul că unele poezii au mai multe variante, realizate în decursul mai multor decenii. Comparîndu-le, putem urmări creșterea măiestriei traducătorilor care, folosindu-se de realizările eminescologiei, au reușit să elaboreze tălmăciri fidele atît din punctul de vedere al conținutului cît și din acela al formei.

Cititorul român poate afla cu surprindere și satisfacție că „Luceafărul” are opt traduceri integrale, unele realizate în anii '20—'30, altele în deceniile 5 și 6. Berde Mária, Franyó Zoltán, Aprily Lajos, Kiss Jenő sint autorii celor mai reușite tălmăciri, de înalt nivel artistic, ale acestui poem nemuritor. Întreprinderea lui Gáldi László de a da o nouă variantă a Luceafărului, din păcate, n-a fost dusă la bun sfîrșit. Moartea timpurie l-a împiedicat. Însă, pe lîngă numeroase transpunerii reușite, antologie, excelentul eminescolog ne-a dăruit prima monografie elaborată în limba română despre stilul poetic al lui Eminescu.

Volumul întocmit de Kacsó Sándor, în 1966, care cuprinde toată opera poetică a lui Eminescu (excepțînd variantele) a fost reeditat de Editura „Kriterion” (1984), dar redactorii unei eventuale noi ediții trebuie să aibă în vedere și traducerile realizate de tînăra generație care a îmbogățit tălmăcirile din poezia eminesciană cu noi variante, de incontestabilă valoare.

De la publicarea primelor versuri ale lui Eminescu în limba maghiară, numărul traducătorilor a depășit cifra 100, dovedind cît de mare este forța de atracție a poetului. Această aventură spirituală continuă.

BALOGH JÓZSEF ■

Golful după război

Războiul din Golf, se știe, nu s-a terminat în adevăratul înțeles al cuvintului, nu s-au semnat documentele corespunzătoare, n-a fost anulat, cel puțin până la ora cind scriu aceste rânduri, anexarea Kuweitului de către Irak. Teoretic, ostilitățile pot fi reluate oricind de către aliați. Și totuși, războiul este practic încheiat. Irakul, și am în vedere în primul rând regimul lui Saddam, încă în ființă la ora închiderii ediției revistei noastre, nemaiputând face de acum înainte nimic care să schimbe situația. Putem deci analiza problematica Golfului în perioada postbelică fără să greșim, ca și cind războiul s-ar fi isprăvit definitiv și regulamentar.

Sînt multe chestiuni ce merită atenție. Încep cu concluzia cea mai importantă: s-a făcut demonstrația clară, precisă, indubitabilă că pe mult încercata noastră planetă căprarii nu-și vor mai putea face de cap. Cine va mai îndrăzni de acum înainte să repete aventura lui Saddam? Demonstrația făcută are un imens rol pozitiv: pentru statele cu potențial militar mai modest există acum siguranța că nu vor fi lăsate la merți de toanele unui Hitleruș cu sau fără beretă. În lume sînt deci forțe capabile să descurajeze agresiunea.

O altă chestiune: Irakul postbelic va fi cu Saddam sau fără Saddam? Bătăia luată de dictator a permis, în sfîrșit, irakienilor să-și exprime sentimentele de minie și ură față de cel care le-a adus atîtea suferințe. Saddam a devenit dacă nu odios, oricum, foarte nepopular în lumea arabă. Ii va fi aproape imposibil să se mențină la cîrmă, cu atît mai mult cu cît, e limpede, forțele aliate, și în primul rînd americanii, nu-l doresc ca interlocutor și vor plecarea lui. Și palestinienii îl detestă acum, fiindcă i-a făcut să creadă că a pornit războiul de dragul lor, ca să-i dea afară pe israelieni din teritoriile ocupate, dar s-a văzut că în realitate nu de palestinieni îi pîsa lideului de la Bagdad. Zvonul cu privire la fuga caporalului în Algeria n-a făcut decît să oglindească starea de spirit generală, un fel de anticipare a ceea ce toată lumea așteaptă (afiăm în ultimul moment de o tentativă de obținere de azil politic în India).

În ceea ce privește Kuweitul, se vorbește insistent de necesitatea prefacerilor democratice. Șeicii din familia domnitoare nu trebuie să se amăgească nici o secundă cu iluzia că lumea civilizată a făcut o cruciadă numai pentru ca să le mențină lor tronul și privilegiile. Kuweitul de după război nu va mai putea fi statul feudal de dinainte de începerea ostilităților.

Într-o discuție, evident, și conflictul arabo-israelian, problema palestiniană și a teritoriilor ocupate. Israelul a dat dovadă de multă înțelepciune în timpul războiului. Va face acest lucru și de acum înainte? Fiindcă nu mai e vorba acum de agitare demagogică de către Saddam Hussein a problemei palestinienilor, pretext și diversivitate la agresiunea asupra Kuweitului, ci de problema palestiniană ca atare. De la războiul de 6 zile a trecut aproape un sfert de veac, provizoriul nu poate dura la infinit. Este în interesul Israelului să facă pace cu arabii, să găsească drumul către lichidarea focarului de incordare de acolo, să dobîndească liniștea și siguranța existenței sale.

Dar România? E adevărat, personalul românesc trimis acolo a ajuns cam la spartul tîrgului. Totuși, noi, românii necăjiți (adică nu domnii Iliescu, Roman, Bîrlădeanu și restul nomenclaturii de azi, provenită toată din nomenclatura ceaușistă, ci ceilalți), care putem cumpăra doar 40 de litri de benzină pe lună, și nici pe aceea n-o găsim, credem că e normal ca guvernul să se zbată să obțină de la statele coaliției antiirakiene, pe care le-am sprijinit, compensarea daunelor foarte mari pe care ni le-a adus războiul din Golf, și, pe de altă parte, restituirea de către Irak a ceea ce ne datorează.

ION D. GOIA ■

RĂZBOIUL ELȚIN — GORBACIOV

Sătul pînă-n gît de perestroikă și de părintele ei, Gorbaciov Mihail Sergheievici, cetățenii primului stat al muncitorilor și țărănilor — unde socialismul a învins pe deplin și definitiv pe a șasea parte a globului pămîntesc, farul călăuzitor al oamenilor muncii de pretutindeni — vîd în Boris Elțin un posibil izbăvitor. Rîca dintre cei doi este destul de veche. De curînd, războiul s-a întîlit, șeful parlamentului R.S.F.S.R. acuzîndu-l pe președintele de la Kremlin de înșelarea poporului, de folosirea armatei contra populației civile, de înrăutățirea catastrofală a nivelului de trai al celor care de trei sferturi de veac construiesc cu sîrg și cu entuziasm comunismul, visul de aur al omenirii, de intenția de a menține puterea centrală fără a da nici un strop de autonomie adevărată (adică nu o autonomie de vorbe umflate) republicilor și de alte rele. Care-i substratul acestei lupte? Constituie Elțin o autentică alternativă la echipa de acum? Unii răspund că da, cearta se bazează pe diferențe clare de concepții, de capacități și de posibilități, Elțin e omul deschiderilor, al viitorului, pe cînd Gorbaciov și-a trăit, politicește, traiul, e deja o fosilă, a devenit un conservator feroce, o frînă în calea progresului U.R.S.S. și un fel de ostac al durilor, al vechilor structuri bolșevice, al militarilor în primul rînd. Analize mai la obiect au relevat însă că în problemele fundamentale ce stau astăzi în fața Kremlinului — menținerea unității, trecerea la economia de piață, frămîntările naționale — concepțiile lui Gorbaciov și Elțin nu se deosebesc în chip fundamental. De aceea, susțin unii, conflictul n-ar fi altceva decît o luptă violentă între doi politicieni ambițioși, orgolioși și demagogi, pentru fotoliul prezidențial. În ceea ce mă privește, eu vîd o mare asemănare între duelul Gorbaciov-Elțin și bătălia ce s-a dat la noi între Iliescu și Mazilu. Cu alte cuvinte, vîd în Elțin un om cu defecte de categoria și nivelul celor ale lui Mazilu. Și așa cum domnul Iliescu, în disputa cu Mazilu, a fost avantajat de inferioritatea adversarului și de pîrghiile — știute și neștiute — ce le avea în a sa mină, Gorbaciov va profita de cusururile lui Elțin și de toate „zbirii puterile” pe care le deține ori al căror ostac este pentru a transa afacerea în favoarea lui. Ceea ce nu înseamnă că Mihail Sergheievici este la adăpost. Pericole mari și de tot felul îl pasc din multe alte direcții.

IUGOSLAVIA SE DEZAGREGĂ ?

Și la iugoslavi, cît timp a fost în vigoare regimul totalitar, cu alte cuvinte cît timp a existat betonul

armat titoist, nimeni nu se gîdea la schimbări spectaculoase în structura țării. Acum însă Iugoslavia este în pragul dezmembrării. Două din cele mai importante republici, Slovenia și Croația, și-au făcut cunoscută intenția de a se separa de restul Iugoslaviei. Potrivit părerii președintelui Sloveniei, Iugoslavia ar urma să se dividă în trei state suverane: Slovenia, Croația și restul Iugoslaviei actuale. Președintele Macedoniei a replicat însă: „O federație împreună cu Serbia și Muntenegru este inacetabilă pentru noi”. Așadar, se anunță o divizare în patru părți. Serbia se opune, firește, dezmembrării, fiindcă, de, acolo-i centrul federal, acolo-i Belgradul, însă nu exclude evenimentul, și de aceea înalți demnitari, au spus că, în cazul cînd Iugoslavia se va dezmembra, totuși, Serbia își va extinde frontierele pentru a-i include pe cei 2,5 milioane de sîrbi care trăiesc în alte republici, inclusiv în Croația. Tendințele centrifuge vor duce oare la dezagregarea Iugoslaviei? Mulți spun că acest lucru nu se va întîmpla, deoarece Austria și Ungaria stau la pîndă, gata să se repeadă asupra prăzii. Republicile iugoslave ieșite din federația de pînă acum, și deci rămase singure, ar fi niște mielusei tocmai buna ca să-i mînce lupul cel rău. Dar, va fi considerat acest pericol destul de serios pentru ca el singur să țină în viață Iugoslavia de acum? Voi trăi și vom vedea.

JIVKOV IN BOXĂ

De la Lenin încoace, liderii bolșevici, și cei din marea țară a socialismului victorios, și cei din restul lagărului, s-au arătat ahtiați după întîietăți. Stalin a fost primul care... Honecker a fost primul care... Kadar a fost primul care... Ceaușescu a fost primul care... Iată că, lui Todor Jivkov soarta i-a rezervat o întîietate insolită: aceea de a fi primul șef de partid și de stat comunist din Europa de est (acolo unde comunismul s-a prăbușit) care apare în boxa acuzaților. Procesul a început sîptămîna trecută și noi îi vom ține pe cititori la curent cu mersul lui. Mai întîi, despre obiectul procesului. Să nu care cumva să creadă cineva că Jivkov este chemat în justiție ca să răspundă pentru ce le-a fost dat bulgarilor să îndure în cei 45 de ani de bolșevism, dintre care 33 petrecuți sub înțeleapta conducere jivkoviană. Nu, nici pomeneală de așa ceva. Învîtînd din vasta experiență românească (am arătat altă dată cum ne înțelegem și ne potrivim noi cu bulgarii, ca sacul cu peticul), cel în drept de la Sofia l-au acuzat pe fostul tăluc al națiunii de deturnare de fonduri, de mișmașuri cu case și automobile și de alte gîinării. Să nu-ți crezi

ochilor și urechilor! De tot ce-a însemnat politic domnia lui Jivkov în Bulgaria — nici o vorbă. Dar, poate, asta se întîmplă din cauza că bulgarii consideră că politica lui Jivkov a fost bună? Să vedem ce părere are acum chiar Todor Jivkov despre propria lui politică. „Dacă ar fi s-o iau de la capăt, a mărturisit el, nu aș mai fi comunist, iar dacă Lenin ar trăi, ar spune același lucru”. Să-l audă pe Todor Jivkov vorbind așa bulgarii n-au visat nici în visele lor cele mai îndrăznețe. Dar tristețea imensă care-l cuprinde pe bulgari, și nu numai pe ei, vine de acolo că un făcător și stîlp de bolșevism, un individ care a intoxicat o națiune cu teoria și a chinuit-o cu practica marxism-leninismului, recunoaște acum fără să clipească și fără să se rușineze și fără să regrete că s-a înșelat, că n-a mers pe drumul cel bun. Și cu suferințele oamenilor împinși cu pistolul în coastă și cu baioneta în spate timp de peste patru decenii pe drumul cel rău, cum rămîne? Pentru aceste suferințe cine trebuie să răspundă și cine trebuie să plătească?

APOLITICII U.D.M.R.-IȘTI

Nici politologia, nici logica nu par a fi părțile principale ale zestre de cunoștințe la unii UDMR-iști. Unul dintre ei, se știe, a zis în parlamentul nostru că România nu este stat național, intruc în ea locuiesc 15 naționalități. Dar, unde nu locuiesc naționalități? După logica aceasta, în lume n-ar putea exista nici un stat național. Dar nu de problema statului național vreau să mă ocup acum (am făcut-o în alte dăți). Aici voi avea în vedere doar o afirmație făcută de doamna Kincses Emese, secretara UDMR a județului Harghita, într-un interviu acordat ziarului din Budapesta „Magy. Nemzet”. Doamna Kincses spune: „UDMR nu funcționează ca partid politic”. Dacă nu funcționează ca partid politic, înseamnă că UDMR-ul este o organizație apolitică. Așa să fie? Oare? Situația de organizație apolitică se dovedește într-un singur fel: prin neimplificarea în politică. Dar să iei parte la alegeri, să ai o bună reprezentare în parlament, să-ți spui cuvîntul cu privire la toate marile probleme care se dezbă în sînt țării, să votezi, contribuind la acceptarea ori respingerea legilor — și după toate acestea să pretinzi că nu ești partid politic este culmea caraghiosicului, ca să nu spun mai mult. (I.D.G.).

Pe terenul de tenis din elegantul cartier londonez Belgravia, în fiecare dimineață poate fi văzut un jucător care timp de patru ore exersează cele mai ascunse posibilități de a returna cîștigător mingea peste plasă. Părul îi este strîns într-o banderolă, la fel și încheieturile minilor. Este Björn Borg, 34 de ani, de cinci ori cîștigător al Wimbledonului, o adevărată legendă vie a tenisului anilor '70.

Într-un parc din vestul Los Angelesului sosește zilnic în jurul prînzului un om într-un Jeep. Este Mark Spitz, 40 de ani, de șapte ori medaliat cu aur la Jocurile Olimpice din anul 1972 de la München. După cum declara de curînd reprezentanților presei strînși în jurul unei bănci pe care se urcase campionul, Mark dorește să devină din nou laureat cu aur la Jocurile Olimpice din 1992.

În apropierea pistei de alergări de galop din Leicester poate fi văzut adesea un om cu chipul marcat de cute adînci. Cîntărește ca în zilele lui bune 52 de kilograme. Este Lester Piggott, jocheul cu cele mai mari succese al tuturor timpurilor, care, la 60 de luni după retragerea sa din sport dorește să ia parte din nou la alergări — la 54 de ani!

Se pare că în ultimul timp se înregistrează o pronunțată tendință a marilor campioni din trecut de a reveni în prim planul arenelor sportive. Ceea ce a reușit odinioară Al Oerter, arun-

cătorul de disc american, cînd în 1984, la 28 de ani de la prima sa victorie în 1956 la Melbourne, a început să se antreneze din nou pentru Olimpiadă, încercînd acum cel puțin o jumătate de duzină de foste glorii ale sportului. Pe lîngă Borg, Spitz, Piggott în această cursă amețitoare mai sînt antrenați fostul campion de formula 1, Keke Rosberg, 41 de ani, precum și boxerul George Foreman, campion mondial la toate categoriile în 1973, acum în vîrstă de 42 de ani.

Această tendință a vechilor staruri pare să fie determinată de necesitatea

număr trecut al revistei noastre (nr. 42) situația este dezastruoasă, el reușind „performanța” de a risipi într-un rîst timp record averea sa de circa 130 milioane dolari. Experții apreciază că marele tenisman ar putea totuși să cîștige sume apreciabile și acum prin organizarea de show-uri demonstrative.

Serioase probleme are și jocheul Piggott care nu a reușit să găsească pista cîștigătoare prin îngrozitoarea junglă a finanțelor. Mai mult chiar, rățăcirile l-au dus la o condamnare de trei ani închisoare pentru fraudă fiscală. Foreman, boxerul cu pumnii ca

culații financiare, cumpărarea unui ranch, renovarea unei biserici. Pînă cală. Foreman, boxerul cu pumnii ca marcă, însă în aprilie 1991 Dan Duva, promotorul noului campion mondial Evander Holyfield, i-a promis o întîlnire pentru titlul mondial.

Însă, după cum arată psihologii, come-backul nu trebuie neapărat să se soldeze cu un titlu, suficient fiind pentru unii și un efect de genul: „Ia te uită, mai poate încă”. Mark Spitz mărturisea chiar că dorește „să găsească o nouă definiție pentru ceea ce mai poate face un om de 40 de ani”. Însă, minuni nu se prea pot întîmpla, medicii relevînd că, începînd din cel de-al 25-lea an al vieții, forța omului începe să se diminueze, din al 35-lea an scăzînd cantitatea de hormoni din sînge și elasticitatea vaselor. Iată de ce, dacă pe vremuri Spitz stătea fără eforturi deosebite cite patru ore la antrenament, acum iese din bazin după cel mult două ore.

Pentru pilotul de formula 1, Keke Rosberg, viața fără sportul auto este lipsită de conținut. În această formulă a campionului finlandez este exprimat faptul că singura ieșire din anonim și din eșecul personal este considerată de multe foste staruri o a doua încercare pe terenul de sport. Recîștigarea stimei suporterilor constituie un fel de aripi pentru viață, încrederea că nu vor mai rata nici în viața de zi cu zi.

DANA PIRVU ■

FASCINAȚIA COMEBACK-ului

de a ieși din plictisitorul cotidian, afirmă unii psihologi, arătînd că marile cariere sînt urmate în majoritatea cazurilor de un adevărat vid de activitate. Psihologul din Essen, Ulrich Kuhl, specialist în problemele sportivilor, arată că mulți campioni suferă crize de identitate și cea mai bună soluție pentru a le depăși li se pare a fi revenirea la activitatea care le-a adus succes. În realitate, arată alți comentatori, acești sportivi ar dori să revină în activitate deoarece se află într-o situație dificilă. Pentru Borg, așa cum am arătat într-un

niște baroase, mărturisește franc atracția pentru un gaj cît mai substanțial: „Niciodată n-am reușit să mă descurc cu banii”. În urmă cu 13 ani, după înfrîngerea în fața lui Jimmy Young afirmase că se retrage din sport deoarece „boxul este un afront împotriva lui Dumnezeu”. Însă, nici cariera de predicator nu a avut o desfășurare fericită, fiind grevată și de faptul că fostul boxer trebuia să plătească pensie alimentară la patru soții și opt copii. S-a lansat în tot felul de afaceri păguboase: construirea unui centru de tineret, spe-

UN DOCUMENT HALUCINANT

DE VORBA CU HITLER

Hermann Rauschning

Apocalipsa Noului Messia

Hitler era imaginea perfectă a dezrădăcinatului primar, suferind de toate lacunele unei educații superficiale, obișnuit să judece și să condamne, ceea ce nu-i place, în grabă și fără nici un fel de urmă a celui respect pe care-l resimt suferințele alcătuite dintr-un aluat mai bun în fața a ceea ce nu pot înțelege sau cuprinde. Aparține acestei categorii de germani mediocri, lipsiți de orice tradiție, care se aruncă asupra primei himere întâlnite în drum, cramponându-se mai apoi de ea din teama de gol... Toți ambițioșii mediocri, toți cei care nu și-au satisfăcut aspirațiile, cei care altădată deveneau nudiști, vegetarieni, edenisti, adversari ai vaccinării, anticlericali fanatici, reformatori de toate genurile care și transformau obsesiile în sisteme sau religii de bazar, toți se îndesă acum în nacela gigantului balon nazist, încercând astfel să ajungă cu mult mai sus decât ar fi putut s-o facă vreodată pe picioare proprii. Romanticismul lor rebegit, vanitatea refulată, fanatismul plin de ură al acestor mici sectari alimentează fanatismul colectiv al partidului nazist și-l mențin în viață ca pe o mare promisiune a unei împliniri viitoare. Național-socialismul este un fel de conjurație magică pentru toți ratații și dezmostenii din țările germane, iar Hitler însuși nu este decât primul dintre aceștia, marele preot sau papa noii religii secrete. Stimulat de această adulare permanentă și înconjurat de acest cult imbecil, Hitler nu este foarte departe de a crede în anume momente că este dotat cu puteri supranaturale. Dar în clipa când coboară de la tribună sau se întoarce din plimbările sale singuratic pe munte cade în melancolie și letargie, incapabil de a lua hotărâri, fără nici un fel de curaj. Ii trebuie atunci oameni în jurul său care să-l aștepte să vorbească și să-i dovedească faptul că încă nu a ajuns la capătul puterilor.

Am fost adesea, ca alții alții, parte a auditoriului de care se folosea Hitler în această tentativă de a se convinge pe sine însuși. Astfel mi-a relevat, pe fragmente, „filozofia” sa, vederile generale asupra moralei, destinul uman și istoria lumii. Era un fel de amestec între un Nietzsche prost înțeles și ideile unei primum tendințe „nraematice” a filozofiei contemporane. Hitler îmi povestea toate acestea cu gestica unui profet și a unui creator. Părea să fie convins că ideile pe care le enunța îi aparțineau cu adevărat. Nestiindu-le pe deplin, credeam că le datoram numai meditațiilor sale montane solitare. Iată câteva dintre aceste revelații pe care le-am notat ca pe niste aforisme, scutindu-le din contextul lor:

„Ne aflăm la sfârșitul secolului rațiunii, suveranității inteligenței fiind o degenerare patologică a vieții normale.”
 „A existat antihitlerismul. Acum există mișcarea noastră. Între cele două perioade se afla evul mediu al umanității,

vârsta ei de mijloc, pe care sîntem chemați s-o încheiem în acest moment.”

„Tablele Legii din Sinai și-au pierdut orice valoare.”

„Conștiința este o invenție ovrească; ea și circumcizia, nu este decât o mutilare adusă ființei umane.”

„Nu există Adevăr, nici din punct de vedere moral, nici din punct de vedere științific.”

„Numai în epoca liberalismului se putea naște ideea unei științe libere, independente față de sensul ei utilitar. Această idee este o absurditate.”

„Știința este un fenomen social și, ca toate fenomenele sociale, nu are drept limite legitime decât profitul sau pierderea pe care o poate aduce comunității umane.”

„Prin sloganul științei obiective, clanul profesorilor a vrut pur și simplu să scape de sub controlul necesar exercitat de organele puterii publice.”

„Ceea ce se numește acum criza științei nu este altceva decât conștiința bolnavă a savanților. Problema care trebuie pusă înainte de începerea oricărei activități de cercetare științifică este de a ști cine vrea să știe. Nu există deci știința unui grup uman bine definit într-o epocă anume. Cu siguranță, există o știință nordică și una național-socialistă care trebuie să se găsească de cealaltă parte a baricadei față de știința iudeo-liberală care nu și mai poate îndeplini rolul, autodistrugându-se.”

„Numai prin exaltarea sentimentelor și în acțiune te poți apropia de marele mister al lumii. Nu-mi place Goethe; dar sînt gata să-i iert orice din cauza acestor cuvinte: „La început era acțiunea”. Numai cel care acționează poate înțelege sensul profund al lumii. Omul își folosește prost inteligența. Ea nu este sursa a nu știu ce nouă demnitate sau superioritate pe plan individual, ci, pur și simplu, o armă în luptă pentru supraviețuire. Omul este făcut pentru a acționa. A contempla universul, a specula asupra trecutului, așa cum fac intelectualii, înseamnă să te scoți din catalogul celor vii și să te înscrii în registrul morților.”

„Orice gest își are sensul său, chiar și crima.”

„Orice pasivitate, orice persistență sînt contrare sensului vieții. De aici, dreptul divin de a distruge tot ce durează.”

„Însuși cuvîntul «crimă» este o rămășiță a epocilor trecute. Eu nu deosebesc decât activități pozitive și activități negative. Orice crimă, în sensul vechi al cuvîntului, este oricum un act mai de valoare decât nemîșcarea burgheză. Din punctul de vedere al interesului comun, un act poate fi negativ. Atunci trebuie să-l împiedici. Cu toate acestea, el este mărturie certă a unei acțiuni.”

„Să ne ferim de inteligență și conștiință, să ne încredem doar în instincte. Să revenim la vârsta copilăriei, să încercăm să fim din nou naivi.”

„Sîntem condamnați cum că am fi dușmani ai spiritului. Ei bine, da, asta sîntem. Dar într-un sens cu mult mai profund decât l-a visat vreodată știința burgheză în orgoliul său imbecil.”

„Mulțumesc destinului că m-a ferit de viziunea strîmtă pe care ți-o dă o educație științifică. Astfel n-am avut nici unul dintre multele prejudecăți simpliste posibile. Iar azi mă simt foarte bine. Judec totul cu o extraordinară imparțialitate și un suflet de gheață.”

„Providența m-a desemnat pentru a fi marele eliberator al umanității. Voi elibera omul de sub imperiul rațiunii ce ar vrea să-i fie mereu suficientă; îl eliberez de o înșoțitoare himeră ce poartă numele de conștiință morală sau de îndatoririle unei libertăți individuale pe care foarte puțini oameni sînt în stare să o suporte.”

„Doctrina creștină asupra primatului conștiinței individuale și responsabilității personale, eu îi opun, în contrapondere, doctrina eliberatoare a nulității individului și a supraviețuirii sale în nemurirea vizibilă a unei națiuni. Suprim dogma răscumpărării oamenilor prin suferință și prin moartea unui Mintuitor divin și propun o nouă dogmă a substituirii meritelor: răscumpărarea oamenilor prin viața și acțiunea noului legislator-Führer care vine să ușureze masele, ridicîndu-le de pe umeri povara libertății.”

Elita universului

„Din ceea ce am spus — reluă Hitler, trebuie să fie reținută ideea că va fi de ajuns ca singelui nobil să-i fie dat locul ce i se cuvine, pentru ca popoarele de rasă să-și recapete locul lor deasupra celorlalte. Găsiți o dovadă a acestui adevăr în succesul mișcării noastre și în mărirea prestigiului nostru.”

„Parcă îl auzisem spunînd odată că trecuse perioada naționalismelor. Înțelesesem bine?”

„Ideea de națiune nu mai are nici un fel de substanță. Din motive ce țin de oportunismul istoric, la început a tre-

Alt gen de pedeapsă. S.S.-iștii îi schingiau pe deținuți spinzurindu-i de miini. Dacă leșinau, se turna apă peste ei

buit s-o folosesc. Dar, chiar și în acel moment, știam că nu are decît o valoare provizorie. Lăsați problema Națiunii pe mîna democrațiilor și a liberalilor. Este o noțiune pe care trebuie s-o abandonăm. Îi vom substitui un nou principiu, cel al rasei. Baza pentru construirea viitoarei ordini a lumii nu o vor constitui popoarele așa cum au fost ele delimitate de către istorie. Ar fi o luptă vană să vrem acum să revizuiem frontierele sau structura popoarelor. Nu va mai fi vorba despre concurența între națiuni, ci despre lupta între rase; aceasta este noțiunea nouă care trebuie să apară.”

„Sigur că și eu știu la fel de bine ca toți intelectualii voștri — fîntînile astea de înțelepciune — că nu există rase în sensul științific al acestui cuvînt... Eu, care sînt un om politic, am nevoie de o noțiune care să-mi permită să dizolv ordinea de acum a lumii și să opun istoriei distrugerea istoriei. Înțelegeți ce vreau să spun? Trebuie să scap omenirea de trecutul său istoric. Națiunile sînt materialele vizibile ale istoriei noastre. Dacă vreau să pun capăt haosului unui trecut istoric devenit absurd, va trebui să reamestec națiunile astea, să reasez în tiparul unei ordini superioare. Noțiunea de rasă este perfect utilizabilă în acest scop. Ea va zdruncina din temelii vechile idei și va deschide posibilitatea unor noi combinații. Bazîndu-se pe principiul națiunii, Franța a reușit să ducă marea sa revoluție dincolo de granițele sale naționale. Prin noțiunea de rasă, național-socialismul va duce revoluția sa pînă la stabilirea unei noi ordini sociale în lume.

Așa cum altădată, în raport cu statele feudale pur dinastice și istorice, ideea de națiune avea ceva revoluționar, introducînd chiar și principiul biologic al „poporului”, revoluția noastră este o etapă nouă sau, mai degrabă, etapa definitivă a unei evoluții care duce la dispariția istorismului și la recunoașterea unor valori de ordin pur biologic. Voi propaga în Europa și în întreaga lume noua metodă de creștere și selecție umană pe care o pregătește național-socialismul în Germania. Această proces de distrugere și transformare se va produce în cazul tuturor națiunilor, oricît de vechi și omogene ar fi. Elita activă a națiunilor, adică elita combativă, elementul nordic, va recîștiga supremația și va furniza o rasă de stăpîni tuturor acestor circumiari, pacifiști, puritani și oameni de afaceri care acaparează acum puterea. Nu Dumnezeu va proteja vechile democrații împotriva revoluției noastre ce va fi complementul exact al Revoluției franceze. Vom trece prin timpuri grele. Eu însumi voi ridica obstacole. Va supraviețui doar rasa cea mai puternică și mai dură. Omenirea va căpăta un chip nou. Va veni și ziua în care vom putea încheia o alianță cu noii stăpîni ai Angliei, Franței și Americii. Pentru asta vor trebui însă să se integreze în sistemul nostru, să colaboreze în chip voluntar cu noi pentru preschimbarea lumii. În acel moment nu va mai rămîne mare lucru din ceea ce înseamnă acum naționalism. Va fi atunci o înțelegere între oameni puternici, vorbind limbi diferite dar provenind din aceeași rădăcină, toți membri ai confreriei universale a stăpînilor și suveranilor.”

CRISTIAN UNTEANU

Henry A. Kissinger nu a fost un secretar de stat oarecare. Trecerea sa pe la Serviciul Străin de la Casa Albă se face simțită chiar și acum, după mai bine de un deceniu. Fără îndoială, onorabilul Henry A. Kissinger a fost un vizionar, înțelegînd printre primii, după decenii de război rece, că în lume se va întîmpla „ceva”. Că se va produce o mutație calitativă de excepție ce va modifica harta politică (și diplomatică) a lumii. Atunci, în anii '70, asemenea lucruri păreau de domeniul utopiei. Ne va surprinde poate faptul că H. A. Kissinger vedea viața politică a omenirii dezvoltîndu-se pe bază de consens și legitimitate. Ne va surprinde poate și faptul că tenacitatea diplomatică, perseverența în negocierea diplomatică sînt promovate de cel care a fost în fruntea afacerilor externe ale celui mai puternic stat din lume. De asemenea, surprinzătoare a fost și ideea lui H. A. Kissinger potrivit căreia lumea va deveni multipolară din punct de vedere politic. Toate acestea sînt deja istorie,

dar continuă să domine prezentul. Onorabilul H. A. Kissinger arăta că ordinea internațională și instaurarea păcii se vor înfăptui prin consensul polilor de putere (care nu mai sînt doar

Căderea sistemului comunist readuce pe tapet conceptele politice ale lui H. A. Kissinger. Desigur, trebuie să ne așteptăm ca balanța morală a lumii să fie sensibil afectată. Bipolarismul militar

Nu-l uitați pe Kissinger!

Washington și Moscova, ci și Tokio, Beijing, Bruxelles, Strasbourg etc.) asupra unui set de principii de conduită internațională. Deci, legitimitatea (și nu moralitatea) își are temeiul în armonizarea intereselor polilor de putere asupra unui mînunchi de principii. Ceea ce s-a și întîmplat în ultimul deceniu, practica acordurilor de principii globale intrînd definitiv în viața internațională, în evoluția diplomației.

S.U.A. — U.R.S.S. este în curs de prăbușire, iar polii de putere și ideatică politică ai lumii au sporit ca număr. În asemenea condiții, diplomația marilor puteri trebuie să intervină și să statueze o nouă legitimitate. Care trebuie impusă, zice doctrina Kissinger...

Și, totuși, ne-am putea întreba cine este onorabilul H. A. Kissinger? Chestiunea își are sensul ei deoarece fostul secretar de stat, excelent și inspirat

doctrinar politic, după cum am văzut, este membru al „clubului” Trilaterală, puternica organizație internațională a lui David Rockefeller. Organizație despre care Ronald Reagan spunea că este, nici mai mult nici mai puțin decît... criptocomunistă. Totodată însă, domnul Kissinger, își are organizația sa ce asigură consultanță de politică externă pentru mai multe guverne ale acestei lumi. De asemenea, discipolul domnului H. A. Kissinger, domnul Lawrence Eagleburger — promotorul mult discutatei practici politice a diferențierii — a revenit cu cîțva timp în urmă în Departamentul de Stat de la Washington.

Pot fi, toate acestea, puse în ecuație? Lectura cărții „Un ambasador american între Departamentul de Stat și clanul Ceaușescu”, apărută la Editura Ion Dumitru din München sub semnătura lui David F. Funderburk, arată că da.

E. MIHĂESCU

ATLETISM: Înainte de mondialele indoor din Spania

„N-am putut renunța la nici una dintre cele 5 probe”

— Liliana Năstase, cum vă simțiți ca deținătoare a recordului mondial la pentathlon?

— Nu e ceva deosebit, pentru că performanța din 1990 am considerat-o corectă, iar rezultatul de luna trecută nu vine decât să o confirme o dată în plus. Îmi pare rău că nu particip la concursul de la Sofia, deoarece mă simt capabilă să mai adaug niște puncte recordului meu. Bulgarii au probleme cu efectuarea controlului doping, iar eu nu mai vreau să risc încă o dată.

— Cum v-ați decis pentru pentathlon?

— N-am putut renunța la nici una dintre cele 5 probe! Pentathlonul este poate cea mai grea probă, dar și cea mai frumoasă. Cea mai dragă dintre cele 5 imi este 100 de metri garduri, la care anul trecut am fost între primele 15 în lume.

— Ce v-a mai adus acest record mondial?

— Printre altele și două invitații: una la un concurs în Japonia, iar cea de-a doua în Spania, la campionatele mondiale de atletism pe teren acoperit, unde sper să prind finalele la 60 m garduri și la lungime, proba de pentathlon nefiind inclusă în program.

— Ce mai aveți în program, în acest an preolimpic?

— După Sevilla, unde voi fi împreună, printre alții, cu Doina Melinte, Marieta Ilcu și Sorin Matei, voi participa la un concurs de heptathlon la București pe 4-5 mai. Tot la un heptathlon voi concura, pe 14-15 mai în Italia. Urmează Cupa Europei și mai târziu campionatele mondiale. Sper ca 1991 să se termine la fel de frumos cum a început. Munca mea și a antrenorului Doru Crișan ca și condițiile excelente pe care le am la Steaua au început să-și arate roadele. Îmi este tare dor de un nou record mondial!

— Mult succes, Liliana Năstase!

Începutul lunii martie a marcat nu numai intrarea din punct de vedere tradițional în anotimpul primăverii, ci și reluarea activității fotbalistice competiționale. De la început trebuie să spunem că s-ar impune o analiză și o regindire a structurii calendarului intern pentru eliminarea pauzei prea îndelungate dintre tur și retur, perioadă în care s-a constatat cu acuitate dificultatea gășirii de turnee și parteneri străini atât pentru echipele de club cit și pentru loturile reprezentative. Pașii pe care vrem să-i facem spre trecerea la profesionalism a fotbalului nostru trebuie să aibă în vedere și această corelare cu calendarele interne din țările cu fotbal avansat. De altfel, în ultimii ani am constatat (și am regretat) că s-ar fi mai putut disputa câteva etape în luna decembrie, de exemplu, condițiile meteorologice fiind favorabile. De asemenea, o reluare mai din timp a activității ar permite echipelor noastre participante în competițiile intercluburi să aibă mai multe meciuri în picioare.

În același timp, trebuie să remarcăm că F.R.F. s-a preocupat cu toată seriozitatea de pregătirea în cele mai bune condiții pentru abordarea cu succes a celor două partide din preliminariile C.E. (cu San Marino și Elveția) care vor avea loc pe 27 martie, respectiv 3 aprilie. De asemenea, în perioada de iarnă a fost elaborat și adoptat Statutul F.R.F., a fost discutat și validat Regulamentul de organizare a activității fotbalistice, precum și Regulamentul de transferare a jucătorilor pe plan

intern. Totodată, recent, a fost ales Consiliul federal, format din 110 membri.

Deci, de miercuri 27 februarie nu mai privim nostalgici la televizor retrospectiva C.M. '90 sau secvențe din alte campionate. Ca de obicei, „deschiderea” a fost făcută de o etapă din Cupa României, faza optimilor de finală, în care nu s-a înregistrat nici un K.O. Surpriza avea să se producă în prima etapă a returului diviziei A, duminică 3 martie, la Timișoara...

de pe acum efectele tentațiilor transferării unor jucători în Iugoslavia? ● Cu victorii la limită (1-0) Steaua și-a asigurat accesul în sferturile de finală ale cupei și a devenit lidera campionatului trecind de Petrolul și învingind pe „U” Craiova. Nereușind obținerea unor transferuri pe care le intenționa, la Steaua vechea gardă și-a strins rindurile: au revenit în echipă Ungureanu și Lucian Bălan, Tudorel Stoica așteaptă și el reîntrirea, iar Pițurcă face parte din conducerea secției de

„U” Craiova și Steaua, echipa Dinamo a trebuit să se recunoască învinsă și ea (cu 2-0, al doilea gol fiind marcat de Ursea, cel care în min. 85 a executat un penalty în afara cadrului porții în partida de cupă cu Steaua) în fața Petrolului Ploiești ● În Regie, Sportul Studentesc a încheiat cu un scor alb (dar 11-0 la cornere!) confruntarea cu F.C.M. Brăila (care și-a recuperat astfel unul din cele două puncte pierdute în tur acasă), nereușind să atenueze amărăciunea eliminării din cupă ● Scorul etapei a 18-a s-a înregistrat în derby-ul echipelor aflate în mare criză de puncte — Jiul Petroșani și „U” Cluj: 3-0 ● Același lucru se pare că se va întâmpla și în partida de la Hunedoara, dintre Corvinul și F.C. Bihor, dar gazdele au trebuit să se mulțumească cu o victorie la limită (3-2) ● F.C. Bacău s-a impus în cupă cu 1-0 în fața Mureșului Toplița, iar clementa F.R.F. — prin reducerea la jumătate a duratei suspendării propriului teren — s-a dovedit benefică ● Notabilă prezența în „sferturile” cupei a singurei echipe dintr-un eșalon inferior, divizionara B Unirea Alba Iulia, calificată cu 1-0 în dauna altei performere, echipa Căminilor Fluierului din Bistrița ● De remarcat „recordul” stabilit de arbitru Ion Crăciunescu la meciul Steaua — „U” Craiova: 10 cartonașe galbene acordate (7, respectiv 3)!

Din nou la fotbal!

● Marea beneficiară a „dublei” cupă — campionat: Farul Constanța, careia i-a priit aerul de pe meleagurile bănățene. După ce miercuri, la Lugoj, a întrecut pe Arsenal Reșița cu 4-0 (Oprea — două goluri), iată că, duminică, pe stadionul central din Timișoara, în fața Politehnicii, Oprea a recidivat înscriind din nou de două ori, ca și-noul său coechipier Pistol ● La polul opus — al contra-performanței — „Poli” Timișoara. Întrecută cu 3-1 în cupă de Dinamo, a cedat și în campionat cu 2-4. Să se facă oare simțite

fotbal ● Tot la polul opus — Rapid București, care a avut de surmontat handicapul primirii a cîte două goluri la scurt interval: min. 23 și 28 în cupă cu „U” Craiova (reusind egalarea în min. 45, însă pierzind în prelungiri — min. 94) și în min. 30 și 32 la Bacău, cu F.C., înscriind de asemenea un gol în min. 45 ● Inter Sibiu a avut tot o dublă satisfacție: 2-1 în cupă cu Sportul Studentesc și 2-0 în campionat cu F.C. Brașov ● La fel, F.C. Argeș — 1-0 cu „U” Cluj și respectiv 2-0 cu Gloria Bistrița ● După

B R E V I A R

● În preliminariile C.E.: Franța — Spania 3-1 (grupa 1), Belgia — Luxemburg 3-0 (grupa a 5-a), Portugalia — Malta 5-0 (grupa a 6-a).

● În meciuri amicale: Girondins Bordeaux — Bayern München 0-6!, Argentina — Ungaria 2-0, Insulele Bermude — S.U.A. 1-0, Brazilia — Paraguay 1-1.

● Consiliul federației de fotbal din Republica San Marino l-a confirmat în funcția de antrenor al echipei reprezentative pe Giorgio Leoni. Antrenor secund va fi Carlo Zonzini.

● În optimele de finală ale Cupei Spaniei (meciuri retur): Atletico Madrid — Real Ma-

drid 1-0 (în tur 1-1), F. C. Barcelona — Las Palmas 6-0 (0-1). Cu această ocazie, la Barça a reîntrat atacantul bulgar Stoicikov, care a ispășit o suspendare de două luni.

● În prima etapă a returului campionatului din Germania (Bundesliga): VfB Stuttgart — Borussia Dortmund 7-0. În etapa a 19-a, Bayern München — F.C. St. Pauli Hamburg 0-1!

● În campionatul italian: Fiorentina — Pisa 4-0 (etapa a 22-a), Pisa — Internazionale 0-1, Parma — Fiorentina 1-0, Genoa — Bari 3-1 (etapa a 23-a).

Pagină realizată de
POMPILIU L. DUMITRESCU
și MIHAI SÂNDOIU

● Dorohoiianul Marco Meirovici cucerește lumea ● 40 de milioane de oameni cumpără Master-mind-ul ● Me-Mo-Gym sau toate — jocurile ● Cite ceva despre „mușchii minții” ● Master-mind se întâlnește cu Jece.

„Domnul Master — mind este român!”

Printre super-jocurile inventate în acest secol (să nu uităm de Scrabble și de jocurile de permutare din familia cubului Rubik), Master-mind ocupă o poziție de frunte. Joc logic prin excelență, cerind raționamente dintre cele mai elaborate, cu variante mai simple sau mai complexe, după dorință, joc de două persoane în versiunea de bază, dar suport inepuizabil pentru probleme (există și modele pentru partide în patru însă), bucurându-se de o popularitate extraordinară (peste 40 de milioane de exemplare vândute în multe dintre țările lumii, prezentări în numeroase cărți, rubrici în reviste), punct de plecare pentru un mare număr de jocuri similare, cu cuvinte sau cifre (cu noțiuni de chimie chiar), inepuizabil ca interes și, mai ales, ca posibilități de „deghizare”, un veritabil master al jocurilor. Și — ați citit bine în titlu — inventatorul său este un român! Se numește Marco Meirovici, s-a născut și a copilărit în Dorohoi, a plecat însă acum vreo patru

decenii din țară, pentru a cuceri la modul cel mai propriu lumea cu jocurile sale. Pentru că Master-mind este numai unul dintre jocurile imaginare de domnul MM (inițialele numelui autorului, ale numelui jocului, ale amindurora, pentru că, de la un punct înainte, opera se substituie autorului, îl reprezintă). De fapt, domnul MM este o veritabilă enciclopedie, putem zice chiar industrie, de jocuri. Printre creațiile sale marcante se numără, de pildă, Me-Mo-Gym, un fel de toate-jocurile într-o cutie, o trusă (tablă, jetoane, suporturi pentru piese, broșură cu regulamente, cărți complementare, cu probleme și cu valorificarea pedagogică a „echipamentului”) care face cit o ludotecă: jocuri pe tablă de șah (inclusiv șahul, desigur, și variante ale sale, unele cunoscute, altele inedite), jocuri de tip Scrabble, jocuri cu cărți, cu cifre, cu figuri, pe scurt, „o enciclopedie a jocurilor de tablă, pentru orice timp, orice loc și orice virstă” (scrie pe plicul însoțitor). Trusa Me-Mo-Gym nu este însă dedicată

numai utilizării ludice propriu-zise, ea este integrată într-un ambițios proiect internațional intitulat „The Muscles of the Mind Program (MMP)” („Programul Mușchii Minții”) și menit să contribuie la „îmbunătățirea priceperilor cele mai importante ale gândirii, cum ar fi logica, strategia, memoria, creativitatea, rezolvarea de probleme, planificarea, comunicarea etc.”. Totul la nivelul unui proiect multidisciplinar, bine articulat, o adevărată campanie de popularizare, facilitare și îndrumare a „gimnasticii minții”, care să completeze activitatea de acumulare de cunoștințe din școală cu antrenarea priceperii de a raționa, de a folosi acele cunoștințe. Un proiect a cărui oportunitate și ale cărui efecte benefice nu mai cer nici un fel de subliniere.

La jumătatea lunii decembrie, dl. Marco Meirovici a venit în țară, pentru a pune bazele unor colaborări viitoare cu parteneri români (nu numai de jocuri) și, bineînțeles, întâlnirea cu dr. Gheorghe Fețeanu, directorul RECOOP (domnul JECCO deci) a fost inevitabilă.

Vom avea Me-Mo-Gym în magazine? Foarte probabil că da (ne-ar bucura). Pînă atunci, cititorul interesat se poate perfecționa în Master-mind; jocul există în comerț, în mai multe variante, iar prezentări ale lui au apărut, de exemplu, în Cartea Jocurilor (RECOOP, 1988, coord. Gh. Fețeanu și Gh. Păun) și în Jocuri logice competitive (Sport-Turism, 1990), paginile 32-34, respectiv, 63.

GHEORGHE PAUN

De la Stefan Edberg la Răzvan Sabău și înapoi

Cu o generozitate neobosită, calitate a oamenilor aleși, Ion Țiriac continuă să ne facă bucurii. Am putut viziona, în bună parte, finala turneului de tenis de la Stuttgart, organizat de compatriotul nostru, în care forța interioară și experiența lui Edberg au decis soarta unui meci frumos: mai ales prin echilibrul care a domnit mai bine de jumătate din durata lui.

Tenisul românesc are trecut și se pare că și viitor. Una din marile lui șanse se numește Răzvan Sabău. L-am urmărit într-una dintre pauzele transmisiunii din Germania, invitat de televiziune, împreună cu antrenorul lui, fostul campion Dumitru Hărădău. Un copil de excepție, Răzvan, care va implini 14 ani în iulie, arde etapele în stilul campionilor de azi ai tenisului mondial. Pe măsură ce trec anii este din ce în ce mai greu să ajungi acolo sus. Mult mai greu și pentru că trebuie să ajungi și mult mai devreme, 16-18 ani fiind vîrsta consacării acum.

Răzvan Sabău are calitățile unui campion de tenis: o plăcere de a juca ieșită din comun, o viteză de a învăța care umple pe cei din jurul lui ca și o rapiditate a execuției ce face deja victime. Ceea ce ne bucură

cel mai mult este că, pe lângă aceste daruri naturale, Răzvan a primit o educație în familie, care-l face apt și pentru cîștiguri însemnate pe plan psihic, în concentrare și în forța interioară, fără de care ar fi un handicapat în lumea tenisului.

Modest și dăruit, efortului, Răzvan declară că emoțiile lui dispar odată cu intrarea în teren, unde se simte el însuși. De altfel, de abia întors din Franța, prima lui întrebare a fost: „Cu cine joc mine?”

Campion înnașcut, Răzvan se pare că are de partea lui și o zodie favorabilă unei creșteri și unei educații specifice marilor campioni. Toate datele inițiale, inclusiv cuplul recent format cu Dumitru Hărădău, un cuplu sudat în scurt timp prin încredere și înțelegere reciprocă, ne dau mari speranțe.

Greul de abia începe, dar noi credem în steaua lui Răzvan și în statul lui major. Răzvane, mai presus de orice, așa cum spune poetul, urmează-ți drumul, fii tu însuși, nu renunța oricît ar fi de greu și rămi eroul principal al unei povești care a început să se depene și care ar putea să se termine minunat!

„NU PUTEM REUȘI DECÎT ÎMPREUNĂ!”

La librăria Mihail Sadoveanu, au fost prezentate romanele colegilor noștri George Arion și Tudor Octavian. Cele două cărți, „Pe ce picior dansați” și „Motivul. Afară din joc. Celălalt”, inaugurează colecția „Mister” a Editurii Eminescu. Noile apariții au fost prezentate publicului de criticul Alex. Ștefănescu. „Eroul lui George Arion, Andrei Mladin, reprezintă ceea ce ar vrea și ceea ce în mod sigur ar izbuti să fie George Arion într-o lume în care ironiile i-ar face pe securiști să zîmbească cu simpatie, bătăile ar semăna cu un balet iar rănile s-ar vindeca peste noapte.

Tudor Octavian are un adevărat demon al invenției epice. În mod evident nu ia în serios romanul polițist ca gen. Îi adoptă doar aparent formula, pentru a-și asigura succesul la public. Adevăratul său scop nu-l constituie imaginarea unor acțiuni detectivistice sau justițiare palpitate ci reprezentarea mișcării browniene a ființelor omeneste. El este un moralist care privește totul de foarte sus. Iar proza lui este un fel de odisee a derizoriului. Operele complete ale lui Tudor Octavian ar putea să poarte titlul «D-ale carnavalului».

Vom avea un Club „Rotary”

O premieră în viața social-economică românească, nu lipsită de emoții (și stângăcii) oricărui început: Clubul Oamenilor de Afaceri.

După cum se știe, întâlnirea periodică a oamenilor de afaceri într-un cadru monden, desigur, favorabil schimbului mai puțin riguros de opinii, este o practică obișnuită în țările cu economie de piață. Remarcabil afirmat în acest context, este, desigur, Clubul „Rotary”, cu filiale în toată lumea, asemenea PEN-cluburilor scriitoricești.

Va fi Clubul Oamenilor de Afaceri din România un organism al Clubului „Rotary”? O întrebare cit se poate de normală careia un prim răspuns i s-a dat vineri, 1 martie 1991, în deschiderea coteiului organizat de firma „Fiatest” (condusă de dl. ing. Ion Hohan) și redacția publicației „Anunțuri telefonice” sub egida Clubului Oamenilor de Afaceri, când s-a afirmat că participarea oamenilor de afaceri români la rețeaua „Rotary” este o chestiune de rezolvat în viitorul imediat. Clubul Oamenilor de Afaceri

își are sediul în localul Casei de Cultură Petofi Sandor, str. Zakomit nr. 3. (E. Mihăescu).

Una vărului, una F.S.N.-ului

Nu este nimic straniu în acest titlu. Ca să te convingi de realitatea faptelor îți sunt suficiente două lucruri: să stai de vorbă cu directorul adjunct al Societății comerciale PALTINU, sau să citești extrasul din statutul Asociației pentru ajutor de deces al muncitorilor și pensionarilor din transporturi și telecomunicații — filiala Cimpina. În primul caz, domnul Adrian Alexandru, directorul adjunct al Societății comerciale PALTINU, succesoarea legală a Întreprinderii Comerciale de Stat-Mixtă Cimpina, îți va explica de ce firma sa nu are în coadă inițialele S.A., adică societatea pe acțiuni, anume pentru faptul că statul este singurul proprietar al societății. Schimbarea denumirii din Întreprindere de stat în societate comercială ține de formă, dar nu de conținut. Cu alte cuvinte, s-a schimbat doar firma, să vadă Europa ce atenție sîntem noi cu privatizarea... denumirilor. Așa se ex-

plică de ce, din cele 40 de unități comerciale preconizate a fi cedate sectorului particular, Societatea Paltinu nu a cedat decît două: una vărului domnului Adrian Severin și alta filialei locale a F.S.N. pentru sediu și un bar de partid. Un hitru de prin partea locului pune politica privatizării, adoptată de conducerea societății PALTINU, pe seama emblemei adoptate de această firmă: PALTINU este denumirea barajului ridicat de regimul dictatorial pe albia riului Doflana, în apropierea orașului.

Al doilea indiciu al socialismului de tip cimpinean este statutul Asociației menționate mai sus, prezentat în extras pe unul din avizierele gării Cimpina. În el se spune, printre altele: Pot face parte din asociație și alte persoane din unitățile socialiste, de la vîrsta de 18 la 65 ani. Președintele asociației, tovarășul Petre Coman, își menționează și adresa: str. Ion Creangă nr. 10, Cimpina. Extrasul din statut este parafat de șeful stației C.F.R. Cimpina, domnul-tovarăș Paul Preotu, în virtutea unității socialiste dintre cei doi. (Gh. Ionescu).

Cu una neagră, te-ar mai întreba cunoscuții după cine porți dolii. Dar albă? Mie mi se pare corect ca în Japonia să se facă grevă japoneză, iar în România, grevă originală. Ca democrația!

Ion Berbéc, acar

Rep. Sînteți de acord cu greva japoneză?

I.B. Nu, domnule! Eu nu înțeleg de ce să faci grevă, cînd guvernul, „Săracu”, ne dă și-al treispelea salariu și uniformă gratis și permise de călătorie în dolari și cite și mai cite, de nici nu le mai ții minte! Să trăiască domnu’ Iliescu, că e ceferist de-al nostru și se gîndeste la noi, ce să ne mai dea și ce să ne mai facă!

Nae Lăzărică, responsabil de magazin

Rep. Ce părere aveți despre întrebarea pusă la televizor „De ce la ei da și la noi, ba!”

N.L. Păi, noi am demonstrat prin fapte că-i invers, că se poate și la noi, adică dacă poate să facă grevă ceferiștii, poate să facă grevă ceferiștii, poate și afaceriștii, adică vinzătorii, responsabili de etaj, de tone-

Prin numărul dublu de față, intrăm în ritmul de apariție obișnuit, achitîndu-ne astfel și de datoria față de abonații noștri.

Mulțumim colegilor și prietenilor noștri din Editura „Presa Liberă” și din Combinatul Poligrafic București pentru concursul dat la editarea acestui număr dublu.

Foarte important!

Ne bucură că un număr mare de cititori ne-au scris sau ne-au telefonat în legătură cu chestionarul pe care l-am publicat în numărul trecut al revistei. Îl reluăm în acest număr, rugîndu-vă să ne expediați extrem de urgent opinia dv. Nu uitați, pe 17 martie este programat un referendum care deja nu e popular în Basarabia. Așteptăm ca toate publicațiile să răspundă invitației.

SONDAJ DE OPINIE

1. Sînteți de părere că Republica Moldova (Basarabia) trebuie să fie complet independentă față de Moscova?

DA

NU

2. Apreciați că este corect să se organizeze un referendum în Republica Moldova în condițiile în care aceasta se află sub ocupația trupelor sovietice?

DA

NU

Numele

Prenumele

Localitatea

Anulați prin barare răspunsul care nu vă exprimă opțiunea. Expediați acest cupon tipărit sau unul identic scris de dumneavoastră pe adresa redacției.

PROPUNEM TUTUROR PUBLICAȚIILOR ROMÂNEȘTI, INDIFERENT DE ORIENTAREA LOR POLITICĂ, SAU DE LIMBA ÎN CARE SINT SCRISE, SĂ PUBLICE ACEST CHESTIONAR.

„Plaiurile Mioriței”

Această denumire cu o rezonanță de legendă aparține unei binecunoscute formații de dansuri, compusă în cea mai mare parte din tineri, formație ce înțelegea pe lingă Inspectoratul județean de cultură Buzău. Înființată în anul 1973, ea numără în jur de 20 de membri, în timp ce orchestra ce o acompaniază cuprinde 10 instrumentiști. Dragostea pentru frumusețea folclorului românesc, în ge-

neral, a celui local, în special, dublată de o muncă asiduă a componentelor sale, a fost concretizată în obținerea unor prestigioase premii atât la confruntările pe plan național (Festivalurile de la Tulcea, de la Caracal, de pildă), cit și la cele internaționale (participări în Iugoslavia, Cehoslovacia, Elveția). Anul trecut, a primit diploma de cea mai bună formație din concurs la Maline, în Belgia. Conducătorii formației au în prezent în vedere reînfrînarea ansamblului, pentru a duce în continuare peste hotare faima creației populare din țara noastră. Să le urăm succes!

DAN STROE

De ce la ei DA și la noi BA?

Cum de nu mi-a dat mie prin cap să pun această hamletiană întrebare? Nu mi-a dat, nu mi-a dat, asta este situația! Dar, plecînd de aici, ce mi-am zis? Ia să întreprind eu un sondaj de opinie pe cont propriu, printre rude și prieteni, printre simplii cetățeni. Rezultatul vi-l supun atenției mai la vale.

Vărul Mitică din Găiești

Rep. Știu că aveai de gînd să pleci la Iași. În ce măsură te-a afectat greva ceferiștilor?

V.M. Așa e, vroiam să mă duc, da’ m-am răzgîndit. Că ce mi-am făcut eu socoteala? Dacă astă vară, că era vară și nici prețurile nu se liberalizaseră și tot întîrzieau trenurile cu cășurile, ba unele nu mai veneau deloc, d’apoi acum, după ce s-au scumpit biletele și-a mai venit și viscolul, cum să mai pleci la drum cu trenul? Așa că, pe mine nu prea m-a afectat.

O călătoare din Gara de Nord

Rep. Nu vreau să vă influen-

tez, doamnă. Nu-i așa că, după părerea dumneavoastră personală, greva ceferiștilor a fost o faptă antipatriotică, antiguvernamentală, antiprezidențială și destabilizatoare pentru frageda noastră democrație?

Călătoarea: Da.

Ilimy Ionescu, prieten student

Rep. De ce crezi că la noi nu ar fi posibilă greva japoneză, adică dacă vrei să te la cîneva în seamă, vii la lucru ca de obicei, dar te legi cu o banderolă albă la braț.

J.I. Și cine o să se uite la tine, dacă ai banderolă sau nu?

ta goală, directorii plini și adjucci din comitetul fost socialist, cum îi zice acum. Așa că, ie-te că se poate!

Ion Gătej Delavatră, profesor

Rep. Greva japoneză n-ar fi mai potrivită pentru țara noastră, domnule Gătej?

I.G.D. Nu, nu, nu! De o mie de ori, nu! Noi n-avem nevoie de japonezi să facem ordine la noi în țară. Putem și singuri să le arătăm unguirilor, care-i plătesc pe acești așa-zisi lideri sindicali să ne distrugă țărișoara, că noi sîntem stăpîni aici de 2.055 de ani, dacă nu chiar de 2.056!

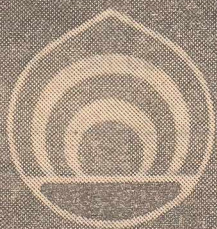
Puiu Brucăr, politolog

Rep. Stimat...

P.B. Știu ce vrei să mă întreb și pot să-ți explic, deși mă îndoiesc că o să înțelegi ce vreau să spun. Totuși, de dragul demonstrației, notează cite ceva. Unu: în general, grevele sînt cu totul depășite în societatea modernă. Alceva erau grevele ceferiștilor din 1933 împotriva scumpirii vieții, împotriva binecunoscutelor „curbe de sacrificiu” impuse de partidele istorice care vinduseră

țara capitalului străin și cu totul altă încărcătură politico-socială și ideologică au grevele ceferiștilor din 1991, cînd nimeni nu mai vrea să ne cumpere țara. Doi: eu am recomandat încă din perioada C.P.U.N.-ului să se prelucereze cu masele de salariați avantajele economice ale grevei de tip japonez. Din păcate, domnul Iliescu a oscilat, după cum se știe, între modelul suedez, cel austriac, foarte puțin cel japonez, pentru ca, după vizita făcută în China, să se fixeze definitiv pe modelul din această țară, modelul Tien-An-Men, ceea ce eu cred că este complet greșit, atîta vreme cît avem propria noastră experiență, din Piața Universității. Este una din contradicțiile domnului Iliescu, care, pe de-o parte, propovăduiește o democrație originală și pe de altă parte face pe chinezul în domeniul conflictelor de muncă. Trei: în ceea ce privește întrebarea pe care a pus-o deșteptul ăla de la Televiziune, cred că ar trebui să se țină seama, printre altele, de faptul că la japonezi nu este cunoscută tehnica aruncării găinii moarte în curtea vecinului grevist.

LIANA TATOS

PUBLICATIILE FLĂCĂRA

**PROFESIONALISM, CORECTITUDINE,
ECHILIBRU, LIMBAJ CIVILIZAT**

Flacăra 80 DE ANI:
UN SĂPTĂMÎNAL
DE REFERINȚĂ ÎN PRESA ROMÂNEASCĂ

REBUS 60 DE ANI:
CEA MAI POPULARĂ
PUBLICAȚIE DEDICATĂ JOCURILOR MINȚII

BIS PRIMA PUBLICAȚIE
ROMÂNEASCĂ
DE ȚINUTĂ
OCCIDENTALĂ

Flacăra Basarabiei PRIMA PUBLICAȚIE
ROMÂNIA-BASARABIA

ALMANAH FLĂCĂRA O BIBLIOTECĂ PENTRU
TOATE VIRSTELE

EDITURA FLĂCĂRA O VIITOARE
CONCURENȚĂ
PENTRU GALLIMARD

**PUTEREA NOASTRĂ ESTE
PUTEREA CITITORILOR NOSTRI !**

Abonamentele la publicațiile „Flacăra”

Se primesc abonamente pentru „FLĂCĂRA”, „REBUS”, „FLĂCĂRA BIS”, și „FLĂCĂRA BASARABIEI”. Așa cum puteți constata, revistele noastre, au în continuare prețurile cele mai mici. Chiar dacă vom fi siliți să ne aliniem prețurilor liberalizate, abonații noștri vor beneficia de prețurile la care au contractat abonamentele.

Deci, o importantă economie : abonamentele la publicațiile „FLĂCĂRA”.

Vremurile sînt cum sînt DAR VREMEA?

Am intrat deci în primăvară. Zilele Babel-Dochii ne dau de obicei de furcă tuturor. Desigur, trecind din planul tradițiilor și al prognozelor populare, în cel științific, explicația acestor zile, cu aspect schimbător în evoluția vremii ține de ajustarea cîmpurilor meteorologice la scară mare de la condițiile de iarnă la cele ale anotimpului cald. Dar să nu lungim vorba și să încercăm să... prognozăm în zilele următoare.

Caracteristic va fi procesul de încălzire, ce se va resimți mai întîi în zonele vestice, apoi

treptat și în rest. Cerul va fi temporar noros în primele două zile, cînd, precipitațiile mai ales ploaie, se vor semnala răzleț în regiunile din vestul țării dar și în nord-est. În zonele joase vor fi condiții de ceață. Ziua maximele vor fi cuprinse între 2° și 10°C. Apoi, deci în zilele de 8 și 9 martie cînd deasupra țării noastre va fi o masă de aer destul de caldă, ploile din jumătatea de vest a țării vor fi destul de frecvente. Vor fi condiții ca vîntul să se intensifice în Banat, Dobrogea și Moldova. Maximele diurne vor avea valori cuprinse între 6° și 16° C.

În ultimele zile, nebulozitatea va fi accentuată în toată țara. Va ploua pe arii relativ extinse ; în jumătatea de nord a țării precipitațiile vor fi trecător și

sub formă de lapoviță și ninsoare. Temperaturile maxime vor înregistra o scădere, așa încît, la nivelul întregii țări, vor fi cuprinse între 2° și 8°C.

Pentru întreaga săptămînă temperaturile dimineața nu vor mai cobori sub 0°C decît izolat, la început, în estul și centrul țării.

La munte este posibil să mai ningă spre sfîrșitul intervalului. Pînă atunci va fi în general cald și frumos. Stratul de zăpadă măsura luni : 101 cm — Semenice, 72 cm — Cuntu, 10 cm — Tarcu, 49 cm — Paring, 73 cm — Sinaia 1 500, 50 cm — Predeal și 22 cm — Poiana Brașov.

OTILIA DIACONU ■

**Cea mai bună
investiție
pe termen lung :
PUBLICITATEA
LA „FLĂCĂRA”!**

LA MULȚI ANI, MARIN SORESCU!

Am fi dorit să vă sărbătorim ziua de naștere la sărbătoarea noastră anuală de decernare a Premiilor Flacăra. V-am invitat și v-am așteptat cu drag ca pe o mare valoare a culturii românești de azi și dintotdeauna. Treburi mai importante v-au reținut, desigur, în altă parte. Dar chiar dacă n-ați fost printre noi, gîndurile noastre s-au îndreptat cu prețuire spre dumneavoastră, unul dintre primii laureați ai Premiilor Flacăra.

La mulți ani !

Publicațiile Flacăra.

DIRECTOR
George Arion

Flacăra

Redactori șefi :
Constantin Dumitru
Ion D. Goia

Secretar general de redacție :
Eugen Mihăescu

■ PUBLICIȘTI COMENTATORII (1700) : Dumitru Constantin, Horia Pătrașcu
■ EVENIMENT (2542) : Mihail Gălățanu, Petre Barbu, Pașcu Balaci, Radu Ciobotea

■ DREPTURILE OMULUI (2600) : Roxana Paicu-Manolescu, Valeria Dorneanu Oltea Mutulescu, Corneliu Olteanu, Cristian Pavel, Mihai Stănescu

■ CULTURĂ — ÎNVAȚĂMÎNT (2559) : Mihai Săndoiu, Paul Viniciu

FLĂCĂRA BIS

Redactor șef :

Dorin Gherghinescu

Secretar general de redacție :
Liana Taioș

Liviu Timbus, Aurelia Boriga
(17 16 39)

REBUS

Redactor șef :

Tudor Octavian (1457)

Secretar general de redacție :
Alexandru Păsărin (2036)

Adrian Mitu, Elena Grecescu, Bogdan Vlad (1457), Aurel Ștefan Alexandrescu, Mihai Zgubea, Simona Simzianu (2036)

FLĂCĂRA BASARABIEI

Redactor șef :

Ion Zubașcu

Secretar general de redacție :
Dorin Sălăjan

Mihai Potirniche (corespondent special din Basarabia)
(2559)

EDITURA FLĂCĂRA

Direcția literară — Gheorghe Tomozei; Redacția : Domnița Ștefănescu (2559)

■ FOTOREPORTAJ (2528) : Mihai Cristian Călugăr, Elena Ghera, Gig Motoianu, Silviu Stan

■ SECRETARIAT TEHNIC DE REDACȚIE (2123, 1453, 2072) : Mircea Popp, Maria Bărbulescu, Alexandru Benga, Pompiliu Dumitrescu, Anton Ene-Filip, Gabriela Nicolescu, Sevghin Omer, Smaranda Petrea, Adrian Petrescu, Cornel Speriatu, Angela Ștefănescu
■ SECRETARIAT — ADMINISTRATIE (2002, 2558) : Dumitru Cărbunescu, Liliana Crețu, Mihaela Moroșanu, Eugenia Vasile.

■ Adresa redacției și administrației : București, Piața Presei Libere nr. 1 cod 71311. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20 (cu interioarele trecute în paranteze de mai sus) ; secretariat director : 2002 ; redactori șefi : 2143 (C. Dumitru, 2124 (I. D. Goia) ; secretar general de redacție : 17.48.91 ; public relație : 2600.

Cititorii din străinătate se pot abona prin ROMPRES-FILATELIA. Sectorul export-import presă P.O. Box, 12-201, telex 10876, prsfir București, Calea Griviței nr. 64-66.

■ Administrația : EDITURA „PRESA LIBERĂ” (ec. Ioan Ciurescu, ing. Stan Pelteacu).
■ Tiparul : Combinatul Poligrafic București

32 pagini - 10 lei

ULTIMA ORĂ

**Saddam Hussein
a fost prins
la Tirgoviște**